

ZARZĄDZENIE NR WG.0050.60.2025
WÓJTA GMINY NOWINY

z dnia 15 kwietnia 2025 r.

**w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały
Rady Gminy Nowiny w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji dla Gminy Nowiny**

Na podstawie art. 30 ust. 1 i ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940) oraz stosownie art. 6 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278 ze zm.), zarządzam co następuje:

§ 1. 1. Ogłaszam przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Nowiny w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Nowiny. Materiały informacyjne stanowiące załączniki do niniejszego zarządzenia:

- 1) projekt uchwały Rady Gminy Nowiny w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Nowiny wraz z uzasadnieniem i mapą określającą granice obszaru zdegradowanego/rewitalizacji,
- 2) diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny.

2. Materiały określone w ust. 1 zostaną udostępnione na stronie internetowej Gminy Nowiny (<https://www.nowiny.com.pl/>) i w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Nowiny. Dokumenty te są również do publicznego wglądu w sekretariacie Urzędu Gminy Nowiny.

3. Celem konsultacji, o których mowa w ust. 1 jest uzyskanie uwag, wniosków i opinii w sprawie projektu uchwały Rady Gminy Nowiny w sprawie: wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Nowiny.

4. Termin przeprowadzenia konsultacji ustalą od dnia 15.04.2025r. do dnia 21.05.2025r. Uwagi zgłoszone po tym terminie zostaną pozostawione bez rozpatrzenia.

5. Obszarem objętym konsultacjami jest Gmina Nowiny. Konsultacje społeczne skierowane są do wszystkich mieszkańców Gminy Nowiny, jednostek organizacyjnych Gminy Nowiny, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych, a także innych interesariuszy.

§ 2. 1. Konsultacje społeczne, o których mowa w § 1 zostaną przeprowadzone w formie zbierania uwag i głosów, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego stanowiącego załącznik do niniejszego Zarządzenia.

2. Wypełniony formularz konsultacyjny można składać w terminie określonym w § 1 ust. 4 w formie elektronicznej na adres: nowiny@nowiny.com.pl lub w formie pisemnej przez jego przesłanie na adres: Urząd Gminy Nowiny, ul. Białe Zagłębie 25, 26-052 Nowiny lub osobiste złożenie w Biurze Podawczym Urzędu Gminy Nowiny.

3. Uwagi można również składać ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Gminy Nowiny.

4. Zgodnie z art. 6 ustawy o rewitalizacji ust. 3b zorganizowane będą spotkanie otwarte dla mieszkańców oraz spacer studyjny (terminy zostaną podane na stronie internetowej Gminy Nowiny).

5. Z przeprowadzonych konsultacji zostanie sporządzony Raport, który zostanie przekazany Radzie Gminy na najbliższej sesji Rady Gminy Nowiny oraz opublikowany na stronie internetowej Gminy Nowiny w terminie jednego miesiąca od dnia zakończenia konsultacji.

6. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Wójt Gminy Nowiny.

§ 3. Wykonanie zarządzenia powierza się Zastępcy Wójta Gminy Nowiny.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wójt Gminy

Łukasz Gryń

**Projekt Uchwała Rady Gminy Nowiny z dnia
w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
dla Gminy Nowiny**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940) oraz art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278 ze zm.), uchwała się co następuje:

§ 1. 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Nowiny.

2. Granice obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji obejmującego miejscowość Nowiny przedstawia mapa stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. 1. Nie ustanawia się na rzecz Gminy Nowiny prawa pierwokupu nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji.

2. Nie ustanawia się na obszarze rewitalizacji zakazu wydawania decyzji o warunkach zabudowy, o której mowa w art. 59 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907, 1940).

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowiny.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Uzasadnienie do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Nowiny

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest pierwszym etapem w procesie planowania procesu rewitalizacji gminy. W „Programie Rewitalizacji Gminy Sitkówka-Nowiny na lata 2016-2023” (LPR) przyjętym na podstawie ustawy o samorządzie gminnym uchwałą nr G-XXV/304/16 Rady Gminy Sitkówka-Nowiny z dnia 28 grudnia 2016r. - został wskazany obszar rewitalizacji – fragment miejscowości Nowiny. Gmina Nowiny zamierza przystąpić do opracowania gminnego programu rewitalizacji na podstawie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015r. Uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji nie odbywa się w ramach prac nad samym programem rewitalizacji, jak było to w przypadku LPR, ale stanowi osobny proces, który powinien być zakończony przyjęciem uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy. W 2025 r. samorząd Gminy Nowiny rozpoczął prace nad opracowaniem *Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*. Projekt niniejszej uchwały, w tym załącznik w formie mapy, został sporządzony na podstawie przedmiotowej Diagnozy i poddany konsultacjom społecznym, które odbyły się w dniach od 14.04.2025r. do 20.05.2025r.

Zgodnie z *ustawą o rewitalizacji* obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz koncentracji co najmniej jednego z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stwierdzono, że obszar zdegradowany powinien objąć miejscowość Nowiny. Szczegółowe granice zostały zaprezentowane na załączniku graficznym. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych oraz zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. W ustawie o rewitalizacji określono limity ludności i powierzchni dla obszaru rewitalizacji, zgodnie z którymi obszar taki nie powinien być większy niż 20% powierzchni gminy i być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Biorąc pod uwagę fakt, że miejscowość Nowiny została wskazana jako obszar rewitalizacji w ramach „Programie Rewitalizacji Gminy Sitkówka-Nowiny na lata 2016-2023” uchwalonego 28 grudnia 2016r., jednostka ta została ponownie wskazana jako obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. W wyborze tym kierowano się, oprócz wyników analizy, także zasadą koncentracji środków i kontynuacji działań rewitalizacyjnych. Wyznaczony obszar rewitalizacji dotyczy samej miejscowości Nowiny i zajmuje powierzchnię **2,3 km²** co stanowi **5,03 %**

powierzchni gminy oraz zamieszkuje go **1994 osoby, tj. 25,29 %** mieszkańców Gminy Nowiny. Jedynie w Nowinach i Woli Murowanej spada liczba mieszkańców (Nowiny -6,25%, Wola Murowana -2,07 w ciągu ostatnich 4 lat). W pozostałych miejscowościach w gm. Nowiny zwiększa się liczba mieszkańców. Aż 575 os. (28,84%) mieszkańców Nowin to osoby w wieku emerytalnym (średnia dla gminy wynosi zaledwie 20,80%). Nowiny są jedyną miejscowością, gdzie wskaźnik tej jest powyżej średniej dla gminy. Zaledwie 16,7% (najmniej w gminie) mieszkańców miejscowości jest w wieku przedprodukcyjnym oraz tylko 54,56% mieszkańców miejscowości jest w wieku aktywności zawodowej.

Szczególnie niekorzystną sytuację miejscowości Nowiny na tle innych obszarów gminy można zaobserwować przez pryzmat danych dotyczących bezrobocia, ubóstwa, liczby osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (54% korzystających z pomocy społecznej to mieszkańcy Nowin). Z tytułu bezrobocia 54% wszystkich pobranych zasiłków dotyczyło mieszkańców miejscowości Nowiny. W 2023r. następujące liczby mieszkańców Nowin otrzymało zasiłek:

1. 40 os. (48% ogółu korzystających) z tytułu ubóstwa,
2. 26 os. (53% ogółu korzystających) z tytułu niepełnosprawności,
3. 40 os. (58% ogółu korzystających) z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby,
4. 8 os. (80% ogółu korzystających) z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
5. 10 os. (55% ogółu korzystających) z tytułu alkoholizmu,
6. 23 os. zasiłek stały (46% ogółu korzystających),
7. 51 os. zasiłek okresowy (49% ogółu korzystających),
8. 145 os. zasiłek celowy (49% ogółu korzystających).

Na przestrzeni ostatnich lat głównym beneficjentem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowinach byli także mieszkańcy Osiedla Nowiny, zaś najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy Ośrodka były: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie i ubóstwo.

22 % wszystkich osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach mieszka na terenie miejscowości Nowiny. 30 przestępstw i wykroczeń w 2023r. popełnili mieszkańcy Nowin (w 2022r. było to 14). Nowiny obok Bolechowic, Kowali i Sitkówki odnotowały najniższą frekwencję wyborczą w ostatnich wyborach (samorządowych 2024, parlamentarnych 2023 i prezydenckich 2020). Obszar Nowin charakteryzuje się także tym, że liczba wyrejestrowanych firm jest wyższa niż średnia dla gminy (2020-14, 2021-12, 2022-12, 2023-11).

Obszar rewitalizacji stanowi teren koncentracji usług społecznych i administracyjnych, dlatego tu zgromadzone jest wiele instytucji publicznych (szkoła, remiza OSP, ośrodek zdrowia, Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu). Jakość terenów publicznych na terenie miejscowości Nowiny wypada przeciętnie na tle innych obrębów, co nie odzwierciedla ich faktycznego znaczenia. Wiele obiektów oraz przestrzeni publicznych na terenie miejscowości Nowiny nie jest jeszcze dostosowanych do osób ze specyficznymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami. W sferze środowiskowej problemem pozostaje niska emisja związana z dużym ruchem samochodowym oraz ogrzewaniem budynków na węgiel. Miejscowość Nowiny znajduje się poza obszarami cennymi przyrodniczo. Występuje tu umiarkowane zagrożenie suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną. Ryzyko powodziowe nie występuje. Inne problemy i potencjały miejscowości Nowiny będą badane w ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji.

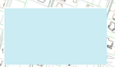
Zgodnie z *ustawą o rewitalizacji* w uchwale w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, rada gminy może ustanowić na rzecz gminy prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji oraz wprowadzić zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy, o której mowa w art. 59 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dla wszystkich albo określonych w tej uchwale zmian sposobu zagospodarowania terenu wymagających tej decyzji, w tym zmian sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, jeżeli stan zagospodarowania obszaru rewitalizacji oraz stopień jego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wskazują, że nieustanowienie zakazu może doprowadzić do niekorzystnych zmian w zagospodarowaniu obszaru rewitalizacji, pogłębiających niekorzystne zjawiska. W projekcie niniejszej uchwały proponuje się nieustanawianie prawa pierwokupu nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji ze względu na brak konkretnych zamiarów inwestycyjnych związanych z potencjalnie zakupionymi nieruchomościami.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr
.....
Rady Gminy Nowiny
z dnia.....2025 r.

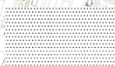
Mapa w skali 1: 5000

Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji na terenie Gminy Nowiny

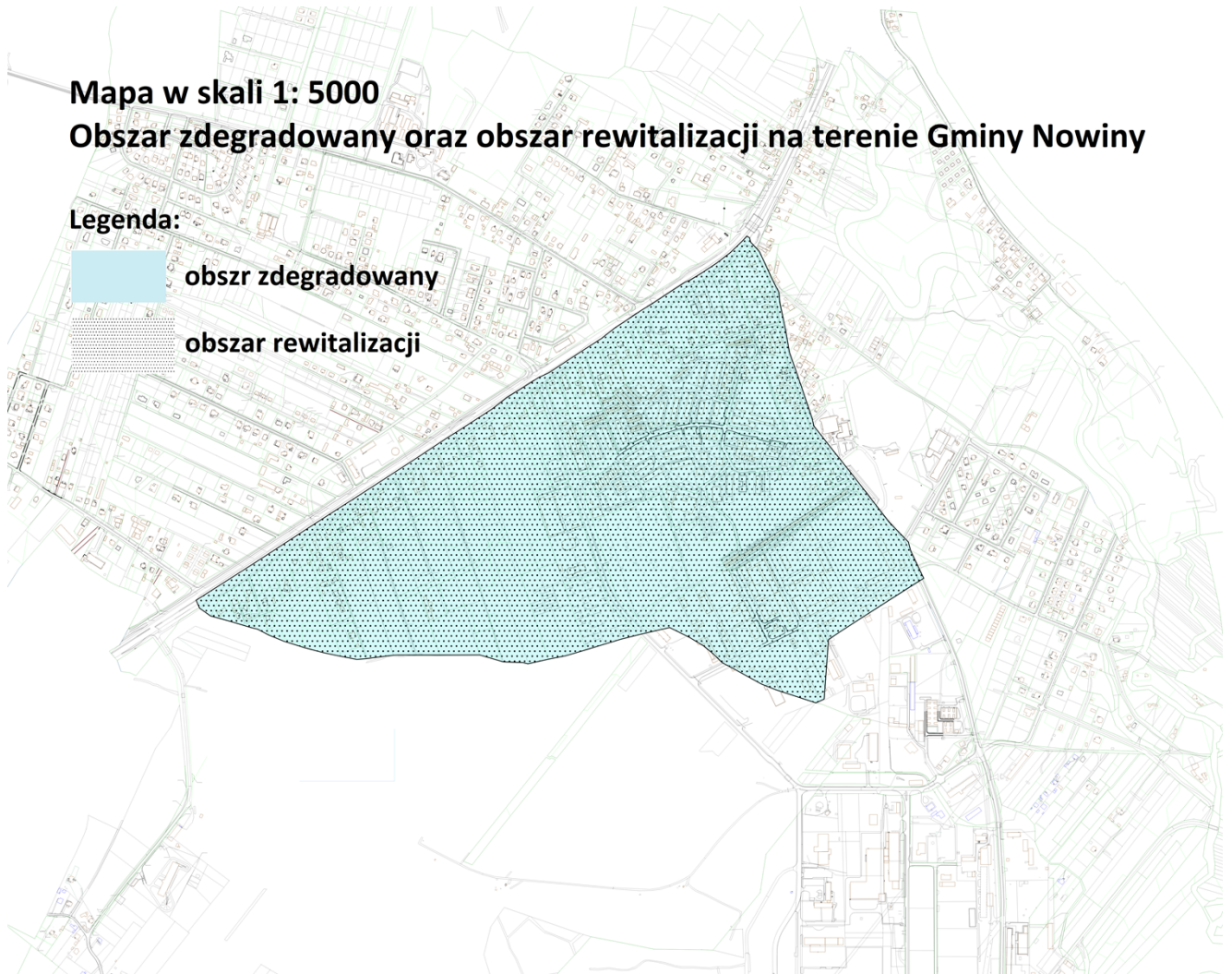
Legenda:

obszar zdegradowany

obszar rewitalizacji

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr WG.0050.60.2025
Wójta Gminy Nowiny
z dnia 15 kwietnia 2025 r.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny

Kwiecień 2025

Spis treści

Wstęp	3
1. Charakterystyka Gminy Nowiny - analiza kluczowych wskaźników funkcjonowania jednostki	6
1.1 Informacje podstawowe	6
1.2 Diagnoza sytuacji społecznej.....	9
1.3 Diagnoza sfery gospodarczej	45
1.4 Diagnoza sfery środowiskowej.....	51
1.5 Diagnoza sfery funkcjonalno – przestrzennej	59
1.6 Diagnoza sfery technicznej	74
1.7 Potencjały lokalne.....	80
2. Metodyka prac przyjęta w procesie wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji	82
3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	84
Spis tabel	86
Spis map	87
Spis wykresów	89
Spis rysunków	89

Wstęp

Podstawą prawną przy sporządzaniu dokumentu pod tytułem „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny” (zwany dalej także *Diagnozą*) jest ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278). Zgodnie z przywołaną ustawą **rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych i jest on prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowany terytorialnie, prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.**

Jedną z cech rewitalizacji jest koncentracja, co oznacza, że działania podejmowane w ramach procesu rewitalizacji powinny dotyczyć ściśle wskazanego obszaru, który powinien cechować się natężeniem negatywnych zjawisk oraz mieć istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Celem niniejszej *Diagnozy* jest wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na podstawie analizy wskaźnikowej, tj. badania natężenia występowania negatywnych zjawisk społecznych oraz identyfikacja problemów w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej na terenie Gminy Nowiny.

Analiza ta wskazana została w art. 15 ust. 1 p. 1) *Ustawy o rewitalizacji* jako obowiązkowy element Gminnego Programu Rewitalizacji, który obejmuje analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przeprowadzona być musi w sposób spełniający formalne wymagania określone w *Ustawie o rewitalizacji* stanowiąc tym samym fundament i pierwszy krok do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Gmina Nowiny przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z wytycznymi ustawy, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar zdegradowany to obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), na którym współwystępuje jedno z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i/lub technicznych. Natomiast obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Obszar ten nie może być:

- większy niż 20% powierzchni gminy oraz
- zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Dlatego też jednym z najistotniejszych elementów Gminnego Programu Rewitalizacji jest *Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych*, która pozwoli na zidentyfikowanie obszarów problemowych na terenie Gminy Nowiny. Diagnoza zawiera także analizę lokalnych potencjałów występujących na wybranych obszarach.

Niniejsza *Diagnoza* stanowi szczegółową analizę wskaźników poszczególnych sfer problemowych na poziomie mniejszych 8 jednostek analitycznych, które zostały poddane szczegółowej analizie.

Słownik pojęć¹

REWITALIZACJA - stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – są nimi w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, wiczyści użytkownicy nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą lub społeczną na obszarze gminy; w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne; organy władzy publicznej oraz podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

KOMITET REWITALIZACJI – stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, dużej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. *o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami* (Dz. U. z 2024r. poz. 1411 z późn. zm.), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego możliwe jest tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- **gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- **środowiskowych** - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. *o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
- **technicznych** – szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

¹ Na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278)

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

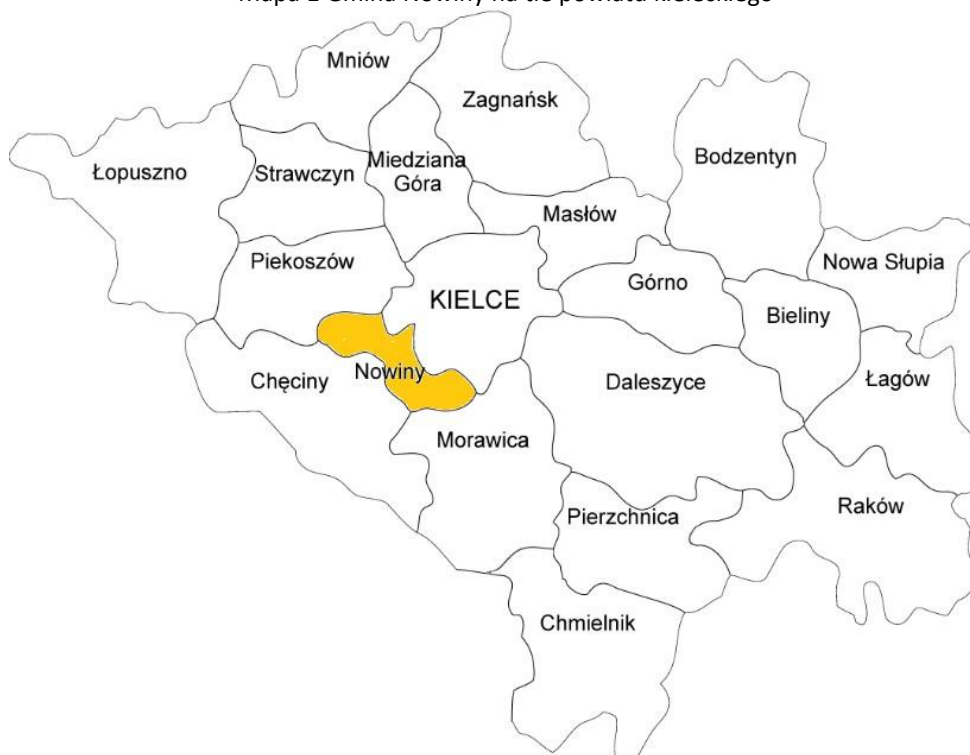
OBSZAR REWITALIZACJI – obejmuje całość lub część obszaru zdegradowanego, który cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30 % jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

1. Charakterystyka Gminy Nowiny - analiza kluczowych wskaźników funkcjonowania jednostki

1.1 Informacje podstawowe

Gmina Nowiny należy do powiatu kieleckiego ziemskiego i położona jest w zachodniej części regionu Gór Świętokrzyskich, wchodzących w obręb prowincji Wyżyna Małopolska. Od północy otacza ją pasmo Gór Zgórskich i Dymińskich, od południowego zachodu Grzbiet Bolechowicki przechodzący ku południowemu-wschodowi w pasmo pojedynczych wzgórz m linii Brzeziny – Morawica. Administracyjnie gmina graniczy: od północnego-zachodu z gm. Piekoszów, od północnego-wschodu z Miastem Kielce, od południowego-zachodu z gm. Chęciny a od południowego-wschodu z gm. Morawica.

Mapa 1 Gmina Nowiny na tle powiatu kieleckiego

Źródło: <https://www.powiat.kielce.pl/powiat/mapa-powiatu-kieleckiego>

Teren Gminy Nowiny to miejsce łączenia się głównych szlaków turystycznych Gór Świętokrzyskich, przebiegających przez malownicze pasma górskie. U podnóża Góry Zamkowej znajduje się Skansen Wsi Kieleckiej. W odległości 3 km od centrum gminy znajduje się Jaskinia „Raj” z bogatą szatą naciekową, a 7 km dalej Jaskinia „Piekło” położona na północno-zachodnim zboczu Góry Żakowej. Ośrodek gminny mieści się w miejscowości Nowiny i leży w środkowej części gminy. Odległość do Kielce będącego największym miastem regionu i jednocześnie miastem wojewódzkim wynosi ok. 10 km. Mieszkańcy gminy zamieszkują głównie w zabudowie jednorodzinnej zagrodowej.

Powierzchnia gminy wynosi 4561 ha, w tym powierzchnia lasów to 1 794 ha, co stanowi ok. 39% jej powierzchni. Teren gminy to swoisty raj dla paleontologów. Liczne wyrobiska złóż kamienia z okresu dewonu odstoniły wspaniale skamieniałości prehistorycznych zwierząt i roślin, które można dziś podziwiać w ich naturalnie zachowanej formie w Bolechowicach, Kowali i Szewcach.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Zgodnie z bilansem złóż kopalin w Polsce na terenie gminy Nowiny występują:

- złoża pozostałych osadowych kamieni drogowych i budowlanych,
- złoża wapieni do produkcji kruszyw,
- złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego,
- złoża dolomitów drogowych i budowlanych.

Tabela 1 Złoża surowców mineralnych zlokalizowane na terenie Gminy Nowiny

L.p.	Nazwa złoża	opis	Gmina	Użytkownicy aktywni
1	Berberysówka	Bolechowice	Nowiny	
2	Bolechowice	Bolechowice (NW stoki Góry Panek/Góry Berberysówka/Góry Dobrzoszna)	Nowiny	Przedsiębiorstwo Kamienia Budowlanego "Bolechowice" sp. z o.o.
3	Jaźwica	Chęciny, Radkowice, Bolechowice	Nowiny, Chęciny	Świętokrzyskie Kopalnie Surowców Mineralnych sp. z o.o.
4	Kowala	Kowala	Nowiny	Dyckerhoff Polska sp. z o.o.
5	Kowala Mała	Kowala Mała, Podwole	Morawica, Nowiny	Holcim Kruszywa sp. z o.o.
6	Kowala-Sobków	Kowala Sobków	Nowiny	
7	Nowiny-Sitkówka		Nowiny	
8	Radkowice-Podwole	Podwole, Kowala Mała	Nowiny, Morawica	
9	Radkowice-Podwole Północ	Kowala Mała	Morawica, Nowiny	
10	Szewce (Góra Okrąglica)	Szewce (SE część Góry Okrąglica)	Nowiny	
11	Trzuskawica	Kowala, Bilcza, Kielce	Nowiny, M. Kielce	TRZUSKAWICA S.A.
12	Zagrody		Nowiny	
13	Zawada	Zawada (wzgórze Ołowianka)	Nowiny	

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://geoportal.pgi.gov.pl/>

Administracyjnie gmina podzielona jest na sołectwa:

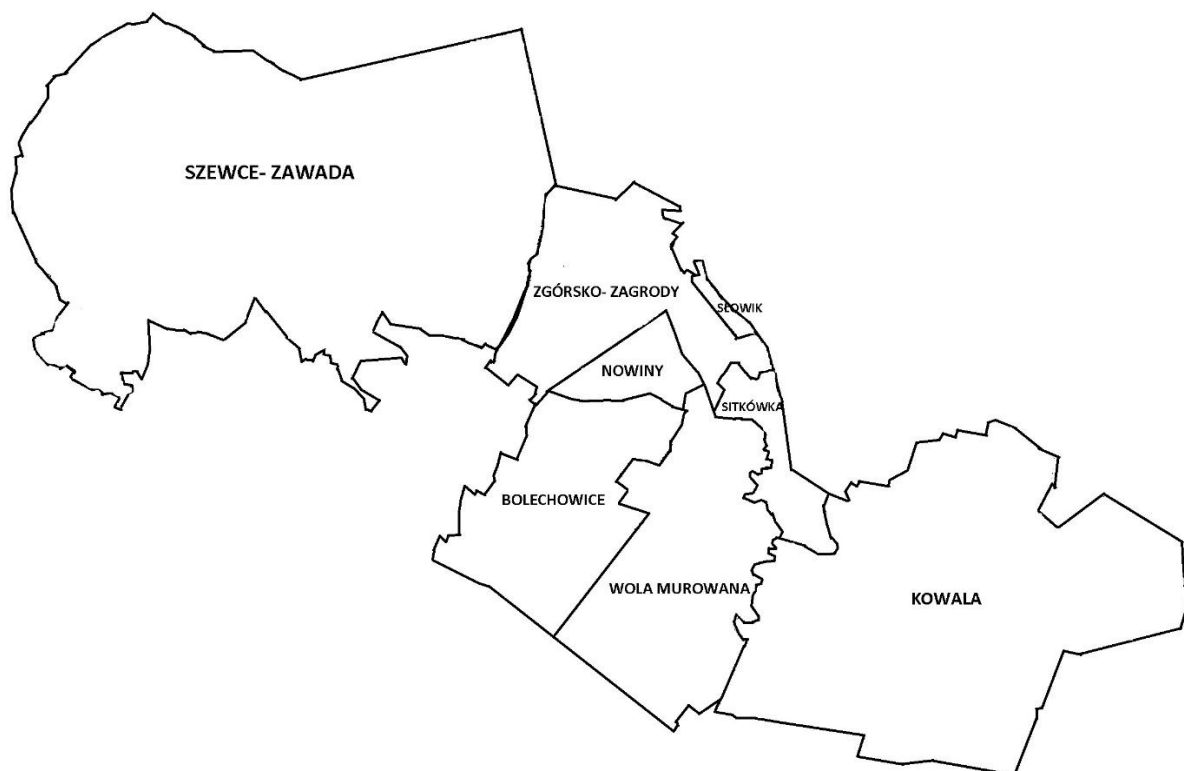
- Zgórsko-Zagrody,
- Szewce-Zawada,
- Wola Murowana,
- Kowala (miejscowości: Kowala, Kowala Mała),
- Bolechowice,

i miejscowości, które nie należą do żadnego sołectwa tj. Nowiny, Trzcianki, Sitkówka i Słowik.

Gmina Nowiny wraz z gminami miejsko-wiejskimi: Bodzentyn, Chęciny, Chmielnik, Daleszyce, Łągów, Łopuszno, Morawica, Nowa Słupia, Pierzchnica, Piekoszków oraz gminami wiejskimi: Bieliny, Górno, Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Raków, Strawczyn, Zagnańsk tworzy powiat kielecki.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 2 Podział Gminy Nowiny na jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne

Położenie gminy względem większych ośrodków miejskich wygląda następująco:

- Kielce 10 km,
- Jędrzejów 30 km,
- Kraków 112 km.

Siedzibą gminy jest miejscowość Nowiny. Liczba ludności gm. Nowiny w ostatnich latach rośnie i na koniec 2023 r. wyniosła ogółem 7 885 mieszkańców, co daje średnią gęstość zaludnienia 176 osób/km².

1.2 Diagnoza sytuacji społecznej

Sferę społeczną podzielono w ramach analizy wskaźników na następujące obszary problemowe: demografia, pomoc społeczna, bezrobocie oraz bezpieczeństwo. Nasilenie każdego z tych problemów na danym obszarze jasno obrazuje istnienie stanu kryzysowego. W celu identyfikacji problemów związanych z potrzebami socjalnymi, sytuacją na rynku pracy oraz demografią przeanalizowano 19 następujących wskaźników:

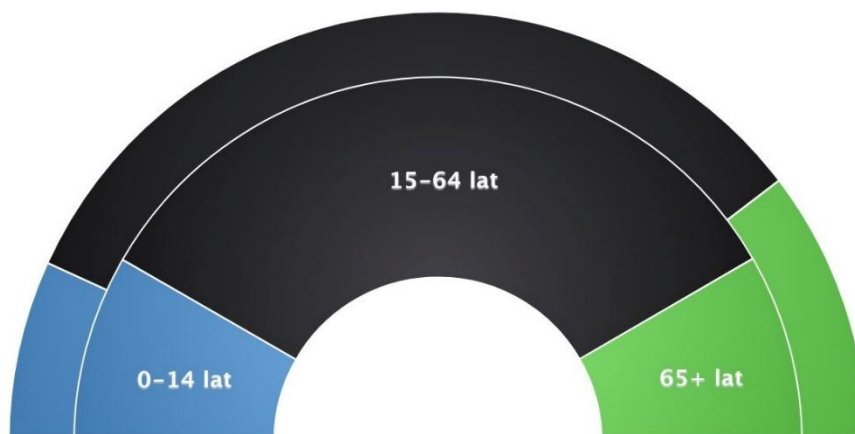
1. wyludnienie się gminy - porównanie liczby mieszkańców poszczególnych sołectw wg stanu na koniec 2019 i 2023r.,
2. udział osób w wieku poprodukcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
3. udział osób w wieku przedprodukcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
4. udział osób w wieku produkcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
5. liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
6. liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: bezrobocie na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
7. liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: ubóstwo na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
8. liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: niepełnosprawność na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
9. liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: długotrwała lub ciężka choroba na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
10. liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
11. liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: alkoholizm na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
12. liczba wypłaconych zasiłków stałych w roku 2023 przez GOPS Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
13. liczba wypłaconych zasiłków okresowych w roku 2023 przez GOPS Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
14. liczba wypłaconych zasiłków celowych w roku 2023 przez GOPS Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych,
15. liczba dzieci korzystających z dożywiania w szkołach w przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych sołectw w wieku przedprodukcyjnym,
16. liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach w podziale na jednostki analityczne na 100 mieszkańców,
17. liczba przestępstw i wykroczeń popełnionych w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
18. frekwencja wyborcza w poszczególnych obwodach wyborczych,
19. liczba organizacja pozarządowych działających w poszczególnych jednostkach analitycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Demografia

Gmina Nowiny w 2023r. miała 7885 mieszkańców, z czego 50,91% stanowią kobiety, a 49,08% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców wzrosła o 17,8%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,4 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

59,97% mieszkańców gminy Nowiny jest w wieku produkcyjnym, 19,23% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,80% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 1 Biologiczne grupy wieku- Gmina Nowiny 2023

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

W 2023r. zarejestrowano 22 małżeństwa, z czego 15 to małżeństwa zawarte w Urzędzie Stanu Cywilnego w Nowinach oraz w plenerze. Podczas Jubileuszu 50-lecia pożycia par małżeńskich z Gminy Nowiny wręczono listy gratulacyjne dla 15 par.

W 2023r. Gmina Nowiny miała ujemny przyrost naturalny wynoszący -8. W 2023r. urodziło się 59 dzieci, w tym 40,68% dziewczynek i 59,32% chłopców. Z kolei w 2022r. 35,5% zgonów w gminie spowodowanych było chorobami układu krążenia, zaś przyczyną 24,2% były nowotwory, a 4,9% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego.

Tabela 2 Przyrost naturalny na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023

Kategoria	2020	2021	2022	2023
Urodzenia żywe	72	77	72	59
mężczyźni	32	37	37	35
kobiety	40	40	35	24
Zgony ogółem	83	84	70	67
mężczyźni	35	53	38	35
kobiety	48	31	32	32
Przyrost naturalny	-11	-7	2	-8
mężczyźni	-3	-16	-1	0
kobiety	-8	9	3	-8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Największy wpływ na zaludnianie się gminy ma dodatnie saldo migracji (więcej osób osiedla się na terenie gminy niż się w niej wyprowadza). Na pobyt stały zameldowało się 269 os., a wymeldowało się 24 os. w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Nowiny +245.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Tabela 3 Udział jednostek analitycznych do ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Nowiny w 2023r.

L.p.	Jednostka analityczna	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Udział w ogólnej liczbie mieszkańców (%)
1.	Bolechowice	309	301	610	7,74
2.	Kowała	532	493	1025	13,00
3.	Nowiny	1089	905	1994	25,29
4.	Sitkówka	237	246	483	6,13
5.	Słowik	77	78	155	1,97
6.	Szewce- Zawada	523	514	1037	13,15
7.	Wola Murowana	238	235	473	6,00
8.	Zgórsko- Zagrody	1010	1098	2108	26,73
	Razem	4015	3870	7885	100.00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

Wskaźnik nr 1 wyludnienie się gminy - porównanie liczby mieszkańców poszczególnych sołectw wg stanu na koniec 2019 i 2023r.

Średnia wartość wskaźnika dotyczącego wyludnienia się gminy jest na dodatnim poziomie i wynosi 2,03, co oznacza zwiększa się liczba mieszkańców. Dwie jednostki analityczne tj. Nowiny i Wola Murowana uzyskały wskaźnik ujemny- co oznacza, że zachodzi tam proces wyludniania.

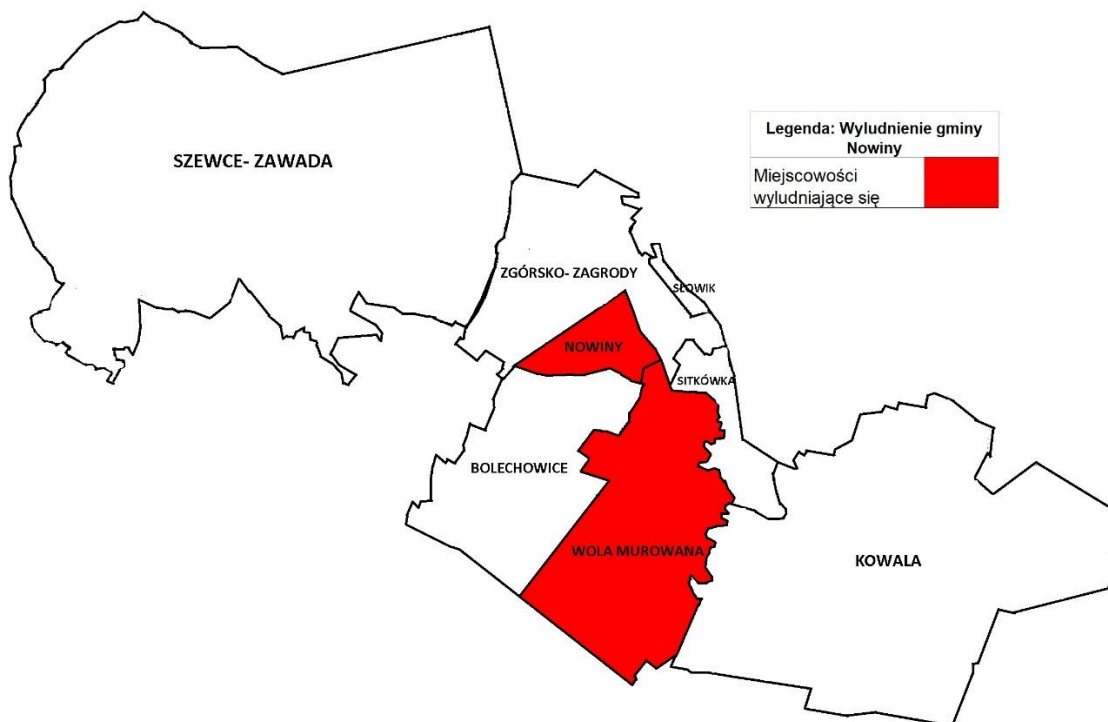
Tabela 4 Porównanie liczby mieszkańców Gminy Nowiny w podziale na jednostki analityczne pomiędzy 2023r. a 2019r.

L.p.	Jednostka analityczna	2023r.	2019r.	Wzrost/spadek ludności	Wyludnienie
1.	Bolechowice	610	593	17	2.87%
2.	Kowała	1025	1017	8	0.79%
3.	Nowiny	1994	2127	-133	-6.25%
4.	Sitkówka	483	435	48	11.03%
5.	Słowik	155	113	42	37.17%
6.	Szewce- Zawada	1037	947	90	9.50%
7.	Wola Murowana	473	483	-10	-2.07%
8.	Zgórsko- Zagrody	2108	2013	95	4.72%
	Razem	7885	7728	157	2.03%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 3 Wskaźnik dotyczący wyludnienia gminy w podziale na jednostki analityczne (porównanie liczby mieszkańców na koniec 2023 i 2019)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Nowinach

Wskaźnik nr 2 udział osób w wieku poprodukcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

Wskaźnik udziału osób w wieku emerytalnym (kobiety w wieku 60+ oraz mężczyźni w wieku 65+) do ogólnej liczby mieszkańców w gminie Nowiny w 2023 r. wyniósł **20,80** i jest on o tyle istotny, że grupa osób starszych stanowi często osoby najbardziej narażone na wykluczenie społeczne lub też osoby ze specjalnymi potrzebami w zakresie usług bądź przestrzeni. Wykluczenie społeczne takich osób często związane jest z tym, że po przejściu na emeryturę osoby te izolują się od społeczeństwa. Wyższe w tym zakresie tj. niekorzystne wartości osiągnęła miejscowość Nowiny (28,84).

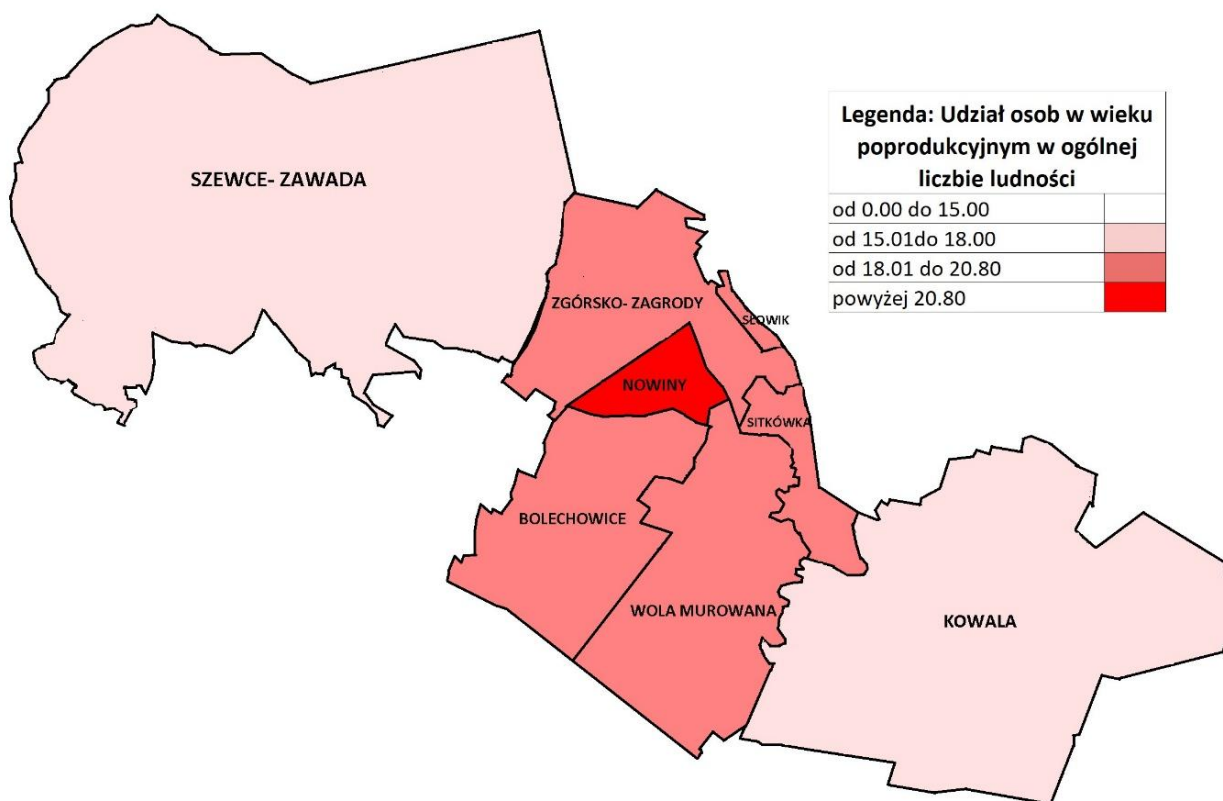
Tabela 5 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w 2023r. w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny

L.p.	Jednostka analityczna	Kobiety	Mężczyźni	RAZEM wiek poprodukcyjny	Udział osób w wieku poprodukcyjnym
1.	Bolechowice	74	41	115	18,85
2.	Kowala	119	63	182	17,76
3.	Nowiny	399	176	575	28,84
4.	Sitkówka	55	37	92	19,05
5.	Słowik	19	10	29	18,71
6.	Szevence- Zawada	93	68	161	15,53
7.	Wola Murowana	53	34	87	18,39
8.	Zgórsko- Zagrody	246	153	399	18,93
	Razem	1058	582	1640	20,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Nowiny

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 4 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w 2023 r. w podziale na jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Nowinach

Wskaźnik nr 3 udział osób w wieku przedprodukcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

Wskaźnik dotyczący udziału osób w wieku przedprodukcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców gminy wyniósł w 2023r. - 19,23. Wskaźnik ten niekorzystnie wypadł w jednostkach: Kowala, Nowiny, Sitkówka, Zgórsko- Zagrody.

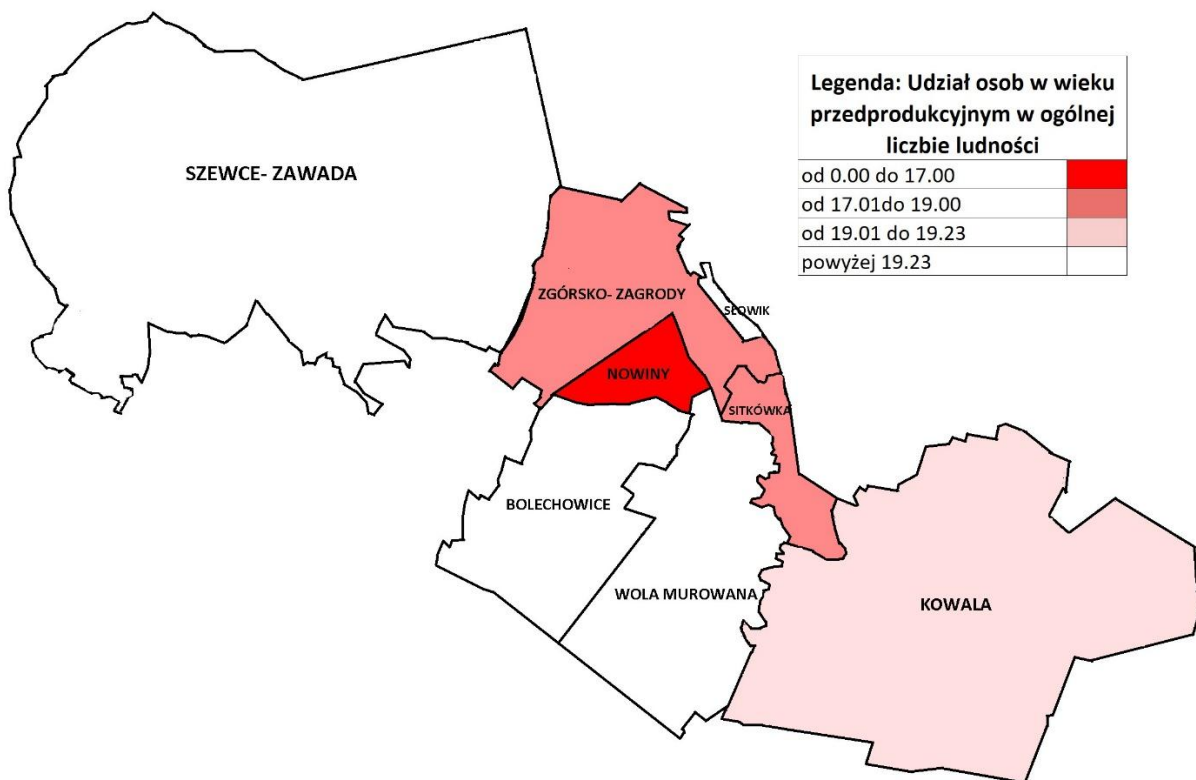
Tabela 6 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w poszczególnych jednostkach analitycznych do ogólnej liczby mieszkańców danej miejscowości

L.p.	Miejscowość	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym
1.	Bolechowice	62	68	130	21,31
2.	Kowala	90	106	196	19,12
3.	Nowiny	165	168	333	16,70
4.	Sitkówka	41	49	90	18,63
5.	Słowik	13	24	37	23,87
6.	Szewce- Zawada	130	116	246	23,72
7.	Wola Murowana	45	53	98	20,72
8.	Zgórsko- Zagrody	176	210	386	18,31
	Razem	722	794	1516	19,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 5 Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w poszczególnych jednostkach analitycznych do ogólnej liczby mieszkańców danej jednostki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Nowinach

Wskaźnik nr 4 udział osób w wieku produkcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

Wskaźnik dotyczący udziału osób w wieku produkcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców gminy wynosi 59,97%. Poniżej tego wskaźnika są następujące jednostki analityczne: Bolechowice, Nowiny i Słowik.

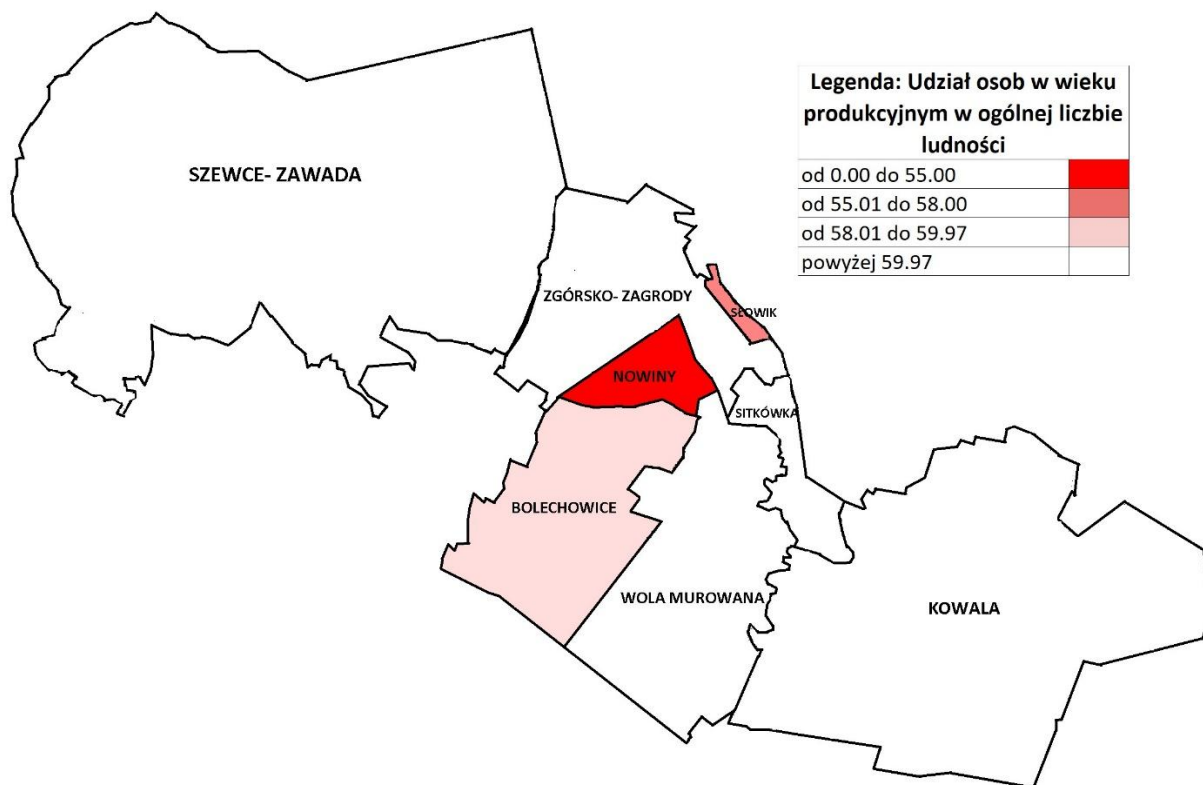
Tabela 7 Liczba osób w wieku produkcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostkach analitycznych

L.p.	Miejscowość	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Udział osób w wieku produkcyjny
1.	Bolechowice	173	192	365	59,84
2.	Kowala	323	324	647	63,12
3.	Nowiny	525	561	1086	54,46
4.	Sitkówka	141	160	301	62,32
5.	Słowik	45	44	89	57,42
6.	Szewce- Zawada	300	330	630	60,75
7.	Wola Murowana	140	148	288	60,89
8.	Zgórsko- Zagrody	588	735	1323	62,76
	Razem	2235	2494	4729	59,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 6 Udział osób w wieku produkcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostkach
analitycznych do ogólnej liczby mieszkańców danej jednostki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Nowinach

Pomoc społeczna

Pomoc ta jest wyrazem realizacji polityki socjalnej państwa mającej na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowinach (GOPS) jest samodzielną jednostką budżetową podlegającą bezpośrednio Wójtowi i został powołany w celu realizacji zadań własnych gminy oraz zadań z zakresu administracji rządowej i świadczeń rodzinnych. GOPS działa na podstawie m.in.:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.

GOPS w swojej pracy wykorzystuje instrumenty pomocy społecznej w postaci pracy socjalnej, świadczeń pieniężnych oraz świadczeń niepieniężnych. Realizuje też szereg zadań w zakresie świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych (800+), świadczeń „Dobry Start”, świadczeń „Za życiem”, zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Z analizy danych dotyczących powodów przyznania pomocy przez GOPS wynika, że głównymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej są ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, a następnie niepełnosprawność.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Tabela 8 Powody przyznawania pomocy społecznej przez GOPS w Nowinach w 2023r.

Wyszczególnienie	2023	
	Liczba osób (w rodzinach)	Liczba rodzin
Bezrobocie	82	154
Ubóstwo	96	158
Niepełnosprawność	52	83
Długotrwała lub ciężka choroba	77	127
Przemoc	1	4
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w tym: rodziny niepełne, rodziny wielodzietne	12	41
Trudności po opuszczeniu zakładów karnych	2	4
Alkoholizm	20	25
Sytuacja kryzysowa	0	0
Zdarzenia losowe	1	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Wskaźnik nr 5 liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

Średnia wartość tego wskaźnika w 2023r. wynosiła dla gminy – 3,31 i w porównaniu do większości jednostek był to wynik stosunkowo wysoki, czyli niekorzystny. Skoncentrowanie tego negatywnego zjawiska widać na obszarze jednostek: Kowala, Nowiny, Sitkówka.

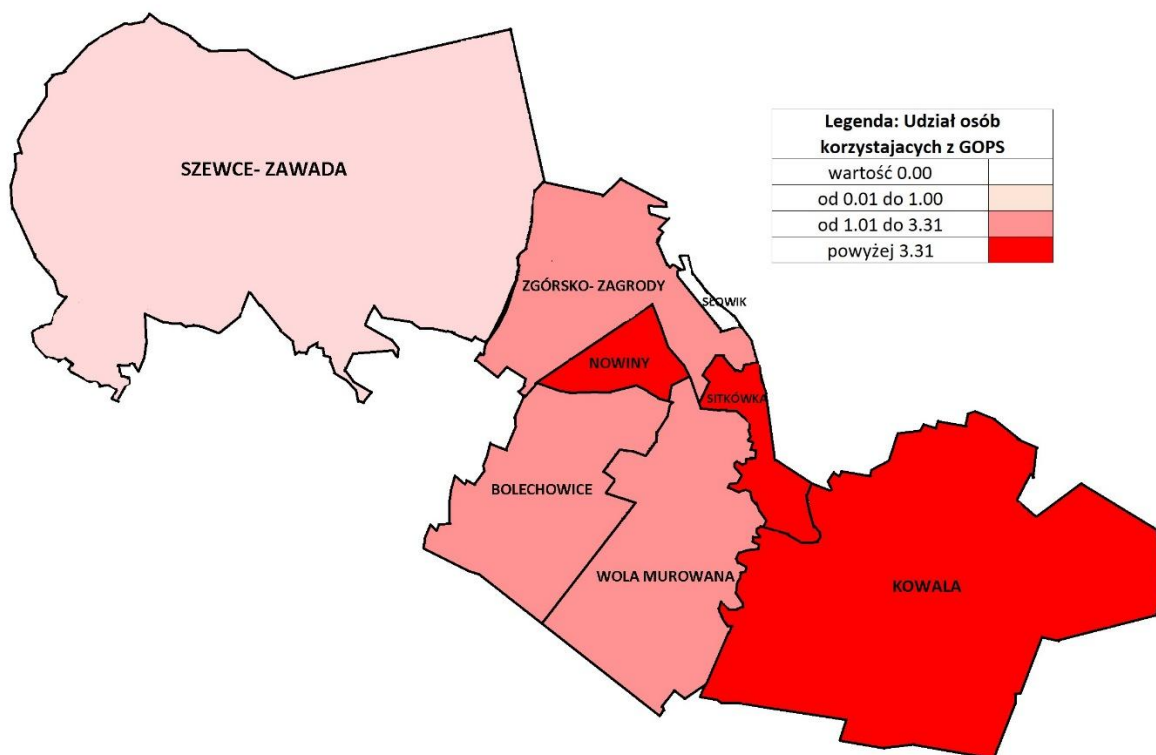
Tabela 9 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych miejscowościach w latach 2021-2023

L.p.	Jednostki analityczne	2021		2022		2023	
		Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
1.	Bolechowice	22	12	14	9	7	5
2.	Kowala	68	35	45	26	42	24
3.	Nowiny	155	89	138	86	141	80
4.	Sitkówka	29	12	127	10	22	9
5.	Słowik	2	1	1	1	0	0
6.	Szewce- Zawada	18	4	11	6	2	2
7.	Wola Murowana	18	6	12	4	6	2
8.	Zgórsko -Zagrody	54	32	42	26	41	23
	Razem	366	191	390	168	261	145

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 7 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowiny

Wskaźnik nr 6 liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: bezrobocie na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

Pojęcie osoby bezrobotnej oznacza ogólnie osobę niezatrudnioną, nieprowadzącą działalności gospodarczej i niewykonującą innej pracy zarobkowej, aczkolwiek zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia (w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy). Z powodu bezrobocia z pomocy społecznej w 2023r. największy odsetek osób korzystało z pomocy z tytułu tej przesłanki w jednostkach analitycznych: Kowala, Nowiny, Sitkówka. W jednostkach tych ilość osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w przeliczeniu na 100 mieszkańców była wyższa niż średnia dla gminy (0,84).

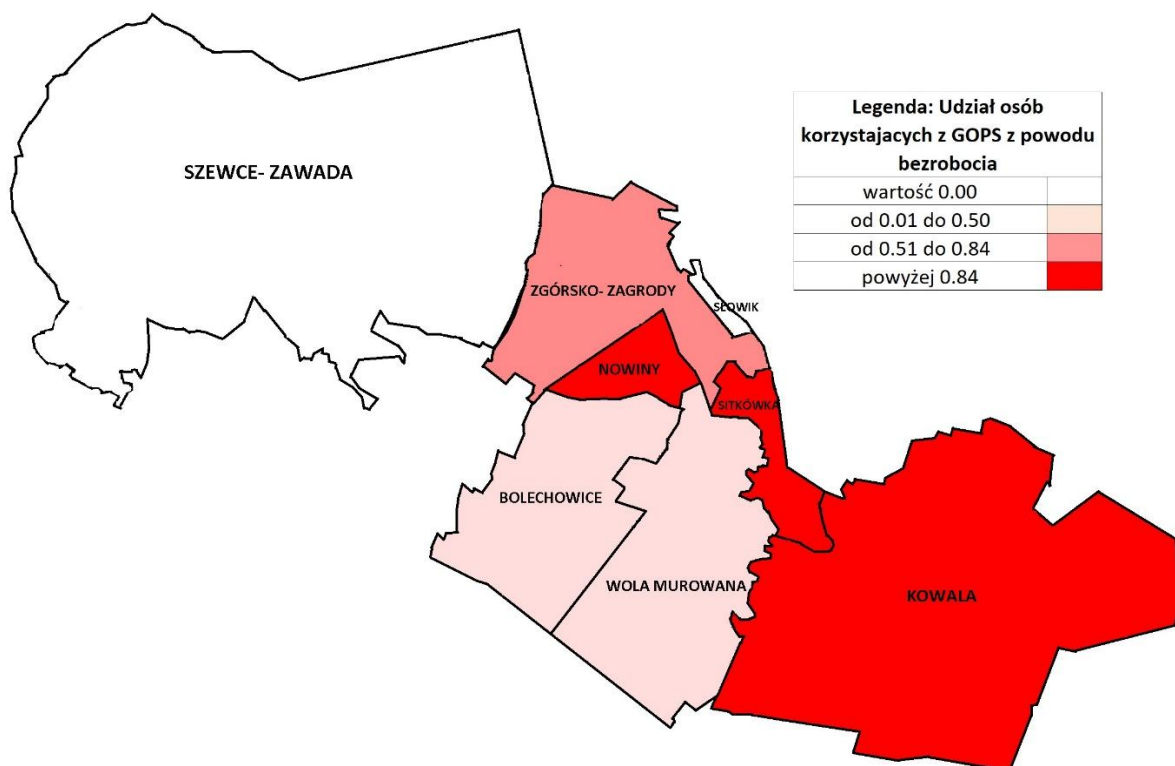
Tabela 10 Liczba osób korzystających z pomocy GOPS w poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu bezrobocia w 2023r.

L.p.	Wyszczególnienie	Bezrobocie KOBIECY	Bezrobocie MĘŻCZYŹNI	Bezrobocie RAZEM
1.	Bolechowice	1	1	2
2.	Kowala	4	9	13
3.	Nowiny	19	11	30
4.	Sitkówka	3	3	6
5.	Słowik	0	0	0
6.	Szewce- Zawada	0	0	0
7.	Wola Murowana	0	1	1
8.	Zgórsko -Zagrody	6	8	14
	Razem	33	33	66

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 8 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na terenie poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Wskaźnik nr 7 liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: ubóstwo na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

Ubóstwo w 2023r. było jedną z głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej na terenie Gminy Nowiny. Unia Europejska posługuje się poniższymi definicjami ubóstwa.

Ubóstwo absolutne lub skrajne oznacza, że ludzie nie mają podstawowych środków niezbędnych do życia np. głodują, nie mają czystej wody, odpowiedniego miejsca do mieszkania, wystarczającej odzieży czy leków i walczą o przetrwanie.

Ubóstwo względne występuje wtedy, gdy poziom życia i dochodów niektórych osób znacznie odbiega od ogólnej normy kraju lub regionu, w którym żyją. Osoby te walczą o to, by żyć normalnie i uczestniczyć w zwykłym życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym.

Zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – za zagrożone uznaje się osoby i rodziny, które żyją w ubóstwie względnym lub w poważnym niedostatku materialnym lub wykazujące bardzo niską intensywność pracy.

Na podstawie tej przesłanki w całej gminie z pomocy społecznej skorzystało 1,04 os. na 100 mieszkańców, a skoncentrowanie tego negatywnego zjawiska widać na obszarze jednostek Kowala, Nowiny, Sitkówka.

Tabela 11 Liczba osób korzystających z pomocy GOPS w poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu ubóstwa w 2023r.

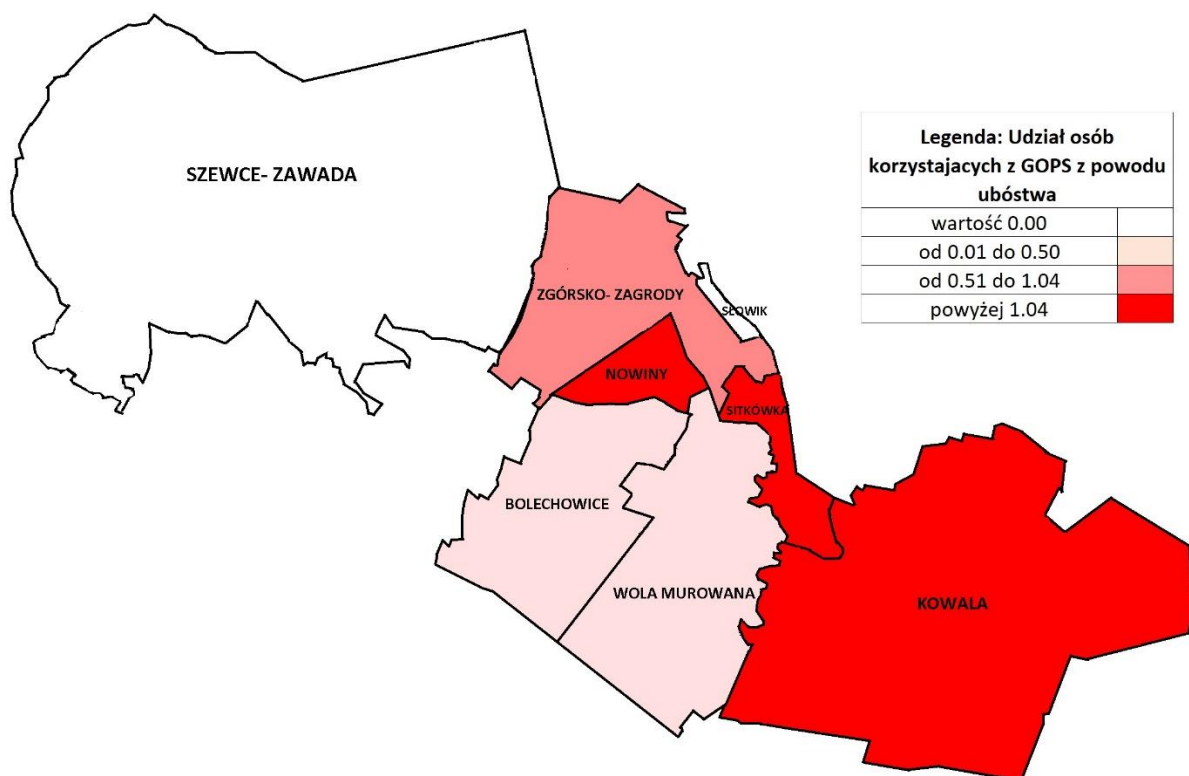
L.p.	Wyszczególnienie	Ubóstwo KOBIECY	Ubóstwo MĘŻCZYŹNI	Ubóstwo RAZEM
1.	Bolechowice	1	2	3

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

2.	Kowala	4	13	17
3.	Nowiny	24	16	40
4.	Sitkówka	3	3	6
5.	Słowik	0	0	0
6.	Szewce- Zawada	0	0	0
7.	Wola Murowana	1	0	1
8.	Zgórsko -Zagrody	6	9	15
	Razem	39	43	82

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Mapa 9 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na terenie poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Wskaźnik nr 8 liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: niepełnosprawność na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

Z powodu niepełnosprawności z pomocy społecznej w 2023r. najwięcej osób skorzystało w jednostkach: Kowala i Nowiny. W jednostkach tych ilość osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w przeliczeniu na 100 mieszkańców była wyższa niż średnia dla gminy (0,62).

Tabela 12 Liczba osób korzystających z pomocy GOPS w poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu niepełnosprawności w 2023r.

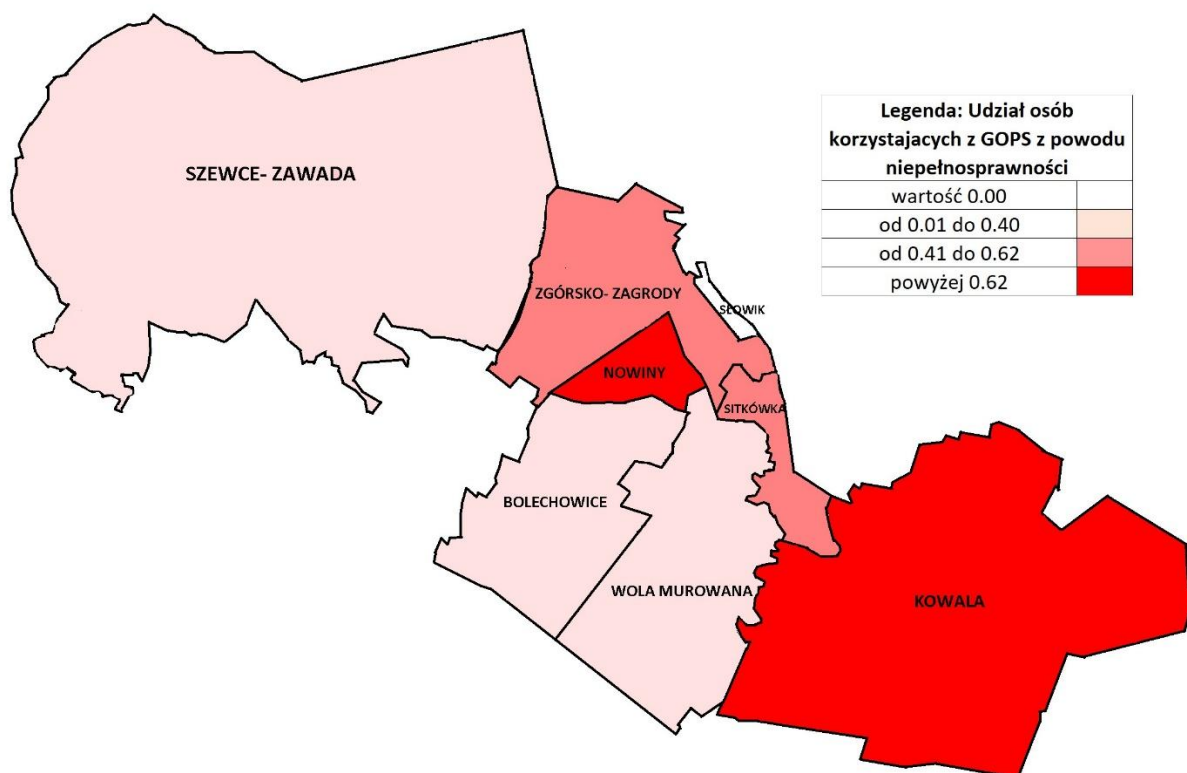
L.p.	Wyszczególnienie	Niepełnosprawność KOBIECY	Niepełnosprawność MĘŻCZYŹNI	Niepełnosprawność RAZEM
1.	Bolechowice	0	2	2

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

2.	Kowala	4	4	8
3.	Nowiny	17	9	26
4.	Sitkówka	0	2	2
5.	Słowik	0	0	0
6.	Szewce- Zawada	1	0	1
7.	Wola Murowana	1	0	1
8.	Zgórsko -Zagrody	3	6	9
	Razem	26	23	49

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowiny

Mapa 10 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na terenie poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Wskaźnik nr 9 liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: długotrwała lub ciężka choroba na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

Z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby największy odsetek osób korzystających znajdował się w jednostkach: Nowiny i Sitkówka. W jednostkach tych ilość osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców była wyższa niż średnia dla gminy (0,86).

Tabela 13 Liczba osób korzystających z pomocy GOPS w Nowinach w poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2023r.

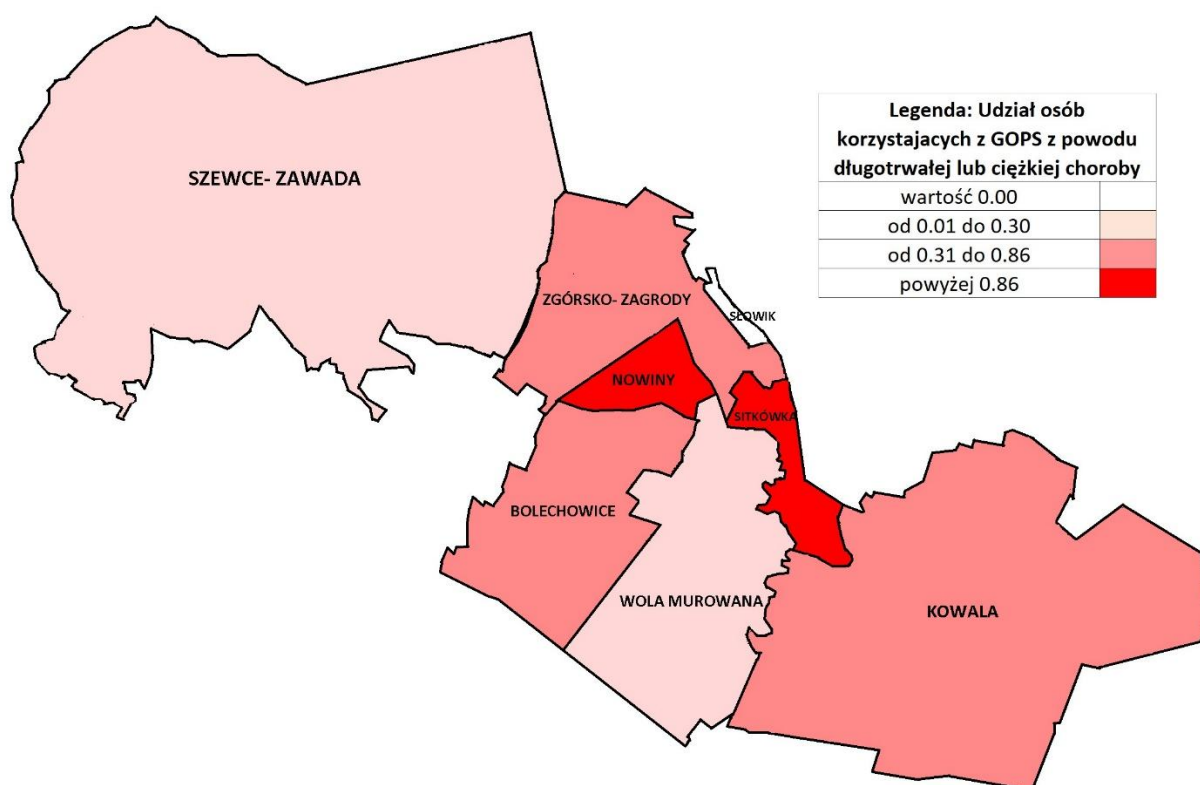
L.p.	Wyszczególnienie	Długotrwała lub ciężka choroba KOBIECY	Długotrwała lub ciężka choroba MĘŻCZYŹNI	Długotrwała lub ciężka choroba RAZEM
------	------------------	--	--	--------------------------------------

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

1.	Bolechowice	0	2	2
2.	Kowala	2	3	5
3.	Nowiny	30	10	40
4.	Sitkówka	3	3	6
5.	Słowik	0	0	0
6.	Szewce- Zawada	1	0	1
7.	Wola Murowana	1	0	1
8.	Zgórsko -Zagrody	6	7	13
	Razem	43	25	68

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Mapa 11 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w 2023r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowiny

Wskaźnik nr 10 liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

W 2023r. na podstawie w/w przesłanki w całej gminie z pomocy społecznej skorzystało 0,13 os. na 100 mieszkańców, a skoncentrowanie tego negatywnego zjawiska widać na obszarze jednostek: Nowiny i Sitkówka.

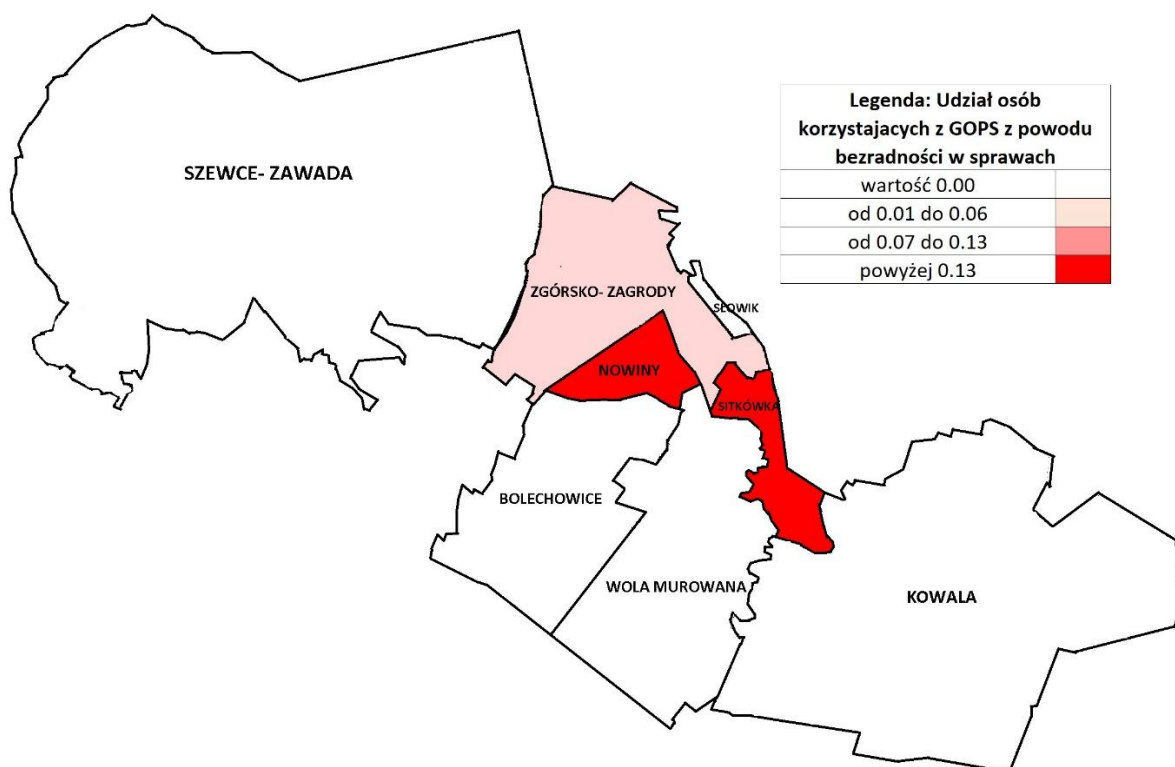
Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Tabela 14 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w roku 2023 na terenie Gminy Nowiny

L.p.	Wyszczególnienie	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych KOBIECY	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych MĘŻCZYŹNI	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych RAZEM
1.	Bolechowice	0	0	0
2.	Kowala	0	0	0
3.	Nowiny	8	0	8
4.	Sitkówka	1	0	1
5.	Słowik	0	0	0
6.	Szewce- Zawada	0	0	0
7.	Wola Murowana	0	0	0
8.	Zgórsko -Zagrody	1	0	1
	Razem	10	0	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Mapa 12 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w roku 2023 w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Wskaźnik nr 11 liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania pomocy: alkoholizm na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

Alkoholizm powoduje problemy rodzinne oraz trudności w środowisku zawodowym i jest zjawiskiem o wieloczynnikowych uwarunkowaniach, co sprawia, że zarówno profilaktyka, jak i leczenie

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

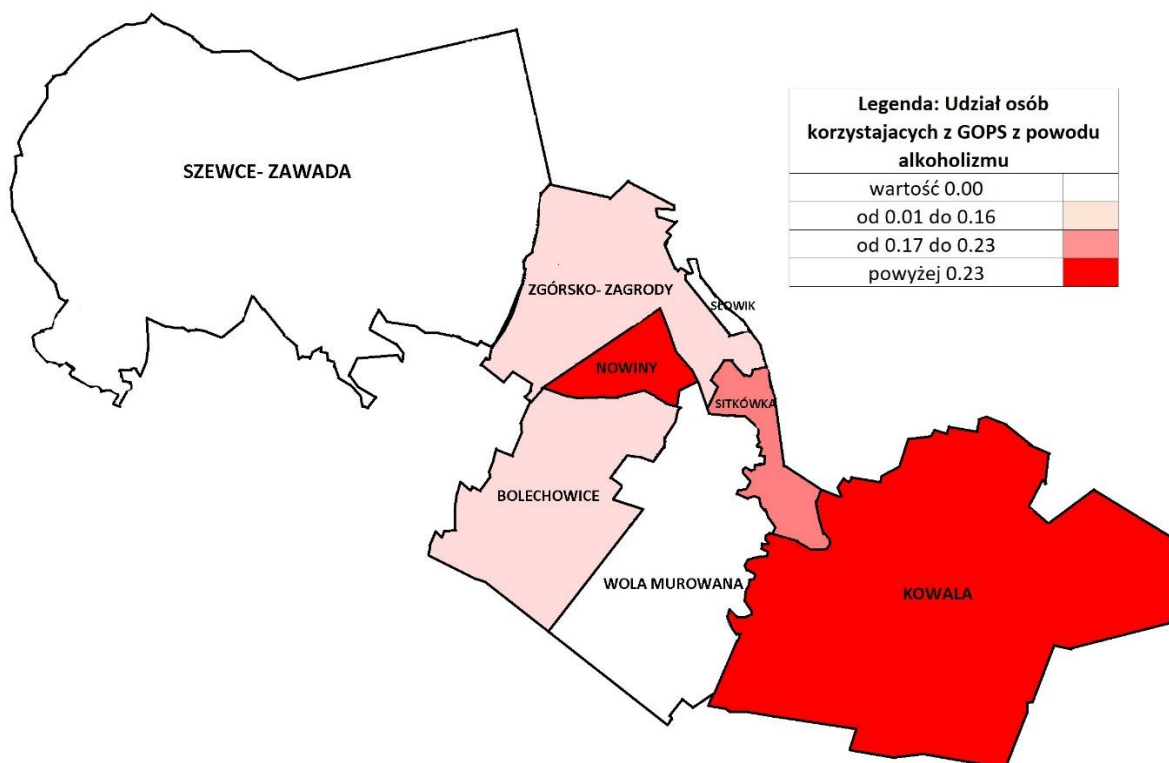
alkoholizmu stanowią prawdziwe wyzwanie. Obszary, gdzie ten problem występuje to: Kowala, Nowiny (powyżej średniej dla gminy).

Tabela 15 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w poszczególnych miejscowościach Gminy Nowiny w roku 2023r.

L.p.	Wyszczególnienie	Alkoholizm KOBIEТЫ	Alkoholizm MĘŻCZYŹNI	Alkoholizm RAZEM
1.	Bolechowice	0	1	1
2.	Kowala	0	4	4
3.	Nowiny	5	5	10
4.	Sitkówka	1	0	1
5.	Słowik	0	0	0
6.	Szewce- Zawada	0	0	0
7.	Wola Murowana	0	0	0
8.	Zgórsko -Zagrody	0	2	2
	Razem	6	12	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Mapa 13 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2023r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

W ostatnich 3 latach można zaobserwować spadek liczby osób korzystających z zasiłków na terenie gminy Nowiny.

Wskaźnik nr 12 liczba wypłaconych zasiłków stałych w roku 2023 przez GOPS Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej i niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

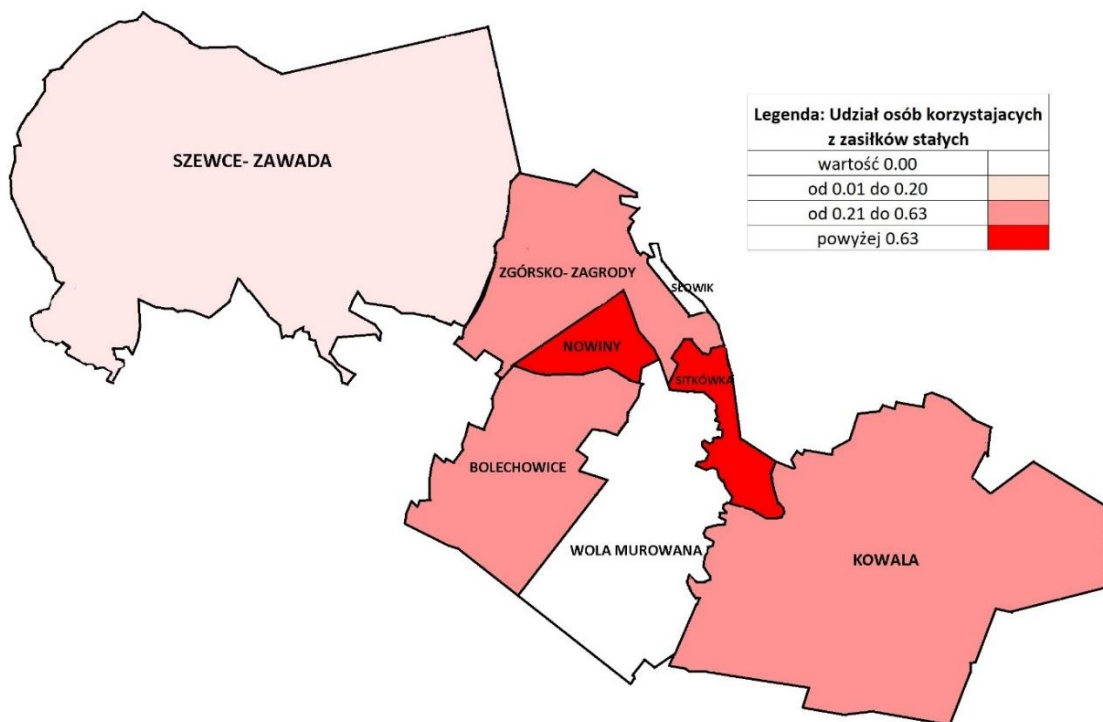
W 2023r. GOPS w Nowinach wypłacił 50 zasiłków stałych (podczas gdy w 2021r. wypłacono 36 takich zasiłków). Najczęściej z tej formy pomocy korzystali mieszkańcy Nowin i Sitkówki. Liczba osób korzystająca z zasiłku stałego w przeliczeniu na 100 mieszkańców w gminie wynosiła 0,63.

Tabela 17 Liczba wypłaconych zasiłków stałych w latach 2021-2023 przez GOPS w Nowinach

L.p.	Jednostka analityczna	2021r.	2022r.	2023r.
		Stały		
1.	Bolechowice	4	4	3
2.	Kowala	7	6	5
3.	Nowiny	13	15	13
4.	Sitkówka	3	3	23
5.	Słowik	0	0	0
6.	Szewce- Zawada	2	1	1
7.	Wola Murowana	1	1	0
8.	Zgórsko -Zagrody	6	6	5
	Razem	36	36	50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Mapa 14 Liczba wypłaconych zasiłków stałych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych gm. Nowiny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Wskaźnik nr 13 liczba wypłaconych zasiłków okresowych w roku 2023 przez GOPS Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

Zasiłek okresowy przysługuje osobie samotnie gospodarującej lub rodzinie, której dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego. Przysługuje w szczególności ze względu na: długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Okres na jaki przyznawany zostanie zasiłek uzależniony jest od indywidualnej sytuacji osoby lub rodziny.

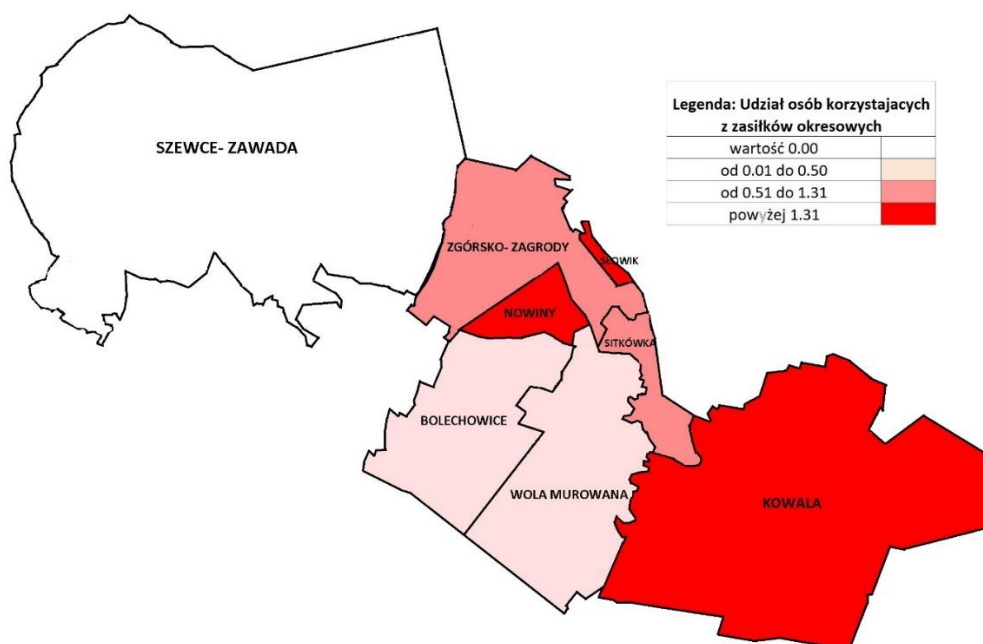
Tabela 17 Liczba wypłaconych zasiłków okresowych w latach 2020-2023 przez GOPS w Nowinach w podziale na jednostki analityczne

L.p.	Jednostka analityczna	2021r.	2022r.	2023r.
		Okresowy		
1.	Bolechowice	8	4	2
2.	Kowala	23	16	18
3.	Nowiny	60	56	51
4.	Sitkówka	11	8	5
5.	Słowik	0	0	8
6.	Szewce- Zawada	5	5	0
7.	Wola Murowana	7	8	2
8.	Zgórsko -Zagrody	15	21	17
	Razem	129	118	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Z zasiłku okresowego w 2023r. skorzystało 103 osoby, tj. o 15 mniej niż w 2022r. Średnia wartość tego wskaźnika w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 1,31. Wartość wyższą, czyli niekorzystną osiągnięty jednostki: Kowala, Nowiny, Sitkówka i Słowik.

Mapa 15 Liczba wypłaconych zasiłków okresowych w podziale na jednostki analityczne w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Wskaźnik nr 14 liczba wypłaconych zasiłków celowych w roku 2023 przez GOPS Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych

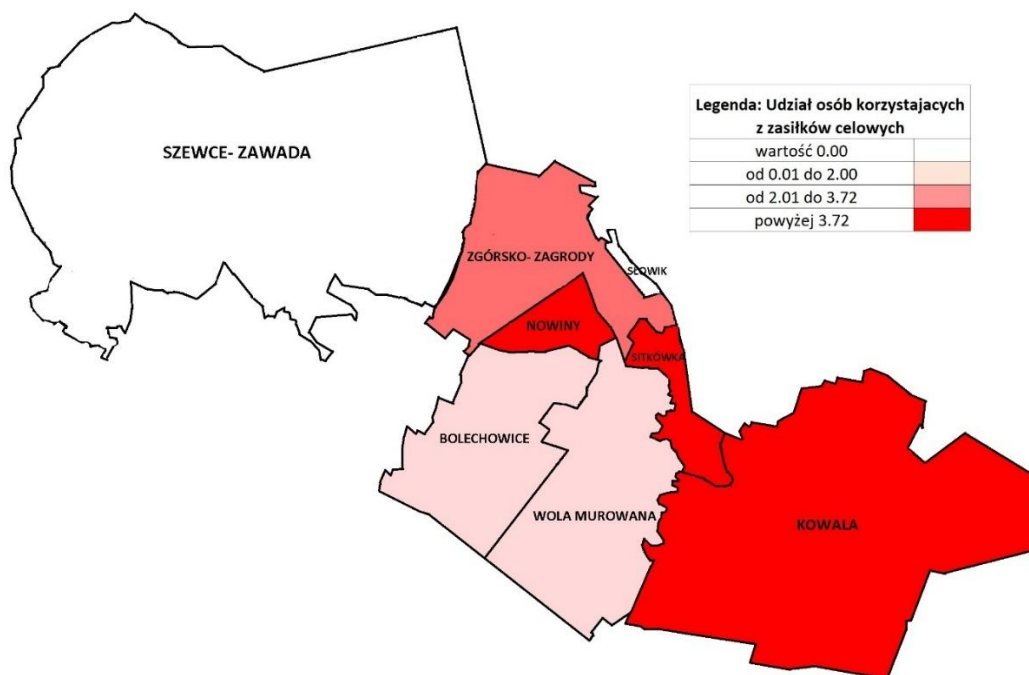
Zasiłek celowy jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Z zasiłku celowego w 2023r. skorzystało 293 osoby. Średnia wartość wskaźnika wypłacanych z tego tytułu z w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła: 3,72. Wartość wyższą osiągnęły jednostki: Kowala, Nowiny, Sitkówka.

Tabela 16 Liczba wypłaconych zasiłków celowych w latach 2020-2023 przez GOPS Nowiny w podziale na jednostki analityczne

L.p.	Jednostka analityczna	2021r.	2022r.	2023r.
		Celowy		
1.	Bolechowice	30	14	7
2.	Kowala	97	58	59
3.	Nowiny	182	163	145
4.	Sitkówka	41	35	21
5.	Słowik	0	0	0
6.	Szewce- Zawada	20	9	0
7.	Wola Murowana	26	22	8
8.	Zgórsko -Zagrody	59	54	53
	Razem	455	355	293

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Mapa 16 Liczba wypłaconych zasiłków celowych w podziale na jednostki analityczne w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Wskaźnik nr 15 liczba dzieci korzystających z dożywiania w szkołach w przeliczeniu na 100 mieszkańców poszczególnych sołectw w wieku przedprodukcyjnym

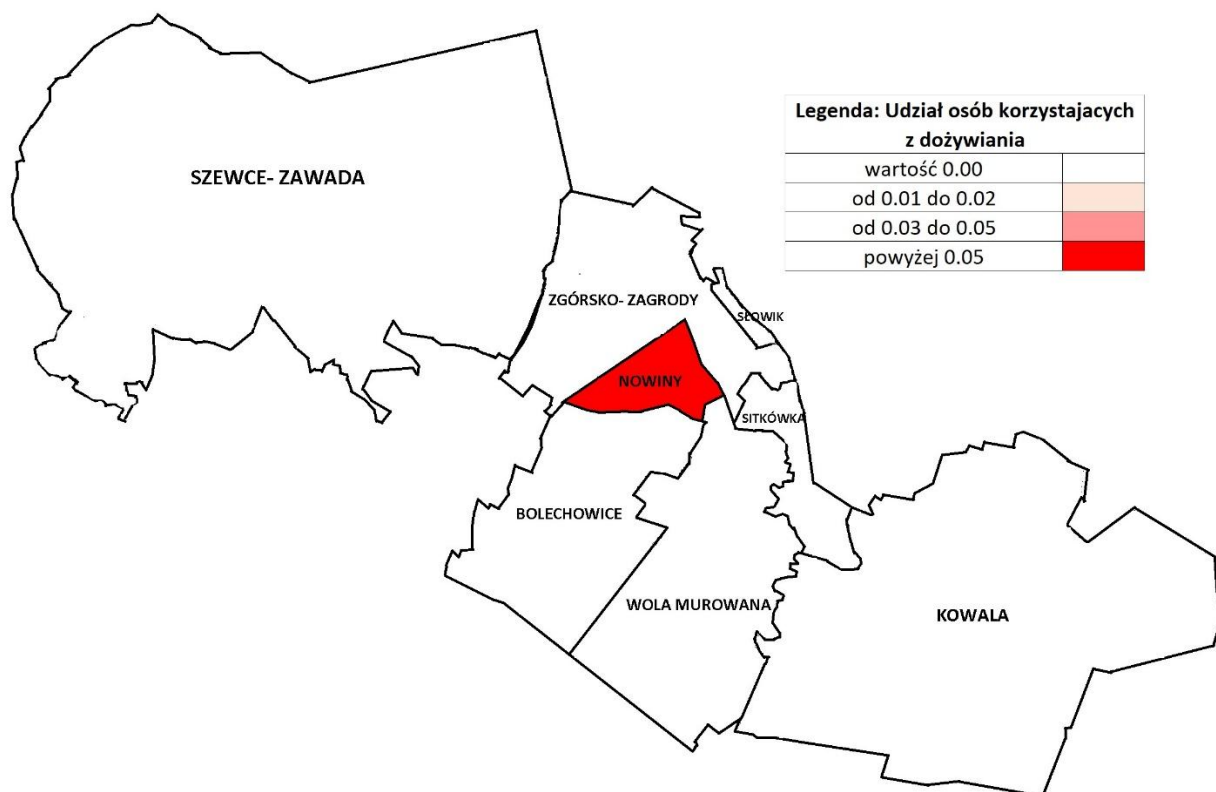
Liczba dzieci, którym GOPS opłaca dożywianie w szkole w 2023r. zmalała względem 2022r. Wskaźnik ten w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniósł w 2023r. wartość 0,05. Wyższą wartość wskaźnika odnotowano w jedynie w Nowinach.

Tabela 17 Liczba dzieci i młodzieży korzystająca z dożywiania przez GOPS w Nowinach w podziale na jednostki analityczne

L.p.	Jednostka	2021	2022	2023
1.	Bolechowice	0	0	0
2.	Kowala	0	0	0
3.	Nowiny	0	2	4
4.	Sitkówka	0	0	0
5.	Słowik	0	1	0
6.	Szewce- Zawada	0	1	0
7.	Wola Murowana	0	0	0
8.	Zgórsko -Zagrody	0	2	0
	Razem	0	6	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Mapa 17 Liczba dzieci wspartych w zakresie dożywiania w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2023r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Nowinach

Wskaźnik nr 16 liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach w podziale na jednostki analityczne na 100 mieszkańców

Bezrobocie interpretowane jest jako zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej oznaczające brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia. Ciągłe jest to istotny problemem społeczno-gospodarczy w regionie. Warto zaznaczyć, iż jest to zjawisko trudne do zmierzenia, gdyż statystyki najczęściej odnoszą się do skali bezrobocia rejestrowanego, przez co część osób pozostająca bez pracy nie w jest w nich ujęta.

Z danych przedstawionych przez Główny Urząd Statystyczny przeciętna stopa bezrobocia na koniec grudnia 2023r. wyniosła:

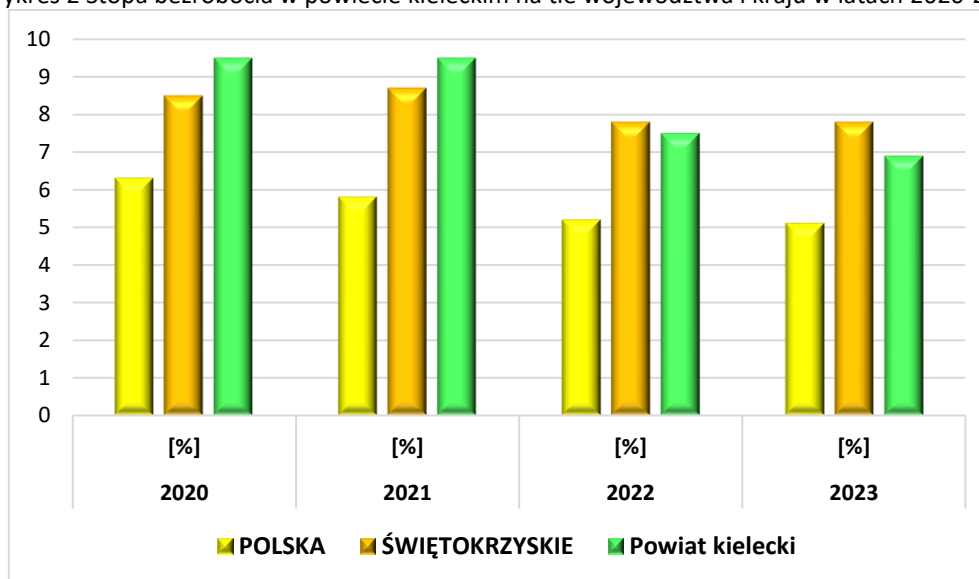
- w Polsce 5,1%,
- w województwie świętokrzyskim 7,8%
- w powiecie kieleckim 6,9 %.

Tabela 18 Stopa bezrobocia w powiecie kieleckim na tle województwa i kraju w latach 2020-2023

Nazwa	ogółem			
	2020	2021	2022	2023
	[%]	[%]	[%]	[%]
POLSKA	6.3	5.8	5.2	5.1
ŚWIĘTOKRZYSKIE	8.5	8.7	7.8	7.8
Powiat kielecki	9.5	9.5	7.5	6.9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Główny Urząd Statystyczny

Wykres 2 Stopa bezrobocia w powiecie kieleckim na tle województwa i kraju w latach 2020-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Główny Urząd Statystyczny

W latach 2021-2023 można zaobserwować tendencję spadkową bezrobocia w gminie. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 19 Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023

Kategoria	2021	2022	2023
ogółem	152	109	110

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

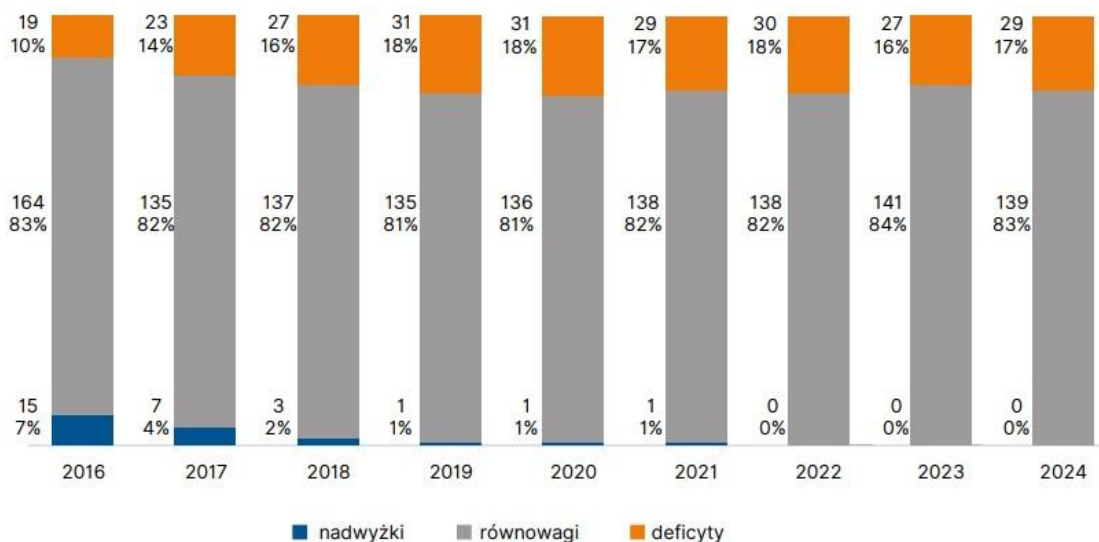
mężczyźni	73	50	51
kobiety	79	59	60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Nowiny

Czynnikami wpływającymi na rynek pracy są:

1. Zmiany demograficzne
 - spadek liczby ludności - głównym czynnikiem jest pogłębiająca się depresja urodzeniowa;
 - wzrost umieralności zwłaszcza w ostatnich latach (spowodowanych głównie pandemią Covid-19),
 - wysokie wykształcenie mieszkańców (w szczególności kobiet) co przekłada się na odkładanie decyzji o urodzeniu dziecka,
 - zmiany w ekonomicznych grupach wiekowych ludności (sukcesywnie zmniejsza się liczba dzieci i młodzieży oraz ich udziału w strukturze mieszkańców, a rośnie grupa w wieku emerytalnym).
2. Migracje ludności wynikające z ruchu przesiedleńczego między gminami, powiatami, województwami od wielu lat powodują straty w liczbie mieszkańców woj. świętokrzyskiego. Zjawisko odpływu ludności do regionów lepiej rozwiniętych gospodarczo najczęściej dotyczy osób młodych, wyjeżdżających na studia do dużych ośrodków i pozostających tam na stałe. Zjawisko to dotyczy także osób w wieku najwyższej aktywności zawodowej poszukujących korzystniejszych warunków zatrudnienia.

Wykres 3 Liczba i udział zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych w Barometrze zawodów w prognozach na lata 2016–2024

Źródło: Barometr zawodów 2024

Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie kieleckim

Poprzez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast poprzez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zestawienie ofert pracy zgłoszonych do urzędu pracy

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

z bezrobotnymi zarejestrowanymi w określonym zawodzie, pozwala na stwierdzenie czy dany zawód charakteryzuje się nadwyżką osób do pracy czy też ich deficytem.

Tabela 20 Prognoza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w roku 2024 w powiecie kieleckim

ZAPOTRZEBOWANIE	ZAWÓD
Deficyt poszukujących pracy	elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych lekarze magazynierzy nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych operatorzy obrabiarek skrawających opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej pielęgniarki i położne pracownicy socjalni psychologzy i psychoterapeuci spawacze sprzedawcy i kasjerzy
Równowaga popytu i podaży	administratorzy stron internetowych agenci ubezpieczeniowi akustycy i realizatorzy dźwięku analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych animatorzy kultury i organizatorzy imprez architekci i urbaniści architekci krajobrazu archiwiści i muzealnicy asystenci w edukacji betoniarze i zbrojarze bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej biolodzy i biotechnolodzy blacharze i lakiernicy samochodowi brukarze ceramicy przemysłowi cieśle i stolarze budowlani cukiernicy dekarze i blacharze budowlani dentyści diagności laboratoryjni medyczni diagności samochodowi dziennikarze i redaktorzy farmaceuci filolodzy i tłumacze filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy fizjoterapeuci i masażyści floryści fotografowie fryzjerzy geodeci i kartografowie gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

	<p>górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych graficy komputerowi inspektorzy nadzoru budowlanego instruktorzy nauki jazdy instruktorzy rekreacji i sportu inżynierowie budownictwa inżynierowie chemicy i chemicy inżynierowie elektrycy i energetycy inżynierowie inżynierii środowiska inżynierowie mechanicy kamieniarze kelnerzy i barmani kierowcy autobusów kierowcy samochodów osobowych kierownicy budowy kierownicy ds. logistyki kierownicy ds. produkcji kierownicy ds. usług kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu kierownicy sprzedaży kierownicy w instytucjach społecznych i kultury kosmetyczki krawcy i pracownicy produkcji odzieży kucharze lakiernicy listonosze i kurierzy logopedzi i audiofonolodzy maszyniści mechanicy pojazdów samochodowych mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń meteorolodzy, geolodzy, geografowie monterzy elektronicy monterzy instalacji budowlanych monterzy konstrukcji metalowych monterzy okien i szklarze murarze i tynkarze nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego nauczyciele praktycznej nauki zawodu nauczyciele przedmiotów zawodowych nauczyciele przedszkoli nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych obuwnicy ogrodnicy i sadownicy operatorzy aparatury medycznej operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych</p>
--	--

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

operatorzy maszyn włókienniczych
operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych
opiekunki dziecięce
optycy i pracownicy wytwarzający protezy
pedagodzy
personel sprzątający
piekarze
plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
pomoce kuchenne
pomoce w gospodarstwie domowym
pozostali specjaliści edukacji
pracownicy administracyjni i biurowi
pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej
pracownicy ds. BHP
pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego
pracownicy ds. jakości
pracownicy ds. ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju
pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
pracownicy ds. techniki dentystycznej
pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
pracownicy myjni, pralni i prasowni
pracownicy obsługi ruchu szynowego
pracownicy ochrony fizycznej
pracownicy poczty
pracownicy poligraficzni
pracownicy przetwórstwa metali
pracownicy przetwórstwa spożywczego
pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
pracownicy służb mundurowych
pracownicy sprzedaży internetowej
pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta,
ankieterzy, teleankieterzy
pracownicy usług pogrzebowych
pracownicy zajmujący się zwierzętami
prawnicy
projektanci i administratorzy baz danych, programiści
projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD
przedstawiciele handlowi
przetwórcy mięsa i ryb
ratownicy medyczni
repcjoniści i rejestratorzy
robotnicy budowlani
robotnicy leśni
robotnicy obróbki drewna i stolarze
robotnicy obróbki skóry
rolnicy i hodowcy
rybacy
rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
samodzielni księgowi
sekretarki i asystenci

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

	socjologowie i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych specjaliści ds. administracji specjaliści ds. finansowych specjaliści ds. organizacji produkcji specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży specjaliści ds. projektowania, wdrażania i doskonalenia produktów i usług cyfrowych specjaliści ds. rynku nieruchomości specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki specjaliści rolnictwa i leśnictwa specjaliści technologii żywności i żywienia specjaliści telekomunikacji spedytorzy i logistycy szefowie kuchni ślusarze tapicerzy technicy budownictwa technicy informatycy technicy mechanicy weterynarze windykatorzy wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych zaopatrzeniowcy i dostawcy
Nadwyżka poszukujących pracy	ekonomiści

Źródło: „Barometr zawodów 2024”

Tabela 21 Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Kielcach w podziale na jednostki analityczne oraz na płeć w latach 2021-2023

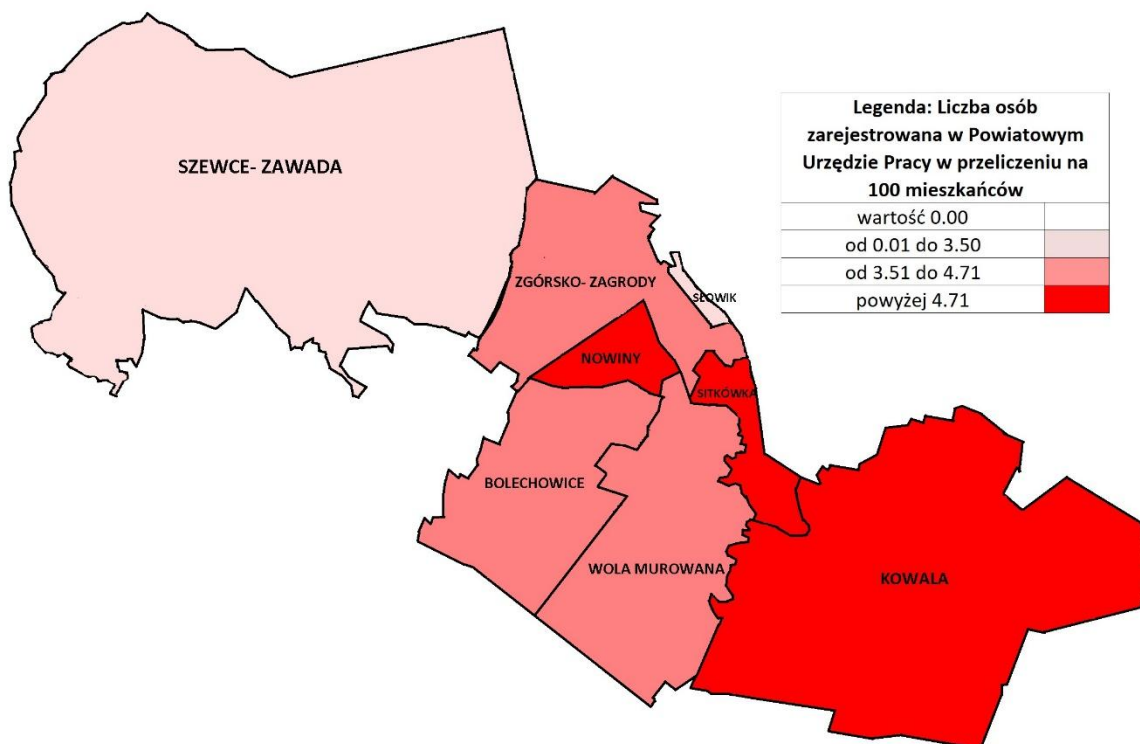
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kielcach stan na dzień 31.12.2021			Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kielcach stan na dzień 31.12.2022			Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kielcach stan na dzień 31.12.2023		
		Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
1	Bolechowice	9	4	5	6	2	4	7	4	3
2	Kowala	32	19	13	17	8	9	19	11	8
3	Nowiny	46	29	17	30	20	10	25	18	8
4	Sitkówka	14	5	9	10	4	6	16	7	9
5	Słowik	2	2	0	0	0	0	1	0	1
6	Szewce- Zawada	12	5	7	8	2	6	10	6	4
7	Wola Murowana	8	3	5	6	4	2	5	2	3
8	Zgórsko- Zagrody	29	12	17	32	19	13	27	12	15
Razem		152	79	73	109	59	50	110	60	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Kielcach

Wartość wskaźnika liczby osób zarejestrowanych w PUP w Kielcach w przeliczeniu na 100 mieszkańców dla gminy wynosi 1,40. Wartość wyższą, czyli niekorzystną osiągnęto 2 jednostki: Kowala i Sitkówka.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 18 Liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Kielcach

Wskaźnik nr 17 liczba przestępstw i wykroczeń popełnionych w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Bezpieczeństwo jest jedną z podstawowych potrzeb człowieka i odznacza się akceptowalnym poziomem ryzyka utraty czegoś szczególnie cennego – życia, zdrowia, pracy, szacunku, uczuć, dóbr materialnych i niematerialnych. Jednym z zadań gminy jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom oraz osobom przebywającym na terenie gminy. W Nowinach funkcjonuje Posterunek Policji, a gmina podlega pod komisariat w Chęcinach. Teren gminy jest narażony głównie na występowanie przestępczości pospolitej, głównie przeciwko mieniu, życiu i zdrowiu oraz zagrożenia w ruchu drogowym. Samorząd Nowin wspiera działalność Policji poprzez wydatkowanie środków na ten cel z budżetu gminy. Kierując się odpowiedzialnością za stan bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy - podejmowane są działania, które przyczynią się do zwiększania poczucia bezpieczeństwa, zapobiegania występowania sytuacji kryzysowych i sprawnego likwidowania ich następstw. Wykonywanie działań prowadzone jest przy ścisłej współpracy z Państwową Strażą Pożarną, Policją i ochotniczymi strażami pożarnymi z terenu gminy.

Tabela 22 Miejscowe zagrożenia według rodzaju zagrożenia

Kategoria		2020	2021	2022	2023
ogółem	Powiat kielecki	910	985	1,227	732
	Nowiny	28	26	47	23
silne wiatry	Powiat kielecki	198	134	337	159
	Nowiny	3	4	12	7
opady śniegu	Powiat kielecki	2	6	160	27
	Nowiny	0	1	1	0

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

opady deszczu	Powiat kielecki	44	150	94	67
	Nowiny	2	2	7	3
w komunikacji	Powiat kielecki	366	297	301	273
	Nowiny	13	13	13	9
medyczne	Powiat kielecki	229	193	162	141
	Nowiny	5	4	4	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2023 roku na obszarze gm. Nowiny stwierdzono 105 przestępstw, w tym 70 przestępstw z 7 podstawowych kategorii:

Tabela 23 Podstawowe przestępstwa odnotowywane na terenie Gminy Nowiny w latach 2021-2023

L.p.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	Zabójstwo	-	1	-
2.	Rozboje i wymuszenia	-	-	-
3.	Bójki i pobicia	-	1	-
4.	Kradzieże rzeczy	6	13	23
5.	Kradzieże z włamaniem	58	8	23
6.	Požary	1	-	-
7.	Przemoc w rodzinie/znęcanie	3	1	3
8.	Inne	22	17	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowej Komendy Policji w Kielcach

Tabela 24 Przestępstwa odnotowywane na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023 w podziale na kategorie

L.p.	Kategoria przestępstwa	2021	2022	2023
1.	Nietrzeźwi kierujący	20	19	11
2.	Znęcanie się nad osobą najbliższą	3	1	3
3.	Kradzież z włamaniem	58	8	23
4.	Wypadek drogowy	1	2	3
5.	Kradzież mienia	6	13	23
6.	Naruszenie zakazu sądowego	1	4	3
7.	Uszkodzenie mienia	5	6	4
8.	Oszustwo	12	19	16
9.	Niealimentacja	10	5	4
10.	Uszkodzenie ciała	1	1	5
11.	Spowodowanie zagrożenia dla zdrowia i życia	1	-	-
12.	Posiadanie narkotyków	4	9	4
13.	Samobójstwo	-	-	-
14.	Wyrąb drewna	-	-	-
15.	Nieumyślne spowodowanie śmierci	-	-	-
16.	Podrobienie podpisu	5	1	-
17.	Paserstwo	-	-	-
18.	Kradzież dokumentu	1	1	-
19.	Przywłaszczenie mienia	3	-	-
20.	Fałszowanie znaków granicznych	-	-	-
21.	Groźby karalne	3	-	5

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

22.	Naruszenie miru domowego	-	-	-
23.	Z ustawy o rybactwie śródlądowym	-	-	-
24.	Pobicie	-	1	-
25.	Posiadanie papierosów bez akcyzy	-	-	-
26.	Znieważenie funkcjonariusza Policji	-	-	-
27.	Rozbój	-	-	1
28.	Wypadek lotniczy	-	-	-
29.	Podpalenie	1	-	-
30.	Uporczywe nękanie	2	-	-
31.	Kradzież linii telefonicznej	1	1	-
32.	Podrobienie oleju napędowego	-	-	-
33.	Korupcja	-	-	-
	Razem	138	91	105

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowej Komendy Policji w Kielcach.

Analizując ilość wszystkich ujawnionych wykroczeń i dzieląc je na poszczególne kategorie, należy wskazać, że ważną dla poczucia bezpieczeństwa społecznego kategorią są kradzieże. Na terenie gminy zagrożenie tą kategorią wykroczeń jest dosyć wysokie, gdyż w 2023 r. odnotowano 23 takie wykroczenia. Innym elementem, który ma wpływ na poczucie bezpieczeństwa są wypadki w ruchu drogowym – często powodowane przez nietrzeźwych kierujących pojazdami. W 2023r. na terenie gminy policjanci zatrzymali 11 kierujących nietrzeźwych znajdujących się po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka.

Jak wynika z porównania roku 2021 i 2023 to ilość ujawnionych nietrzeźwych kierujących zmalała. Najczęstszą przyczyną zdarzeń drogowych (nie tylko na terenie gminy, ale w całym kraju) ciągle są:

- niedostosowanie prędkości do warunków ruchu,
- nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu,
- brak zachowania bezpiecznej odległości między pojazdami,
- nieprawidłowe wyprzedzanie,
- nieprawidłowe poruszanie się pieszych po drogach.

Tabela 25 Liczba przestępstw i wykroczeń w podziale na jednostki analityczne
w Gminie Nowiny w latach 2022-2023

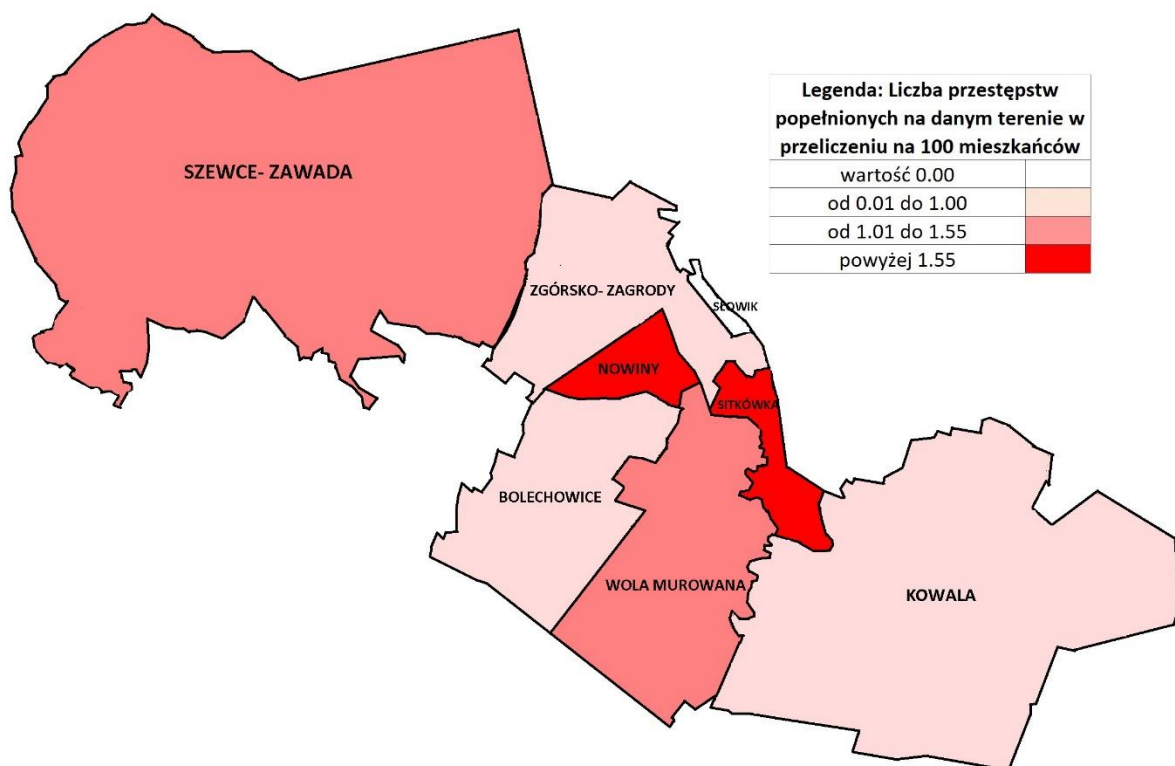
L.p.	Jednostki analityczne	2022	2023
1.	Bolechowice	3	3
2.	Kowala	2	4
3.	Nowiny	14	37
4.	Sitkówka	67	50
5.	Słowik	-	-
6.	Szewce -Zawada	8	13
7.	Wola Murowana	7	5
8.	Zgórsko- Zagrody	6	10
	Razem	107	122

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowej Komendy Policji w Kielcach

Wartość wskaźnika liczba przestępstw popełnionych na danym terenie w przeliczeniu na 100 mieszkańców dla gminy wynosi 1,55 i powyżej tej wartości są następujące jednostki analityczne: Nowiny i Sitkówka.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 19 Liczba przestępstw popełnionych na danym terenie w przeliczeniu na 100 mieszkańców
w 2023r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowej Komendy Policji w Kielcach

Kapitał społeczny – wskaźnik nr 18 frekwencja wyborcza w poszczególnych obwodach wyborczych

Jednym z najważniejszych przejawów rozwoju społeczeństwa obywatelskiego jest udział w wyborach, który pokazuje z jednej strony świadomość społeczną, a z drugiej zaangażowanie w sprawy społeczności lokalnej. Gmina Nowiny podzielona była następujące obwody:

- w wyborach prezydenckich w 2020r. na 7 obwodów wyborczych,
- w wyborach parlamentarnych w 2023r. i samorządowych w 2024r. na 8 obwodów wyborczych.

Tabela 26 Obwody wyborcze w wyborach prezydenckich w 2020r.

Numer	Siedziba	Granice
1	Świetlica w Szewcach, Szewce ul. Dewońska 91, 26-052 Nowiny	Sołectwo: Szewce-Zawada
2	Gminny Ośrodek Kultury „Perła” w Nowinach, ul. Perłowa 1, 26-052 Nowiny	część sołectwa: ZGÓRSKO-ZAGRODY w tym: część miejscowości Zgórsko: Akacyjowa, Bukowa, Dębowa, Grabowa, Jarzębinowa, Jesienna, Klonowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Lawendowa, Ogrodowa, Osiedle pod Lasem, Wrzosowa, Zacisze; część miejscowości Zgórsko: od nr 29 do końca, Cedrowa, Cicha, Cyprysowa, Leśna, Letnia, Wiosenna

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

3	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Nowinach, ul. Gimnazjalna 1, 26-052 Nowiny	część sołectwa Zgórsko-Zagrody w tym: część miejscowości Zgórsko: od nr 1 do 27 nieparzyste, Azaliowa, Berberysowa, Jaśminowa, Kalinowa, Magnoliowa, Malinowa, Różana, Salonowa, Słoneczna, Szewska; miejscowość: Zagrody; miejscowość: Słowik
4	Samorządowe Przedszkole w Nowinach, ul. Parkowa 11, 26-052 Nowiny	część Nowin w tym: miejscowość: Nowiny: Cementowa, Gimnazjalna, Parkowa, Perłowa, Przemysłowa, Składowa, Zakładowa; miejscowość: Trzcianki; miejscowość: Nowiny: Białe Zagłębie 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16
5	Szkoła Podstawowa w Nowinach, ul. Białe Zagłębie 21, 26-052 Nowiny	część Nowin w tym: miejscowość: Nowiny: Białe Zagłębie 1, 3, 5, 11, 13, 15, 17, 19, Szkolna
6	Zespół Placówek Oświatowych w Bolechowicach, Bolechowice 10, 26-052 Nowiny	sołectwa: Bolechowice, Wola Murowana
7	Zespół Placówek Integracyjnych w Kowali, Kowala 51B, 26-052 Nowiny	sołectwo: Kowala; miejscowość: Sitkówka

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Tabela 27 Obwody wyborcze w wyborach parlamentarnych 2023 i wyborach samorządowych 2024

Numer	Siedziba	Granice
1	Świetlica w Szewcach, Szewce ul. Dewońska 91, 26-052 Nowiny	Sołectwo: Szewce-Zawada
2	Gminny Ośrodek Kultury „Perła” w Nowinach, ul. Perłowa 1, 26-052 Nowiny	część sołectwa Zgórsko-Zagrody w tym część miejscowości Zgórsko: od nr 29 do końca, ulice: Akacyjowa, Bukowa, Cedrowa, Cicha, Cyprysowa, Dębowa, Grabowa, Jarzębinowa, Jesienna, Klonowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Lawendowa, Leśna, Letnia, Ogrodowa, Osiedle pod Lasem, Rozmarynowa, Wiosenna, Wrzosowa, Zacisze
3	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Nowinach, ul. Gimnazjalna 1, 26-052 Nowiny	część sołectwa Zgórsko-Zagrody w tym: część miejscowości Zgórsko: od nr 1 do 27B nieparzyste, ulice: Azaliowa, Bazyliowa, Berberysowa, Imbirowa, Jaśminowa, Kalinowa, Magnoliowa, Malinowa, Miętowa, Miodowa, Różana, Salonowa, Słoneczna, Szewska, Tymiankowa, Widokowa; miejscowości: Zagrody, Słowik

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

4	Samorządowe Przedszkole w Nowinach, ul. Parkowa 11, 26-052 Nowiny	część sołectwa Nowiny, ulice: Białe Zagłębie numery: 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, Cementowa, Gimnazjalna, Inwestycyjna, Parkowa, Perłowa, Przemysłowa, Składowa, Zakładowa, części miejscowości Trzcianki i osada Trzcianki
5	Szkoła Podstawowa w Nowinach, ul. Białe Zagłębie 21, 26-052 Nowiny	część sołectwa Nowiny, ulice: Białe Zagłębie numery: 1, 3, 5, 11, 13, 15, 17, 19, Szkolna
6	Zespół Placówek Oświatowych w Bolechowicach, Bolechowice 10, 26-052 Nowiny	sołectwa: Bolechowice
7	Zespół Placówek Integracyjnych w Kowali, Kowala 51B, 26-052 Nowiny	sołectwo Kowala, w tym miejscowości: Kowala Mała, Sitkówka
8	Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Murowanej, Wola Murowana 17C, 26-052 Nowiny	Wola Murowana

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Jak wynika z poniższych danych w ramach wyborów samorządowych, parlamentarnych jak i prezydenckich nie było okręgu wyborczego który odnotowałby frekwencję poniżej 50% co dobrze świadczy o świadomości społeczności lokalnej. Najniższą frekwencję odnotowały: Bolechowice, Kowala, Nowiny, Sitkówka.

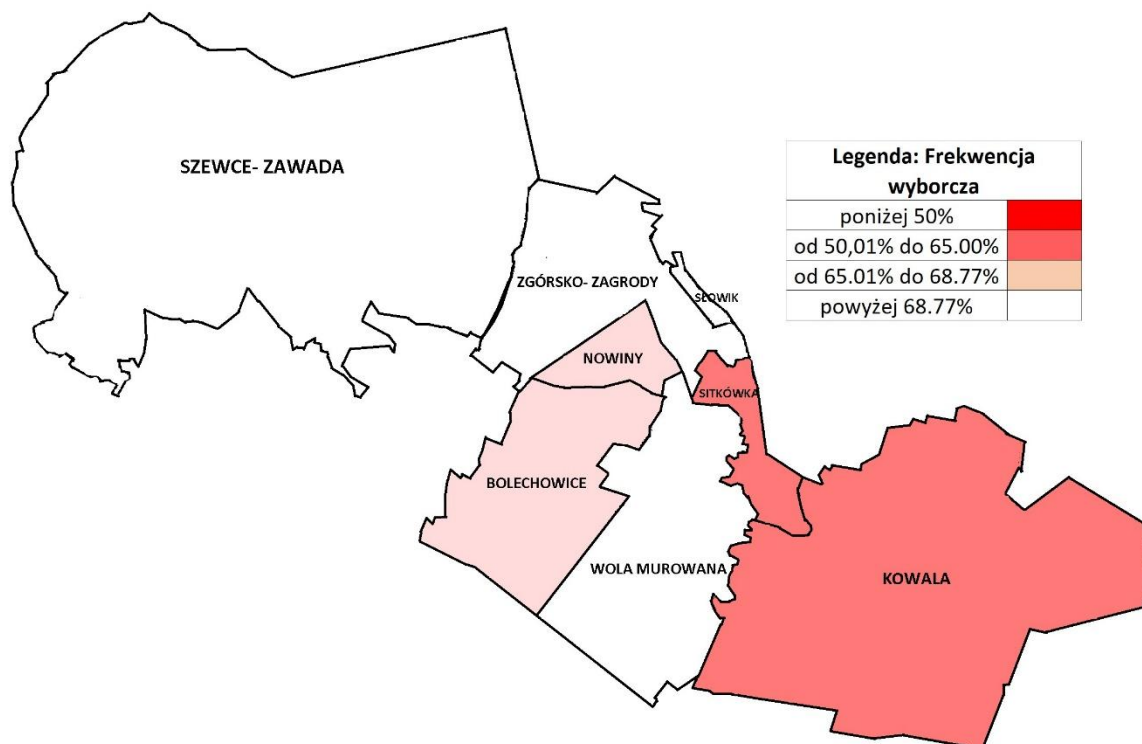
Tabela 28 Frekwencja wyborcza w Gminie Nowiny w wyborach samorządowych 2024, parlamentarnych 2023, prezydenckich 2020r.

L.p.	Jednostka analityczna	Wybory prezydenckie 2020		Wybory parlamentarne 2023		Wybory samorządowe 2024		razem
		I tura	II Tura	Sejm	Senat	Wybory do rad gmin	Wybory na Wójta	
1	Bolechowice	60.85	67.90	71.21	71.21	59.91	59.91	65.17
2	Kowala	64.28	66.39	70.07	69.97	51.31	51.31	62.22
3	Nowiny	69.75	72.57	74.27	74.32	60.59	60.53	68.67
4	Sitkówka	64.28	66.39	70.07	69.97	51.31	51.31	62.22
5	Słowik	72.20	74.47	79.77	79.45	60.34	60.44	71.11
6	Szewce -Zawada	73.00	78.01	82.31	82.45	66.75	66.63	74.86
7	Wola Murowana	60.85	67.90	75.95	75.95	67.89	67.89	69.41
8	Zgórsko- Zagrody	72.22	74.97	81.83	81.67	61.95	62.00	72.44
	Średnia dla gminy	67.16	71.15	76.74	76.44	60.58	60.57	68.77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 20 Frekwencja wyborcza w poszczególnych jednostkach analitycznych w wyborach samorządowych 2024, parlamentarnych 2023 i prezydenckich 2020r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Wskaźnik nr 19 liczba organizacja pozarządowych działających w poszczególnych jednostkach analitycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Współpraca z organizacjami pozarządowymi opiera się o przyjmowany przez Radę Gminy Nowiny program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Sama gmina również należy do wielu organizacji:

1. Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji,
2. Kielecki Obszar Funkcjonalny,
3. Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego,
4. Związek Gmin Powiatu Kieleckiego „W Zlewni Górnej Nidy”,
5. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
6. Stowarzyszenie Gmin „Geopark Świętokrzyski”,
7. Lokalna Grupa Działania „Perły Czarnej Nidy”,
8. Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego,
9. Stowarzyszenie „Szlak Staropolski”.

Analizując zaangażowanie społeczne warto również zwrócić uwagę na liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2023 wartość tego wskaźnika dla gminy Nowiny wynosiła 3,57 i była ona niższa niż średnia dla powiatu kieleckiego oraz niższa od średniej dla województwa świętokrzyskiego i Polski. Warto zauważyć, że wartość ta sukcesywnie rośnie.

Tabela 29 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla kraju, regionu, powiatu kieleckiego i Gminy Nowiny

Kategoria	2020	2021	2022	2023
-----------	------	------	------	------

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

POLSKA	3.95	4.09	4.26	4.56
ŚWIĘTOKRZYSKIE	3.86	4.00	4.16	4.53
Powiat kielecki	3.27	3.37	3.44	3.64
Nowiny	3.45	3.41	3.50	3.57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

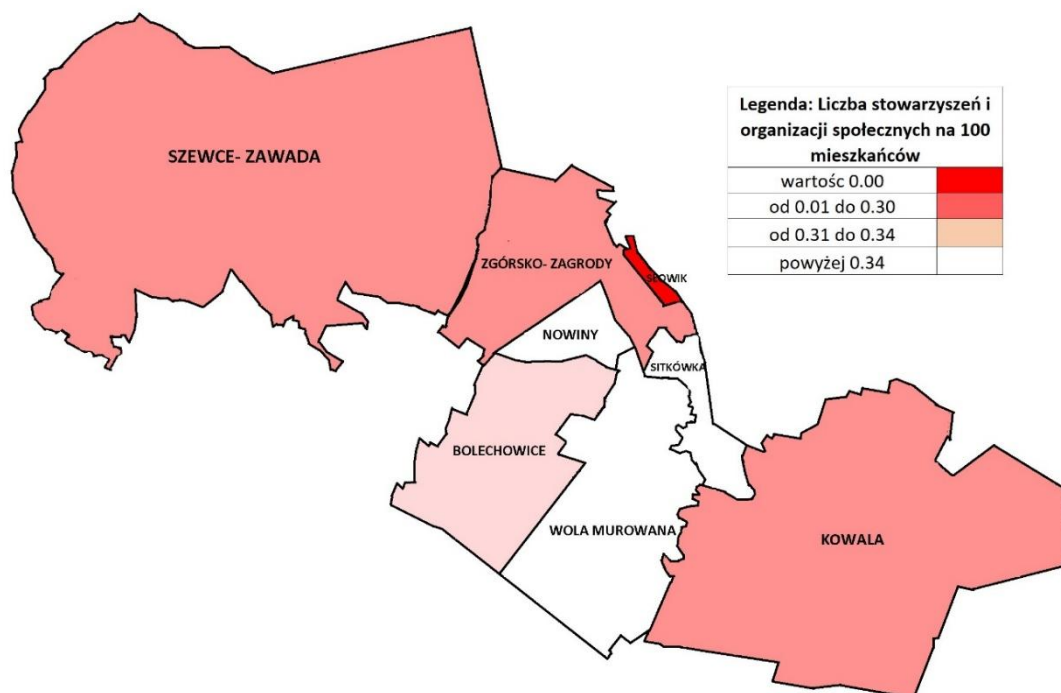
Na terenie gminy Nowiny działają 4 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. Jednostki te podejmują działania mające wpływ na poprawę bezpieczeństwa w zakresie ochrony życia, zdrowia i mienia mieszkańców. Organizacja pozarządowych na terenie gminy jest 27. Wskaźnik ten dla gminy wynosi 0,34. Najniższy był w jednostkach: Bolechowice, Kowala, Słowik, Szewce-Zawada, Zgórsko -Zagrody.

Tabela 30 Liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy Nowiny stan na dzień 31.12.2024r.

Jednostka analityczna	sektor prywatny - fundacje				sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Bolechowice	0	0	0	0	0	0	2	2
Kowala	0	0	0	0	3	3	3	3
Nowiny	0	0	0	0	11	12	11	11
Sitkówka	0	0	0	0	3	3	3	3
Słowik	0	0	0	0	0	0	0	0
Szewce- Zawada	1	1	1	1	3	3	3	3
Wola Murowana	0	0	0	0	3	3	3	3
Zgórsko -Zagrody	0	0	0	1	3	2	2	2
Razem	1	1	1	2	26	26	27	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Mapa 21 Aktywność organizacji pozarządowych na terenie Gminy Nowiny

Źródło: opracowanie własne

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny

Celem wdrażanego co roku programu współpracy z organizacjami pozarządowymi jest wyrażenie woli współpracy samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi poprzez określenie współpracy, kierunków rozwoju i współdziałania.

Zarówno dane na temat frekwencji wyborczych jak i liczby fundacji stowarzyszeń i organizacji pozarządowych wskazują, iż zaangażowanie społeczne w gm. Nowiny jest dosyć wysokie.

Podsumowanie sfery społecznej

Zgodnie z art. 9 ust. 1 *ustawy o rewitalizacji*, o stanie kryzysowym na danym obszarze gminy świadczy koncentracja negatywnych zjawisk społecznych w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, dużej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami oraz niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Dlatego też analiza sfery społecznej jest tak istotna przy wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Na podstawie analizy wskaźnikowej określono obszary o różnym natężeniu występowania negatywnych zjawisk społecznych, a mianowicie niskie, średnie oraz wysokie. To ostatnie występuje w 3 jednostkach analitycznych: **Kowala, Nowiny i Sitkówka**. Podsumowanie sfery społecznej znajduje się w poniższej tabeli.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

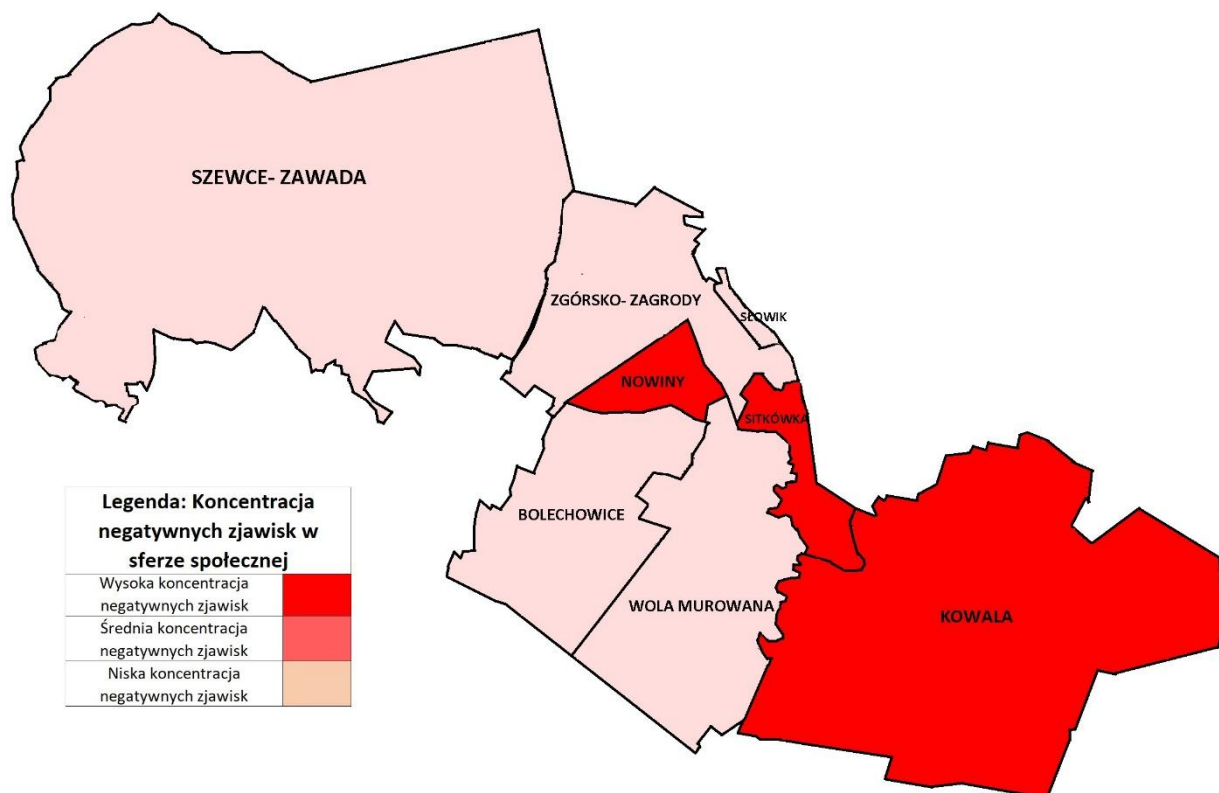
Tabela 31 Zestawienie wskaźników społecznych w Gminie Nowiny w podziale na jednostki analityczne

L.p.	Jednostka referencyjna	Wskaźnik dotyczący wyludnienia gminy	Liczba osób w wieku Poprodukcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców w w przeliczeniu na 100 mieszkańców w	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób w wieku produkcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców w w przeliczeniu na 100 mieszkańców w	Liczba osób korzystających z MGOPS na 100 mieszkańców w	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód bezrobocie na 100	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód ubóstwo na 100	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania niepełnosprawności na 100 mieszkańców ów.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania długotrwałej choroby na 100 mieszkańców ów.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej - powód przyznania bezradności .	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w 2021r.	Liczba wypłaconych zasiłków stałych w latach 2020-2022 w przeliczeniu na 100 mieszkańców ów	Liczba wypłaconych zasiłków okresowych w latach 2019-2021 w przeliczeniu na 100 mieszkańców ów	Liczba wypłaconych zasiłków celowych w latach 2019-2021 w przeliczeniu na 100 mieszkańców ów	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z dożywiania	Liczba osób zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców w w wieku produkcyjnym	Liczba przestępstw popełnionych na danym terenie w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	Frekwencja wyborcza	Koncentracja negatywnych zjawisk
1.	Bolechowice	0.03	18.85	21.31	59.84	1.15	0.33	0.49	0.33	0.33	0.00	0.16	0.49	0.33	1.15	0.00	3.61	0.49	0.33	65.17	NISKIE
2.	Kowala	0.01	17.76	19.12	63.12	4.10	1.27	1.66	0.78	0.49	0.00	0.39	0.49	1.76	5.76	0.00	6.63	0.39	0.29	62.22	WYSOKA
3.	Nowiny	-0.06	28.84	16.70	54.46	7.07	1.50	2.01	1.30	2.01	0.40	0.50	0.65	2.56	7.27	0.20	5.07	1.86	0.55	68.67	WYSOKA
4.	Sitkówka	0.11	19.05	18.63	62.32	4.55	1.24	1.24	0.41	1.24	0.21	0.21	4.76	1.04	4.35	0.00	8.28	10.35	0.62	62.22	WYSOKA
5.	Słowik	0.37	18.71	23.87	57.42	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.16	0.00	0.00	1.94	0.00	0.00	71.11	NISKIE
6.	Szewce- Zawada	0.10	15.53	23.72	60.75	0.19	0.00	0.00	0.10	0.10	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.00	2.89	1.25	0.29	74.86	NISKIE
7.	Wola Murowana	-0.02	18.39	20.72	60.89	1.27	0.21	0.21	0.21	0.21	0.00	0.00	0.00	0.42	1.69	0.00	4.02	1.06	0.63	69.41	NISKIE
8.	Zgórsko -Zagrody	0.05	18.93	18.31	62.76	1.94	0.66	0.71	0.43	0.62	0.05	0.09	0.24	0.81	2.51	0.00	4.17	0.47	0.09	72.44	NISKIE
	Średnia dla gminy	0.02	20.80	19.23	59.97	3.31	0.84	1.04	0.62	0.86	0.13	0.23	0.63	1.31	3.72	0.05	4.71	1.55	0.34	68.77	

Źródło: opracowanie własne

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 22 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej w Gminie Nowiny w podziale na poszczególne jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne

1.3 Diagnoza sfery gospodarczej

Analizując sferę gospodarczą wzięto pod uwagę 3 wskaźniki:

- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON dla danej jednostki analitycznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców;
 - liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców oraz
 - liczba wyrejestrowywanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.
- Pod uwagę wzięto dane z lat 2020-2023.

Wskaźnik nr 1 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w danym sołectwie w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2023r. w Gminie Nowiny w rejestrze REGON zarejestrowanych było 973 podmiotów gospodarki narodowej. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (925) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników.

Tabela 32 Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Nowiny według wielkości zatrudnienia w latach 2020-2023

Gmina Nowiny	2020	2021	2022	2023
Ogółem	855	917	942	973
zatrudniająca do 9 pracowników	810	873	896	925
zatrudniająca od 10-49 pracowników	35	34	36	38
zatrudniająca od 50- 249 pracowników	8	8	8	8
zatrudniająca od 250- 999 pracowników	2	2	2	2
zatrudniająca od 1000 i więcej	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Nowiny najwięcej (84) stanowi spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością.

Tabela 33 Liczba podmiotów wg sektorów własnościowych na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023

Gmina Nowiny	2020	2021	2022	2023
podmioty gospodarki narodowej ogółem	855	917	942	973
sektor publiczny - ogółem	22	22	22	22
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	18	18	18	18
sektor publiczny - przedsiębiorstwa państwowe	0	0	0	0
sektor prywatny - ogółem	824	886	912	944
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	615	662	681	704
sektor prywatny - spółki handlowe	79	90	97	103
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5	5	5	6
sektor prywatny - spółdzielnie	0	0	0	0

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

sektor prywatny - fundacje	1	1	1	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	26	26	27	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

0,5% (5) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 28,0% (272) podmiotów, a 71,5% (696) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (29.8%) oraz Budownictwo (18.5%).

Tabela 34 Podmioty gospodarcze klasyfikowane według rodzaju prowadzonej działalności na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023

Gmina Nowiny – wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Ogółem	855	917	942	973
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5	4	5	5
przemysł i budownictwo	228	245	263	272
pozostała działalność	622	668	674	696

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców wg stanu na koniec grudnia 2023 r. dla całej gminy wynosiła 12,34. Niższą wartość wskaźnika odnotowano w 6 jednostkach analitycznych tj. Bolechowice, Kowala, Sitkówka, Słowik, Szewce-Zawada, Wola Murowana. W pozostałych jednostkach wartości osiąganego wskaźnika były wyższe niż średnia dla gminy, co oznacza, że jednostki te osiągnęły wartości korzystne.

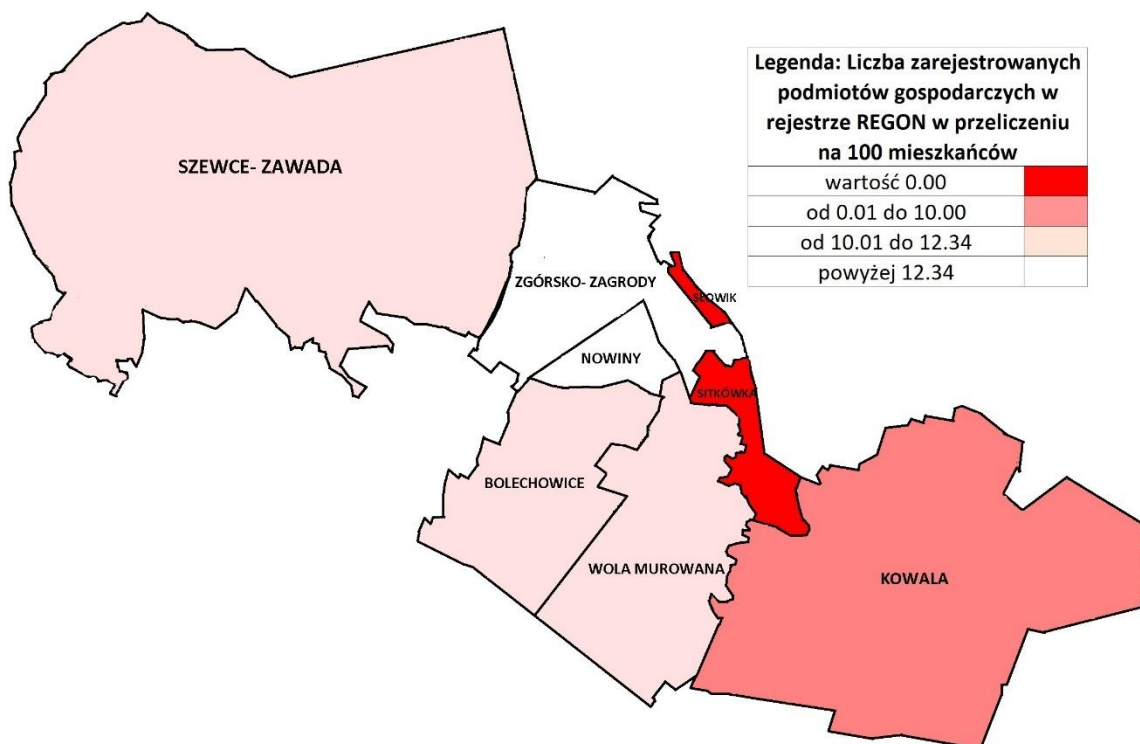
Tabela 35 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w latach 2020-2023

L.p.	Jednostka analityczna	2020	2021	2022	2023
1	Bolechowice	58	63	63	68
2	Kowala	82	82	79	77
3	Nowiny	309	330	357	374
4	Sitkówka	0	0	0	0
5	Słowik	0	0	0	0
6	Szewce-Zawada	88	104	106	109
7	Wola Murowana	49	51	49	53
8	Zgórsko-Zagrody	269	287	288	292
	Razem	855	917	942	973

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 23 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych w Gminie Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik nr 2 liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców

W 2023r. zarejestrowano 59 nowych podmiotów, a 30 firm zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2023 najwięcej (90) podmiotów zarejestrowano w 2019r., a najmniej (54) w 2016r. W tym samym okresie najwięcej (70) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2012r. a najmniej (30) w 2023r. Wskaźnik liczby nowo rejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarki narodowej w podziale na jednostki analityczne i w przeliczeniu na 100 mieszkańców najgorzej wypadł w następujących jednostkach analitycznych: Kowala, Sitkówka, Słowik, Szevence-Zawada, Zgórsko-Zagrody. W miejscowościach Sitkówka i Słowik w 2023r. nie zarejestrowano żadnej działalności w rejestrze REGON. Pozostałe jednostki osiągnęły wskaźnik wyższy od średniej dla gminy (0,75). Poniższa tabela przedstawia liczbę nowo rejestrowanych podmiotów w poszczególnych sołectwach na terenie gminy w latach 2020-2023.

Tabela 36 Liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w latach 2020-2023

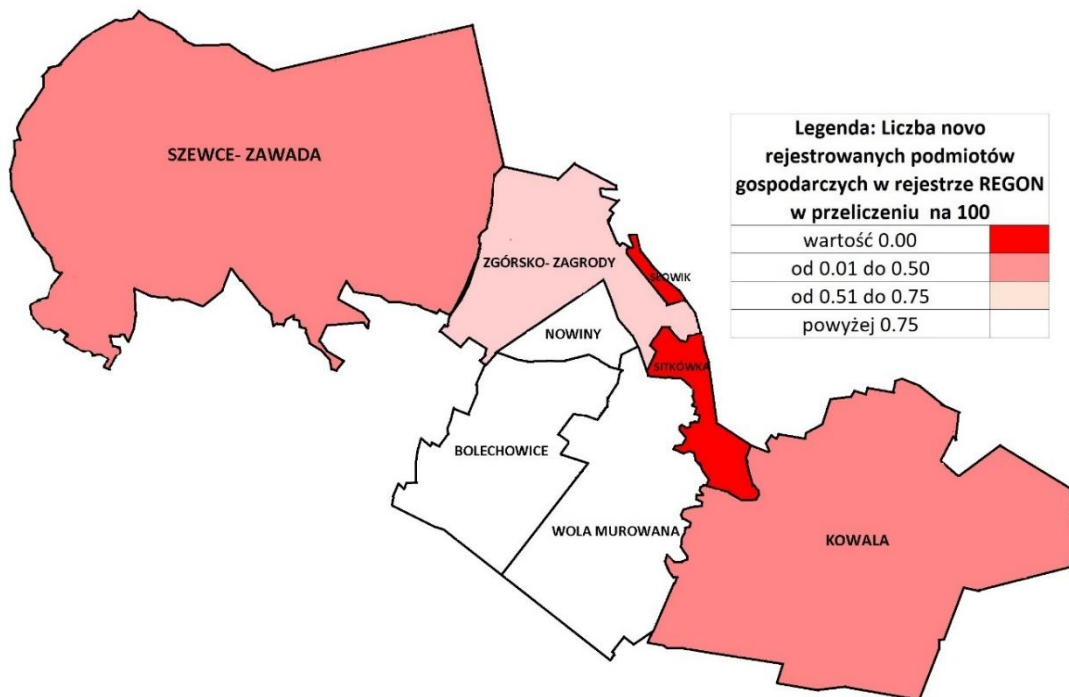
L. p.	Jednostka analityczna	2020	2021	2022	2023
1	Bolechowice	3	10	3	5
2	Kowala	11	3	5	4
3	Nowiny	16	28	26	26
4	Sitkówka	0	0	0	0
5	Słowik	0	0	0	0
6	Szevence-Zawada	9	16	12	5

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

7	Wola Murowana	7	7	2	6
8	Zgórsko-Zagrody	18	23	13	13
	Razem	64	87	61	59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Mapa 24 Liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik nr 3 liczba wyrejestrowywanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Wartość wskaźnika liczba wyrejestrowywanych przedsiębiorstw w 2023r. z rejestru REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców dla gminy wyniósł 0,38. Wyższą wartość wskaźnika osiągnęły: Kowala, Nowiny, Wola Murowana, Zgórsko-Zagrody.

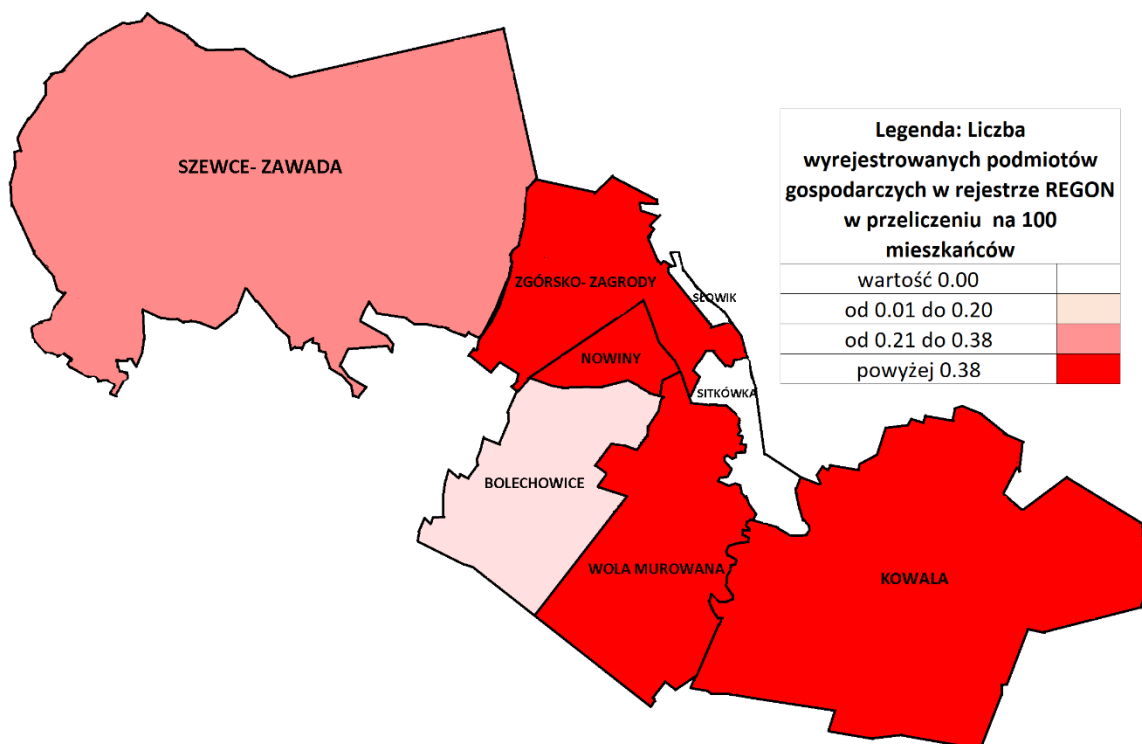
Tabela 37 Liczba wyrejestrowywanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w latach 2020-2023

L.p.	Gmina Nowiny	2020	2021	2022	2023
1	Bolechowice	3	4	1	1
2	Kowala	5	1	3	4
3	Nowiny	14	12	12	11
4	Sitkówka	0	0	0	0
5	Słowik	0	0	0	0
6	Szewce-Zawada	2	4	7	3
7	Wola Murowana	4	5	2	2
8	Zgórsko-Zagrody	5	8	10	9
	Razem	33	34	35	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

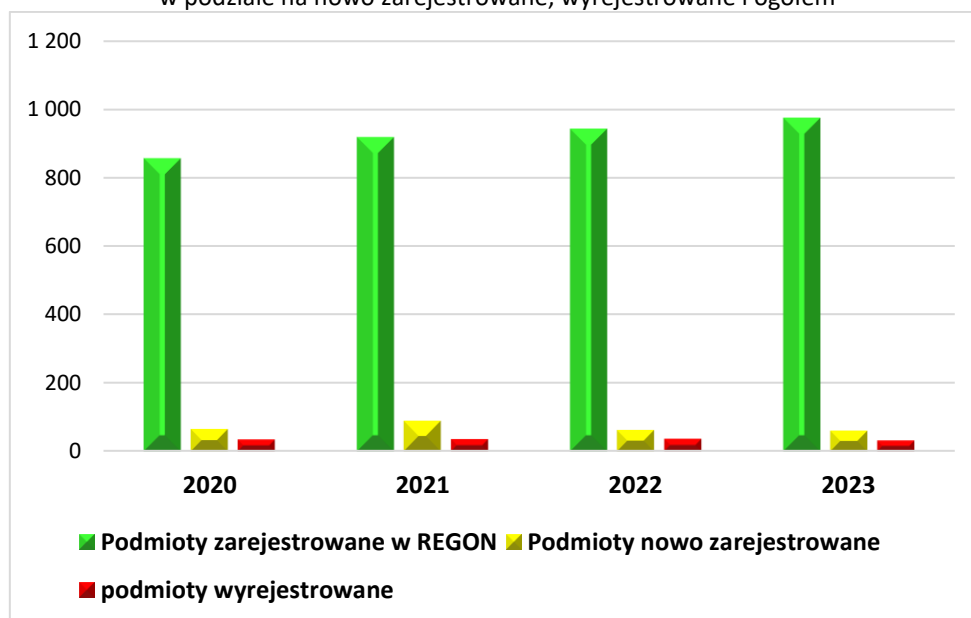
Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 25 Liczba wyrejestrowywanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców i w podziale na jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 4 Podmioty gospodarki narodowej rejestr REGON na terenie gminy Nowiny w latach 2020-2023 w podziale na nowo zarejestrowane, wyrejestrowane i ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Podsumowanie sfery gospodarczej

Zgodnie z zapisami art. 9 ust. 1 pkt. 1 ustawy o rewitalizacji, obszar gminy może znajdować się w stanie kryzysowym z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej,

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

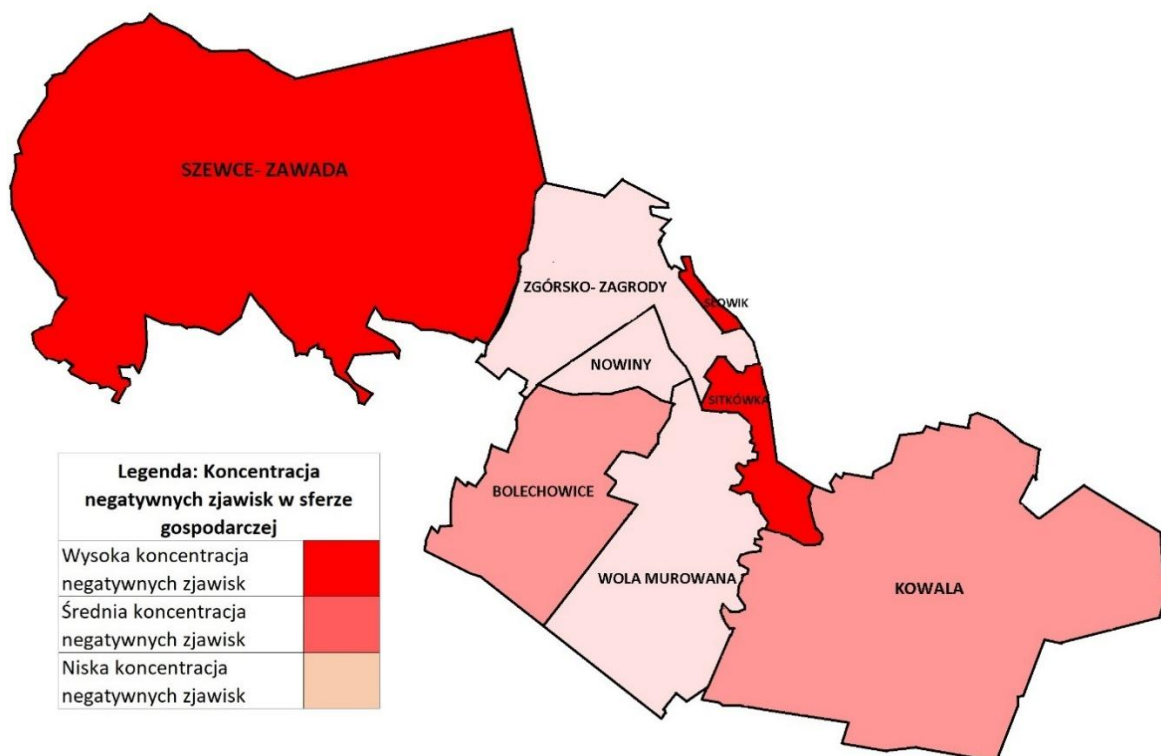
w szczególności takich jak: niski stopień przedsiębiorczości czy słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Przy analizie sfery gospodarczej posłużono się danymi GUS dotyczącymi podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Na podstawie analizy wskaźników określono obszary o różnym natężeniu występowania negatywnych zjawisk gospodarczych, a mianowicie: niskie natężenie problemów, średnie, oraz wysokie. Najmniej korzystnie wypadają: Sitkówka, Słowik, Szewce- Zawada. Podsumowanie sfery gospodarczej znajduje się w poniższej tabeli oraz mapie:

Tabela 38 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny

L.p.	Jednostka analityczna	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 zameldowanych mieszkańców	Liczba nowo rejestrowanych w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba wyrejestrowywanych w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Koncentracja negatywnych zjawisk
1.	Bolechowice	11.15	0.82	0.16	ŚREDNIA
2.	Kowala	7.51	0.39	0.39	ŚREDNIA
3.	Nowiny	18.76	1.30	0.55	NISKA
4.	Sitkówka	0.00	0.00	0.00	WYSOKA
5.	Słowik	0.00	0.00	0.00	WYSOKA
6.	Szewce- Zawada	10.51	0.48	0.29	WYSOKA
7.	Wola Murowana	11.21	1.27	0.42	NISKA
8.	Zgórsko -Zagrody	13.85	0.62	0.43	NISKA
	Średnia dla gminy	12.34	0.75	0.38	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Mapa 26 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach referencyjnych Gminy Nowiny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

1.4 Diagnoza sfery środowiskowej

W sferze środowiskowej dokonano analizy wskaźników: ilość azbestu pozostającego do unieszkodliwienia (w tonach w przeliczeniu na 1 mieszkańca w podziale na jednostki analityczne) oraz wskaźnika dotyczącego przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie gminy. Analizując sferę środowiskową wzięto również pod uwagę konieczność ochrony obszarów cennych przyrodniczo, które znajdują się w granicach gminy oraz przeanalizowano występowanie obszarów zagrożonych zalaniem lub podtopieniem oraz terenów narażonych na występowanie suszy.

Azbest i wyroby azbestowe

Stanowią one grupę materiałów niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi. Materiał był ten powszechnie stosowany w PRLu w budownictwie, energetyce, transporcie, przemyśle chemicznym oraz w drogownictwie. Dlatego też informacja o ilości azbestu pozostającego do unieszkodliwienia jest niezwykle istotna. Gmina posiada „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sitkówka-Nowiny² na lata 2017 – 2032”. Program ten stanowi podstawę do oszacowania występujących na terenie gminy wyrobów azbestowych (zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym tj. stan wyrobów). Wskazuje również możliwości finansowe wspierania tych zadań, a także uświadamia społeczeństwo o niebezpieczeństwie wynikającym z niewłaściwego postępowania z wyrobami azbestowymi. Płyty azbestowo-cementowe, popularnie zwane eternitem, należą do najpowszechniej stosowanych w zarówno w gminie jak i kraju wyrobów zawierających szkodliwe włókna azbestowe. Nie stwierdzono występowania innego rodzaju wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Nowiny.

Według danych Urzędu Gminy w Nowinach na dzień 30.06.2024r. na terenie gminy pozostało do unieszkodliwienia 1 347,621 ton azbestu. Średnia ilość azbestu w przeliczeniu na jednego mieszkańca w gminie wynosi 170.91 tony. Wyższą, tj. niekorzystną wartość wskaźnika osiągnęło 4 jednostki tj: Bolechowice, Kowala, Szewce-Zawada, Wola Murowana.

Tabela 39 Ilość azbestu pozostającego do unieszkodliwienia w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w przeliczeniu na 1 mieszkańca wg stanu na 30.06.2024r.

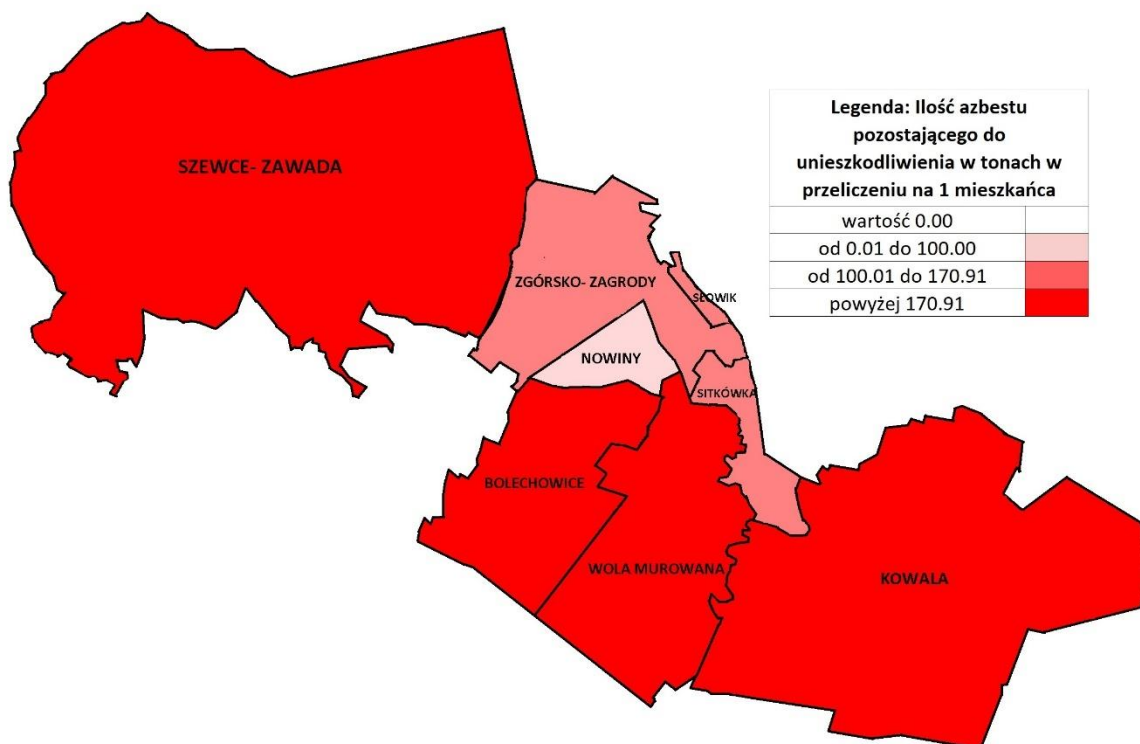
L.p.	Wyszczególnienie	Szacunkowa liczba ton azbestu pozostająca do utylizacji
1.	Bolechowice	234,434
2.	Kowala	205,147
3.	Nowiny	932
4.	Sitkówka	60,230
5.	Słowik	21,841
6.	Szewce- Zawada	383,635
7.	Wola Murowana	222,418
8.	Zgórsko -Zagrody	218,985
	RAZEM	1 347,621

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Nowinach

² Zmiana nazwy gminy z Sitkówka-Nowiny na Nowiny z dniem 01.01.2021r. (Dz.U. poz.2260 z 2020 r.)

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny

Mapa 27 Ilość azbestu pozostającego do unieszkodliwienia w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowinach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wg stanu na 30.06.2024r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu i Gminy w Nowinach

Jakość powietrza

Ponieważ nie ma możliwości analizy wskaźnika dotyczącego przekroczenia standardów jakości powietrza w podziale na poszczególne jednostki analityczne przeprowadzono analizę całej gminy na podstawie raportu „Ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2023”. Zanieczyszczenia powietrza jest jedną z głównych przyczyn zmian klimatycznych na świecie. Wpływa ono również bezpośrednio na zdrowie ludzi oraz warunki i komfort życia mieszkańców. Badania jakościowe powietrza atmosferycznego dokonywane są na poziomie regionalnym. Dla województwa świętokrzyskiego badania odbywają się w odniesieniu do 2 sfer:

- miasta Kielce (PL 2601),
- strefy świętokrzyskiej (PL 2602) – w której znajduje się Gmina Nowiny.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza wykonanej na podstawie danych za 2023r. określone zostały strefy w województwie świętokrzyskim, w których należy podjąć działania w celu przywrócenia na danym obszarze obowiązujących wartości normatywnych jakości powietrza.

Strefy, w których doszło do przekroczenia:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe:
 - benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10 (rok) – miasto Kielce, strefa świętokrzyska.

W obu strefach został również przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu. Poniżej przedstawiono zestawienie wyników oceny dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia ludzi.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Tabela 40 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5} ²
1	miasto Kielce	PL2601	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1
2	strefa świętokrzyska	PL2602	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim (raport wojewódzki za rok 2023)

- 1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa świętokrzyska uzyskała klasę D2.
- 2) Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza, wykonanej na podstawie danych za 2023r. z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych i docelowych przyjętych ze względu na ochronę roślin, dla wszystkich zanieczyszczeń strefa świętokrzyska uzyskała klasę A. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej wykonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – klasyfikacja podstawowa (klasa A lub C), przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 41 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

L.p.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃
1	strefa świętokrzyska	PL2602	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim (raport wojewódzki za rok 2023)

Na podstawie oceny jakości powietrza oraz klasyfikacji stref województwa świętokrzyskiego za rok 2023 według kryterium ochrony zdrowia ludzi stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w obu strefach województwa. Także w obu strefach został również przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu. W odniesieniu do kryterium ochrony roślin ocenie podlegała strefa świętokrzyska – dla wszystkich analizowanych zanieczyszczeń strefa ta została zaliczona do klasy A. W przypadku oceny pod kątem poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefa świętokrzyska uzyskała klasę D2.

Na przeważającym obszarze województwa świętokrzyskiego w ostatnich latach występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza (poniżej poziomów dopuszczalnych/docelowych) dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyłe zawieszonym PM₁₀ metale: ołów, kadm, arsen i nikiel.

Obszary chronione

W obowiązującym w Polsce prawie ochrona przyrody regulowana jest przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W jej rozumieniu ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody tj.:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia;
- siedlisk przyrodniczych;
- siedlisk roślin, zwierząt i grzybów zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych;
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt;

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

- krajobrazu;
- zieleni w miastach i na wsiach;
- zadrzewień.

W/w ustawa wprowadza następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary NATURA 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Gmina Nowiny zlokalizowana jest w obrębie Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego, stanowiącego dopełnienie Wieloprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych Województwa Świętokrzyskiego. Najcenniejsza przyrodniczo i krajobrazowo jest północno-zachodnia część gminy, która została włączona w granice Parku (sołectwo Szewce-Zawada). Na terenie Parku znajduje się jedna z najpiękniejszych jaskiń Europy – Jaskinia „Raj” z bogatą szatą naciekową – stalaktytami, stalagnatami i stalagmitami oraz śladami pobytu człowieka neandertalskiego oraz Jaskinia „Pień”. Krajobraz części gminy ma charakter leśno-rolny, przy znacznym udziale lasów, pozostały obszar Gminy jest w większości zdominowany przez zakłady przemysłowe i górnicze działające na tym terenie. Występują tu poeksploatacyjne wyrobiska i hałdy, sieć krzyżujących się ze sobą linii energetycznych i nasypy drogowe.

Na terenie Gminy Nowiny występują następujące formy ochrony przyrody:

1 Rezerwat przyrody: Góra Żakowa

2 Park krajobrazowy: Chęcińsko-Kielecki całkowita jego powierzchnia wynosi 20 505 ha, powierzchnia otuliny 11 123 ha, park obejmuje swoim zasięgiem sołectwo Szewce-Zawada,

3 Obszar chronionego krajobrazu: Chęcińsko-Kielecki

4 Obszar Natura 2000: Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie nr PLH260041 – przez teren gminy przebiega 14,24% powierzchni całego obszaru,

5 Pomniki przyrody:

- Kamieniołom Szewce na Górze Okrąglica (nr 877 w rejestrze RDOŚ)

Pomnik przyrody obejmuje teren nieczynnego kamieniołomu na Górze Okrąglica. Odsłonięcie to zbudowane jest z wapieni dewonu środkowego i zawiera liczne amfipory, historyczna odmiana „marmurów świętokrzyskich”. Do pomnika prowadzi dobrze oznakowana droga od strony ulicy Dobrzączka.

- „Profil geologiczny” (nr 223) – zlokalizowany w Kowali około 2 km od stacji kolejowej Sitkówka-Nowiny. W przekopie kolejowym odsłonięte zostały skały franu (węglanowe) górnego dewonu z licznymi skamieniałościami, które należą do północnego skrzydła antykliny Chęcińskiej i zapadają się w kierunku północnym. W zachodnim zboczu przekopu widoczny jest ciągły profil franu. Skały zawierają liczne i różnorodne szczątki organiczne.

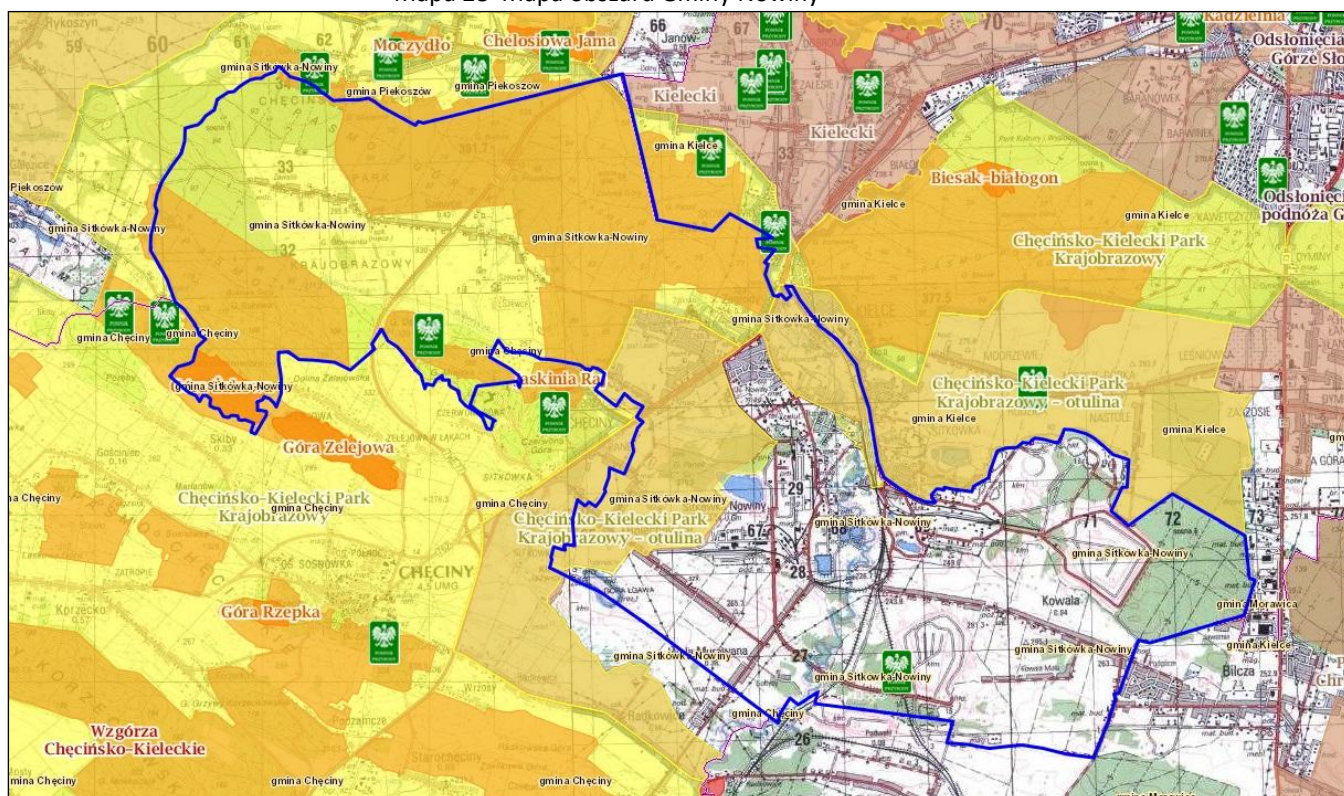
Na terenie gminy nie występują:

- stanowiska dokumentacyjne,
- parki narodowe,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny

- użytki ekologiczne.

Mapa 28 Mapa obszaru Gminy Nowiny

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Legenda:

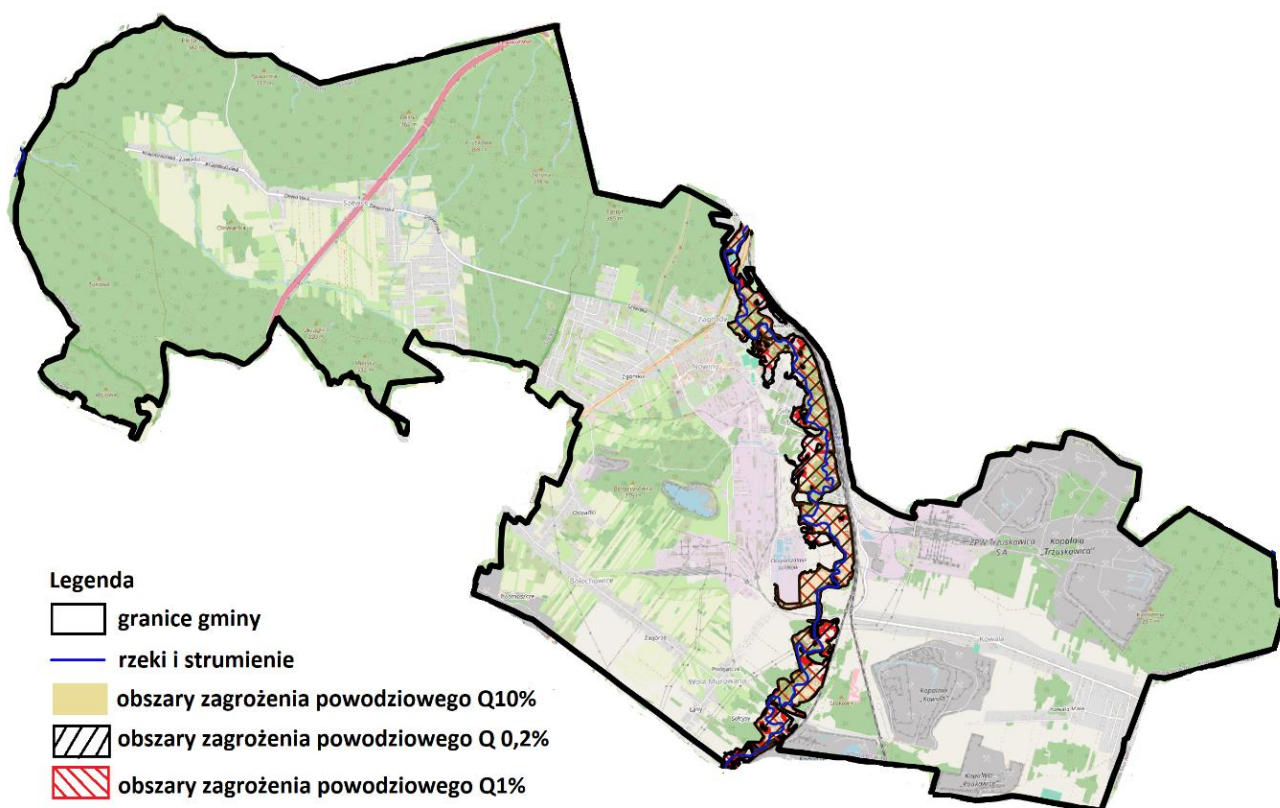
- Użytki ekologiczne
- Rezerваты
- Parki Krajobrazowe
- Parki Narodowe
- Obszary Chronionego Krajobrazu
- Zespoły Przyrodniczo Krajobrazowe
- Natura 2000 – obszary ptasie
- Natura 200
- Obszary siedliskowe
- Stanowiska dokumentujące
- Pomnik przyrody

Zagrożenie powodzią

Analizując dostępne na stronie Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie mapy przedstawiające obszary szczególnego zagrożenia powodzią tj. obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% stwierdzono, że na terenie gminy występują tereny zagrożenia powodziowego. Przez obszar gminy Nowiny przebiega rzeka Bobrza. Jednostki analityczne objęte zagrożeniem powodziowym to: Zgórsko-Zagrody, Wola Murowana, Słowik i Sitkówka.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 29 Zagrożenie powodziowe na terenie Gminy Nowiny

Źródło: opracowanie własne na podstawie programu QGIS

Obszary występowania suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) na lata 2021-2027 został przyjęty na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021 r. poz. 1615 z późn. zm.). Susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych, ekstremalnych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Przeciwdziałanie skutkom suszy zarówno w Polsce, jak i w Europie stanowi coraz poważniejszy problem, co znajduje swoje odzwierciedlenie w licznych uregulowaniach prawnych m.in. w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi oraz zarządzania kryzysowego. Pierwszym etapem rozwoju suszy jest **susza atmosferyczna**. Najprościej rzecz ujmując jest ona konsekwencją względnie długiego okresu bez opadów atmosferycznych lub wspólnie występujących wysokich temperatur i niskich sum opadów (na skutek wysokich temperatur dochodzi do parowania wody co w konsekwencji prowadzi do obniżenia poziomu wód). Rozróżniamy następujące rodzaje suszy:

Susza rolnicza jest bezpośrednim następstwem długotrwałej suszy atmosferycznej. Długotrwały brak opadów w naturalnej konsekwencji prowadzi do spadku zawartości wody w glebie i jest to szczególnie poważne zagrożenie dla rolników i ich upraw. Niedostateczna ilość wody może być czynnikiem, który doprowadzi do poważnych strat w uprawach, przekładając się na spadek ogólnej produkcji roślinnej. Skutki takiej sytuacji możemy odczuć wszyscy jako konsumenci produktów rolnych (spadek produkcji zazwyczaj przekłada się na wzrost cen).

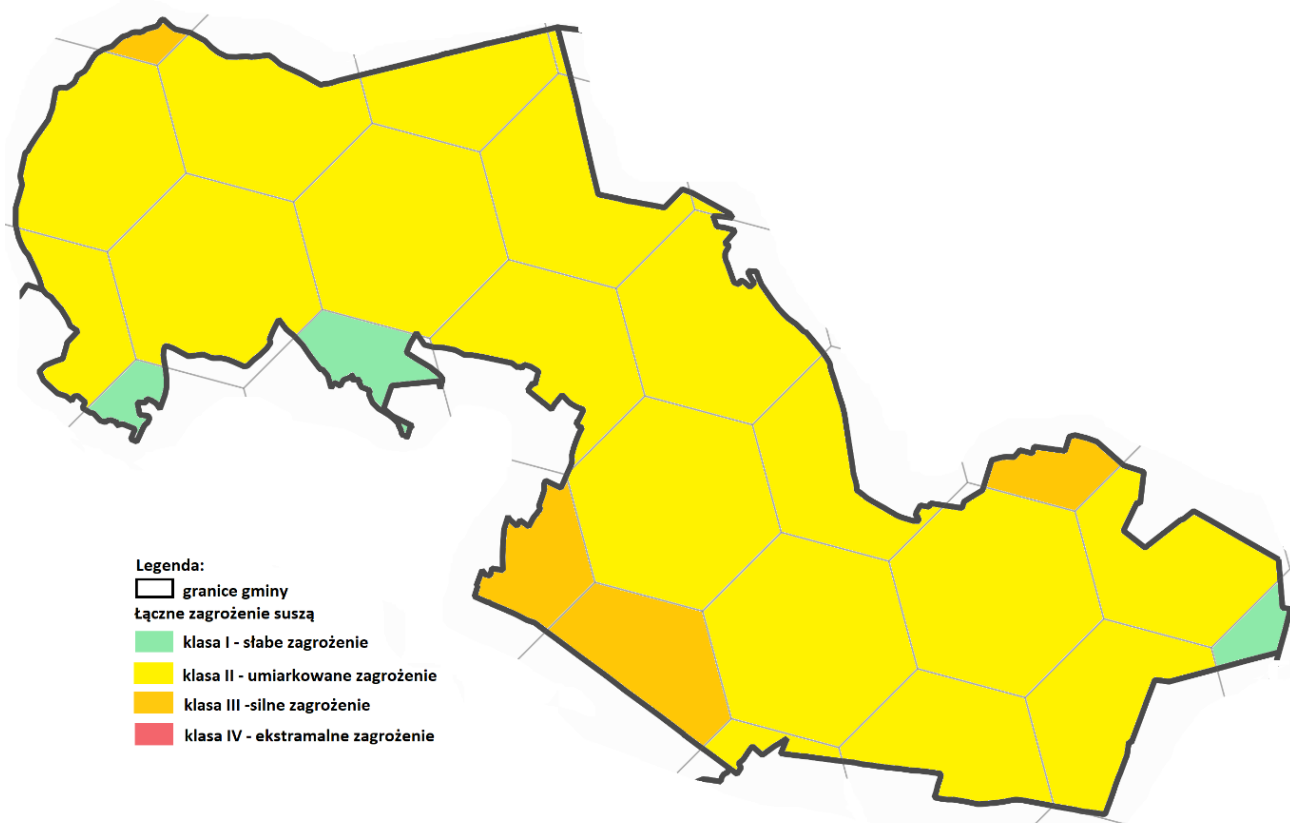
Susza hydrologiczna jest kolejnym etapem rozwoju suszy. Dochodzi do niej wówczas, gdy poprzednie dwa etapy niebezpiecznie się przedłużają. Charakteryzuje się pogłębieniem stanów uprzednio wskazanych, a także obniżeniem stanów wód w rzekach, jeziorach oraz zbiornikach wodnych poniżej przyjętych stanów średnich.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny

Susza hydrogeologiczna jest ostatnim i w konsekwencji najgroźniejszym etapem rozwoju zjawiska suszy. Charakteryzuje się wyraźnym obniżeniem poziomu wód podziemnych w stosunku do stanu średniego. Zjawisko to można obserwować na przykładzie wysychających studni przydomowych. Wystąpienie tego etapu suszy stanowi ogromne zagrożenie dla człowieka oraz dla całego systemu gospodarczo – społecznego danego obszaru.

Przedstawione na mapach zagrożenia suszą informację wskazują, iż teren gminy Nowiny to obszar charakteryzujący się głównie umiarkowanym zagrożeniem wystąpienia suszy rolniczej. Niewielkie obszary gminy to tereny o słabym i silnym zagrożeniu suszą rolniczą.

Mapa 30 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie programu QGIS

Podsumowanie sfery środowiskowej

Zgodnie z zapisami art. 9 ust. 1 pkt. 1 *ustawy o rewitalizacji*, obszar gminy może znajdować się w stanie kryzysowym z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej, w szczególności takich jak: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska. Na podstawie analizy wskaźników określono obszary o różnym natężeniu występowania negatywnych zjawisk środowiskowych, a mianowicie niskie, średnie i wysokie natężenie problemów środowiskowych. Podsumowanie sfery środowiskowej znajduje się w poniższej tabeli oraz zobrazowano je na mapie.

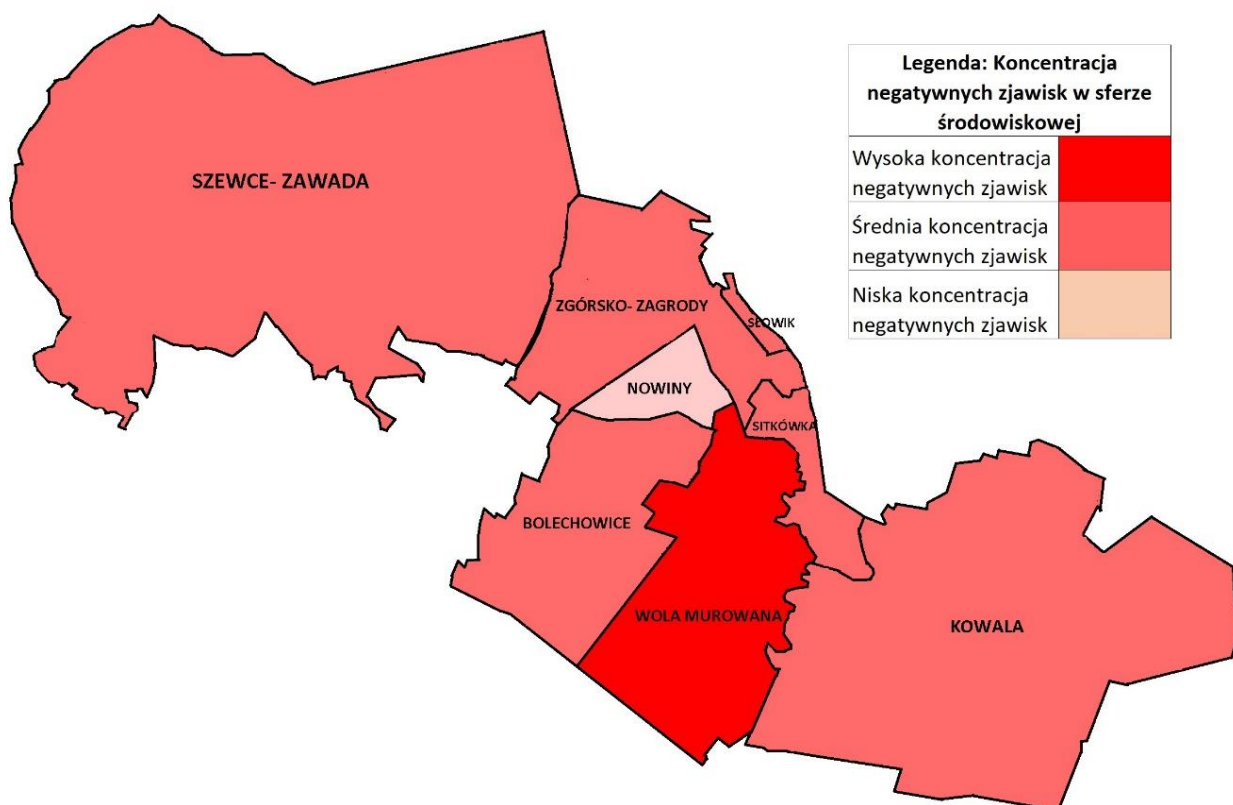
Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Tabela 42 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach
analitycznych Gminy Nowiny

L.p.	Jednostka analityczna	Ilość azbestu pozostającego do unieszkodliwienia w ton w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Zły stan powietrza	Potrzeba ochrony obszarów cennych przyrodniczo	Obszary ryzyka powodziowego	Obszary zagrożone suszą	Koncentracja negatywnych zjawisk
1	Bolechowice	384.32	TAK	TAK	NIE	UMIARKOWANE	ŚREDNIA
2	Kowala	200.14	TAK	NIE	NIE	UMIARKOWANE	ŚREDNIA
3	Nowiny	0.47	TAK	NIE	NIE	UMIARKOWANE	NISKA
4	Sitkówka	124.70	TAK	TAK	TAK	UMIARKOWANE	ŚREDNIA
5	Słowik	140.91	TAK	TAK	TAK	UMIARKOWANE	ŚREDNIA
6	Szewce- Zawada	369.95	TAK	TAK	NIE	UMIARKOWANE	ŚREDNIA
7	Wola Murowana	470.23	TAK	NIE	TAK	UMIARKOWANE	WYSOKA
8	Zgórsko -Zagrody	103.88	TAK	TAK	TAK	UMIARKOWANE	ŚREDNIA
	Średnia dla gminy	170.91					

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny, dane geoportal

Mapa 31 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach
analitycznych Gminy Nowiny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Nowinach

1.5 Diagnoza sfery funkcjonalno – przestrzennej

Analizując sferę funkcjonalno – przestrzenną w Gminie Nowiny wzięto pod uwagę dostępność infrastruktury społecznej, rekreacyjnej (takiej jak boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne ogólnodostępne), dostęp do infrastruktury zdrowotnej, edukacyjnej (szkolnej) oraz opieki nad dziećmi do lat 3. Przeanalizowano również dostępność oraz jakość infrastruktury komunikacyjnej oraz stan i zachowanie obiektów zabytkowych.

Dostępność infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i kulturowej

Działalność kulturalną na terenie gminy Nowiny głównie inicjuje i realizuje **Gminny Ośrodek Kultury „Perła” w Nowinach**. Obejmuje on swoją opieką:

- Chór Nowina,
- Gminna Orkiestra Dęta „Nowiny”,
- Sekcja plastyczna Nowinianki,
- Studio Piosenki Miniaturka,
- Zespół Ludowy Bolechowiczanie,
- Zespół Ludowy Szewczanki,
- Zespół Ludowy Kowalanki.

Gminny Ośrodek Kultury w Nowinach organizuje następujące zajęcia:

- warsztaty malarskie – młodzież/ dorośli GOK,
- sekcja plastyczna – seniorzy GOK,
- Chór Nowina – seniorzy GOK,
- zumba kids/junior – dzieci GOK,
- akrobatyka – młodzież/ dzieci GOK,
- gitara – dzieci GOK,
- Orkiestra Dęta – dzieci/młodzież/dorośli GOK,
- szydełko – dzieci GOK,
- plastyka dla smyka – dzieci GOK,
- Zespół Wokalny – dzieci GOK,
- Studio Piosenki – dzieci/ młodzież GOK,
- zajęcia kreatywne/ czytelnicze – dzieci GOK,
- zajęcia ruchowe – zumba gold – seniorzy GOK,
- Aqua aerobic – dorośli/ seniorzy GOK.

Miniaturka – świetlica dla dzieci w budynku GOK Perła w Nowinach w której prowadzone są zajęcia cykliczne dla dzieci:

- warsztat zajęć kreatywnych i ruchowych dla dzieci od 6 roku życia,
- plastyka dla Smyka – zajęcia plastyczne/artystyczne dla najmłodszych,
- warsztaty teatralne.

Prowadzone są także lekcje gry na gitarze i zajęcia taneczne.

- Świetlica w Szewcach organizuje zajęcia dla dzieci i młodzieży. W obiekcie znajduje się m.in.: siłownia, stół do bilarda, stół do tenisa stołowego oraz piłkarzyki. Jest to miejsce szczególnie chętnie odwiedzane przez młodzież oraz rodziców z małymi dziećmi, również ze względu na przynależące do świetlicy obiekty sportowe – nowoczesne boisko wielofunkcyjne, siłownia zewnętrzna oraz fantastyczny plac zabaw z wieloma atrakcjami dla najmłodszych.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Tabela 43 Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Nowinach w liczbach w latach 2020-2023

GOK Nowiny wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
ogółem	1	1	1	1
imprezy	2	7	19	16
uczestnicy imprez	220	800	1 819	1 900
liczba uczestników imprez na 1000 ludności	28,1	101,7	227,5	235,8
grupy artystyczne	5	6	10	10
członkowie grup artystycznych	135	120	203	204
koła / kluby / sekcje	3	4	1	1
członkowie kół / klubów / sekcji	72	55	8	8
centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10 tys. ludności	1,3	1,3	1,2	1,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowinach funkcjonuje jako samodzielna instytucja kultury posiadająca osobowość prawną, wpisana do Rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Gminę Nowiny. Biblioteka realizuje zadania statutowe w zakresie gromadzenia, opracowywania, selekcji, przechowywania oraz udostępniania zbiorów bibliotecznych. Podejmowała również działania skierowane do dzieci i młodzieży mające na celu promocję czytelnictwa i biblioteki. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom czytelników do katalogu elektronicznego MAK+ zostały wprowadzone wszystkie zbiory biblioteki. Wypożyczanie książek w bibliotece odbywa się elektronicznie i stacjonarnie. Czytelnicy rejestrując się na stronie www.szukamksiazki.pl mają dostęp do swojego konta bibliotecznego, za pośrednictwem którego mogą przeglądać katalog zbiorów biblioteki, rezerwować książki, sprawdzić termin zwrotu oraz go przedłużyć. Do podstawowych zadań bibliotek należy:

1. gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych;
2. udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie do domu;
3. prowadzenie działalności informacyjno- bibliograficznej;
4. popularyzacja książek i czytelnictwa;
5. współdziałanie z innymi instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami społecznymi.

Tabela 44 Gminna Biblioteka Publiczna w Nowinach w statystykach 2020-2023

Gmina Nowiny – wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
biblioteki publiczne na 10 tys. ludności	1,3	1,3	1,2	1,2
ludność na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi ujętymi zgodnie z siedzibą jednostki macierzystej)	7 833	7 929	8 003	8 119
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	1 832,8	1 845,4	1 875,8	1 888,0
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	98	102	88	96
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	12,9	14,3	23,1	20,9
biblioteki i filie	1	1	1	1
pracownicy bibliotek (działalności podstawowej)	2	2	2	3
księgozbiór	14 356	14 632	15 012	15 329
czytelnicy w ciągu roku	764	799	700	774
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	9 834	11 412	16 182	16 182
obiekt przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Biblioteka prowadzi lekcje biblioteczne dla zorganizowanych grup dzieci i młodzieży z przedszkoli i szkół podstawowych. Program lekcji proponują bibliotekarze, bądź sugerują nauczyciele. Zajęcia są dostosowane do wieku i zainteresowań uczestników i mają charakter warsztatowy. Prowadzący wykorzystują aktywne metody pracy z książką i różne środki dydaktyczne.

Tabela 45 Komputeryzacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowinach w latach 2020-2023

Gmina Nowiny – wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
komputery użytkowane w bibliotece ogółem	11	11	11	11
komputery użytkowane w bibliotece dostępne dla czytelników	5	5	5	1
komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników	5	5	5	1
biblioteki, które umożliwiają korzystanie z Internetu bezprzewodowego	0	1	1	1
biblioteki, które posiadają dostęp do Internetu szerokopasmowego	0	0	0	0
biblioteki, które oferują katalog on-line	1	1	1	1
biblioteki, które oferują możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne	0	0	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

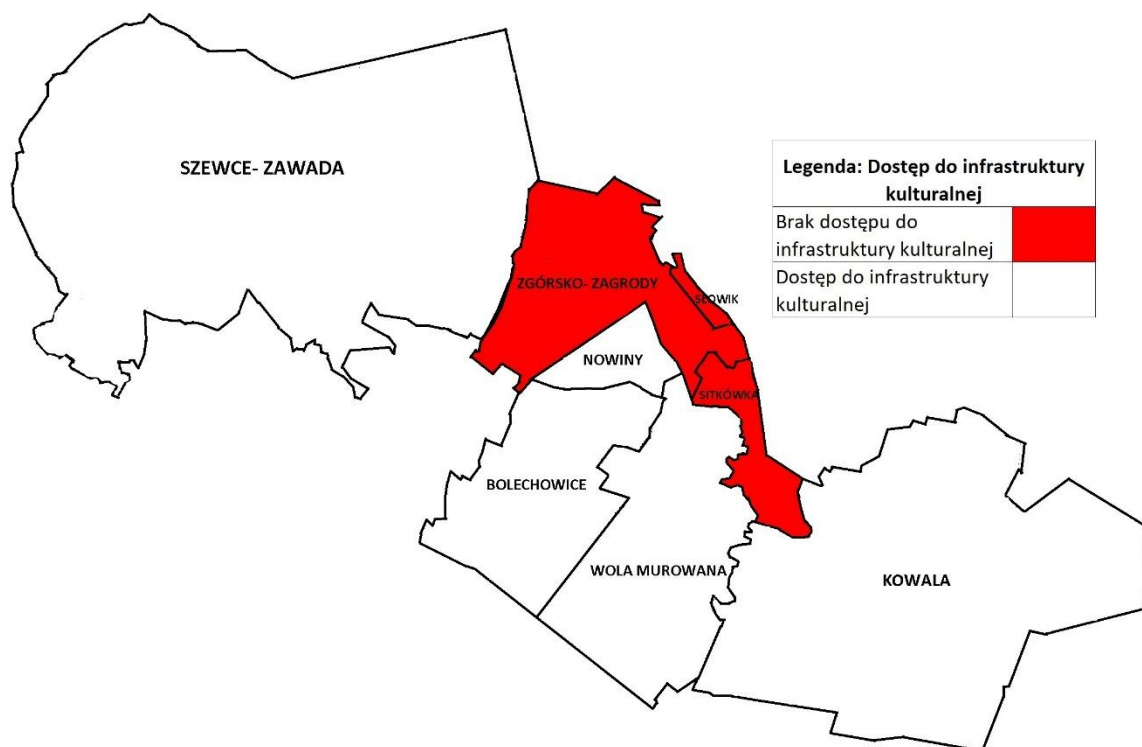
Tabela 46 Dostęp do infrastruktury kulturalnej na terenie Gminy Nowiny w podziale na jednostki analityczne

L.p.	Jednostki analityczne	Świetlica	Szkoła	Biblioteka
1.	Bolechowice	tak	tak	tak
2.	Kowała	tak	tak	tak
3.	Nowiny	tak	tak	tak
4.	Sitkówka	-	-	-
5.	Słowik	-	-	-
6.	Szewce- Zawada	tak	-	-
7.	Wola Murowana	tak	-	-
8.	Zgórsko -Zagrody	-	-	-

Źródło: Urząd Gminy Nowiny

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 32 Dostęp do infrastruktury kulturalnej na terenie Gminy Nowiny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Ważnym elementem infrastruktury są obiekty o przeznaczeniu integracyjnym w aspekcie sportu, rekreacji i kultury, które pełnią ważne funkcje społeczne. Na terenie gminy Nowiny znajdują się liczne place zabaw, tereny rekreacyjne oraz boiska sportowe. Większość z nich zlokalizowana jest w pobliżu szkół lub przy budynkach remiz strażackich.

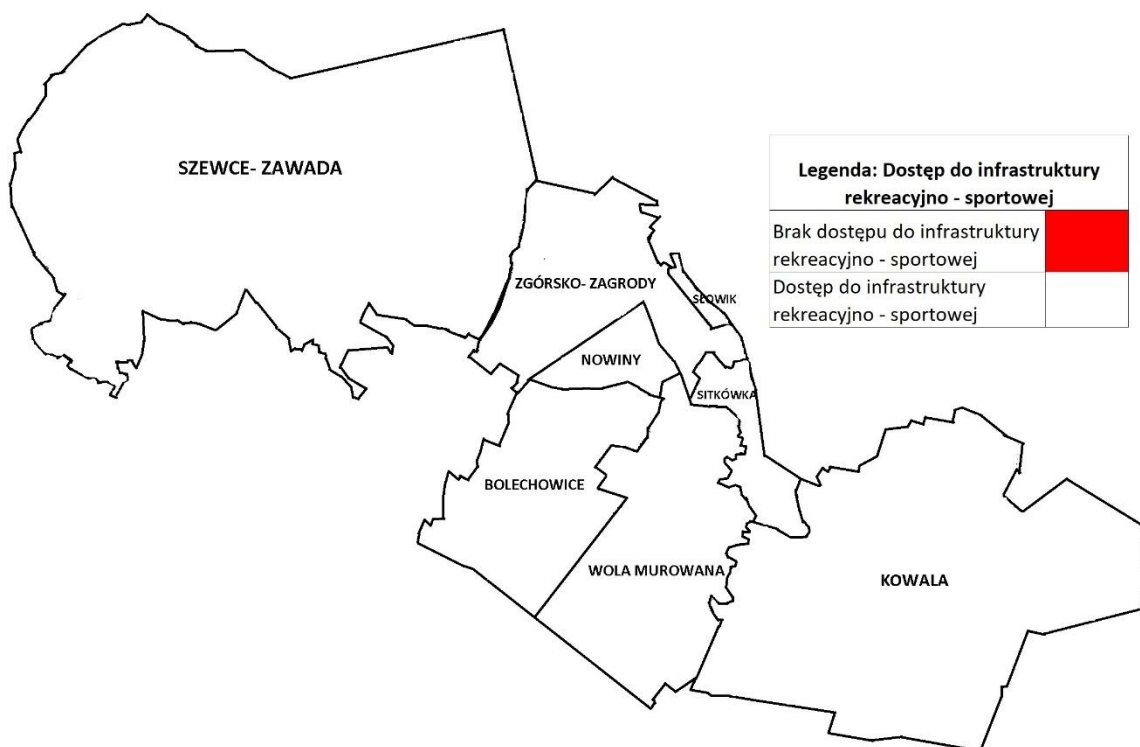
Tabela 47 Dostęp do infrastruktury sportowo – rekreacyjnej na terenie Gminy Nowiny

L.p.	Jednostka analityczna	Boiska	Plac zabaw	Siłownie wewnętrzne	Siłownie zewnętrzne	Basen	Kompleks sportowy
1.	Bolechowice	tak	tak	nie	tak	nie	nie
2.	Kowala	tak	tak	nie	tak	nie	nie
3.	Nowiny	tak	tak	nie	tak	tak	tak
4.	Sitkówka	tak	tak	nie	tak	nie	nie
5.	Słowik	tak	tak	nie	tak	nie	nie
6.	Szewce-Zawada	tak	tak	nie	tak	nie	nie
7.	Wola Murowana	tak	tak	nie	tak	nie	nie
8.	Zgórsko-Zagrody	tak	tak	nie	tak	nie	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny

Mapa 33 Dostęp do infrastruktury rekreacyjno - sportowej na terenie Gminy Nowiny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

Dbłość o jak najlepszy stan infrastruktury służącej mieszkańcom stanowi jednym z priorytetów rewitalizacji, zwłaszcza, że dobrze rozwinięta infrastruktura pozytywnie wpływa na odbiór gminy przez osoby przybywające i może stanowić ważny argument w kontekście wyboru miejsca zamieszkania. W pierwszej kolejności należy zadbać o infrastrukturę, która nie znajduje się w stanie zadowalającym. Infrastruktura szkolna jest najlepiej rozwinięta w miejscowości Nowiny z uwagi m.in. na dobre skomunikowanie z innymi częściami gminy i położenie w centrum. Zlokalizowana tutaj baza sportowa, edukacyjna, rekreacyjna oraz kulturalna służy mieszkańcom całej gminy.

Dostęp do infrastruktury szkolnej oraz opieki nad dziećmi do lat 3

Edukacja jest bardzo ważną dziedziną życia społecznego, stąd dla zapewnienia wysokiej jakości kształcenia należy stworzyć spójny i efektywny program działań służących optymalnemu rozwojowi najważniejszych podmiotów edukacji – dziecka na etapie wczesnoszkolnym, ucznia i dorosłego uczestnika kształcenia ustawicznego, a także nauczyciela, zaangażowanego w proces edukacji.

Na terenie Gminy Nowiny funkcjonują:

1. Szkoła Podstawowa im. Gen. Antoniego Hedy ps. „SZARY” w Kowali,
2. Szkoła Podstawowa im. Orłąt Lwowskich w Nowinach,
3. Szkoła Podstawowa w Bolechowicach.

Przedszkola/oddziały przedszkolne

1. Przedszkole Samorządowe im. „Pluszowego Misia” w Nowinach,
2. Przedszkole Samorządowe w Bolechowicach,
3. Przedszkole Samorządowe z oddziałami integracyjnymi w Kowali.

– Oddział żłobkowy w Nowinach.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Na terenie gminy funkcjonuje Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Nowinach. Wszystkie szkoły posiadają nowoczesną bazę dydaktyczną, w skład której wchodzi m.in. oddziały przedszkolne (tzw. zerówki) oraz ośrodki przedszkolne dla dzieci w wieku 3-5 lat. Wszystkie placówki mieszczą się w wyremontowanych lub relatywnie niedawno wybudowanych budynkach. W każdej szkole są sale gimnastyczne, boiska przyszkolne oraz działają świetlice szkolne. Placówki szkolne lokalizacyjnie są dobrze usytuowane – mają parkingi.

Tabela 48 Liczba uczniów i przedszkolaków na terenie gminy Nowiny

Rok szkolny	Liczba uczniów i przedszkolaków
2020/2021	1242
2021/2022	1361
2022/2023	1382
2023/2024	1318
2024/2025	1341

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2023

W roku szkolnym 2024/2025 łącznie we wszystkich szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie Gminy Nowiny uczyło się **1341 dzieci**. Szczegółowe dane prezentujące jaka liczba dzieci uczęszczała do poszczególnych szkół/przedszkoli została zaprezentowana w poniższej tabeli:

Tabela 49 Liczba uczniów w placówkach oświatowo-wychowawczych Gminy Nowiny w roku szkolnym 2024/2025

Kategoria	PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE IM. „PLUSZOWEGO MISIA” W NOWINACH	PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE W W BOLECHOWICACH	PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W KOWALI	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Nowinach	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. GEN. ANTONIEGO HEDY PS. „SZARY” W KOWALI	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. ORŁAT LWOWSKICH W NOWINACH	SZKOŁA PODSTAWOWA W BOLECHOWICACH
Przedszkole/oddział przedszkolny	172	61	34	0	0	0	0
"O"	71	22	24	0	0	0	0
I klasa/szkoły podstawowej	0	0	0	26	16	75	13
II klasa/ szkoły Podstawowej	0	0	0	47	13	70	20
III klasa/-y szkoły podstawowej	0	0	0	45	13	80	20
IV klasa/-y szkoły podstawowej	0	0	0	32	25	60	14
V klasa/-y szkoły podstawowej	0	0	0	0	17	70	20
VI klasa/-y szkoły podstawowej	0	0	0	0	12	64	15
VII klasa/-y szkoły podstawowej	0	0	0	0	18	67	19
VIII klasa/-y szkoły podstawowej	0	0	0	0	16	62	16
Razem	243	83	58	150	130	548	137

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Nowinach

Dowożenie uczniów do szkół

Gmina Nowiny realizuje obowiązki określone w art. 17 *ustawy o systemie oświaty* - dowożono uczniów do szkół, których droga z domu do szkoły przekraczała :

- 3 km – w przypadku uczniów klas 0 – IV szkół podstawowych,
- 4 km – w przypadku uczniów klas V-VIII szkół podstawowych.

Pomoc materialna dla uczniów

Zgodnie z dyspozycją art. 70 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o *finansowaniu zadań oświatowych* samorząd wspomaga część uczniów finansowo w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych. Z kolei w celu realizacji obowiązku zapewnienia uczniom prawa bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych gmina pozyskuje fundusze ze środków dotacji celowej Wojewody Świętokrzyskiego.

Zgodnie z potrzebami i wymogami prawa oświatowego w szkołach realizowane są zadania ujęte zarówno w programach wychowawczych jak i programach profilaktycznych, w tym także spotkania z udziałem psychologa i pedagoga z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.

Działania szkół i nauczycieli w zakresie profilaktyki:

- budowanie dobrych relacji z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników w realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych,
- pomoc uczniom mającym trudności w nauce,
- wypracowania wspólnej polityki szkoły oraz konsekwentne jej wdrażanie,
- wczesne diagnozowanie uczniów – udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- współdziałanie z rodziną - stwarzanie przyjaznego klimatu (m.in. emocjonalnego wsparcia dzieciom w trudnych dla nich sytuacjach),
- szkolenia kadry pedagogicznej w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych,
- stworzenie kanonu właściwego zachowania uczniów - „Kodeksu dobrego zachowania”.

Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych

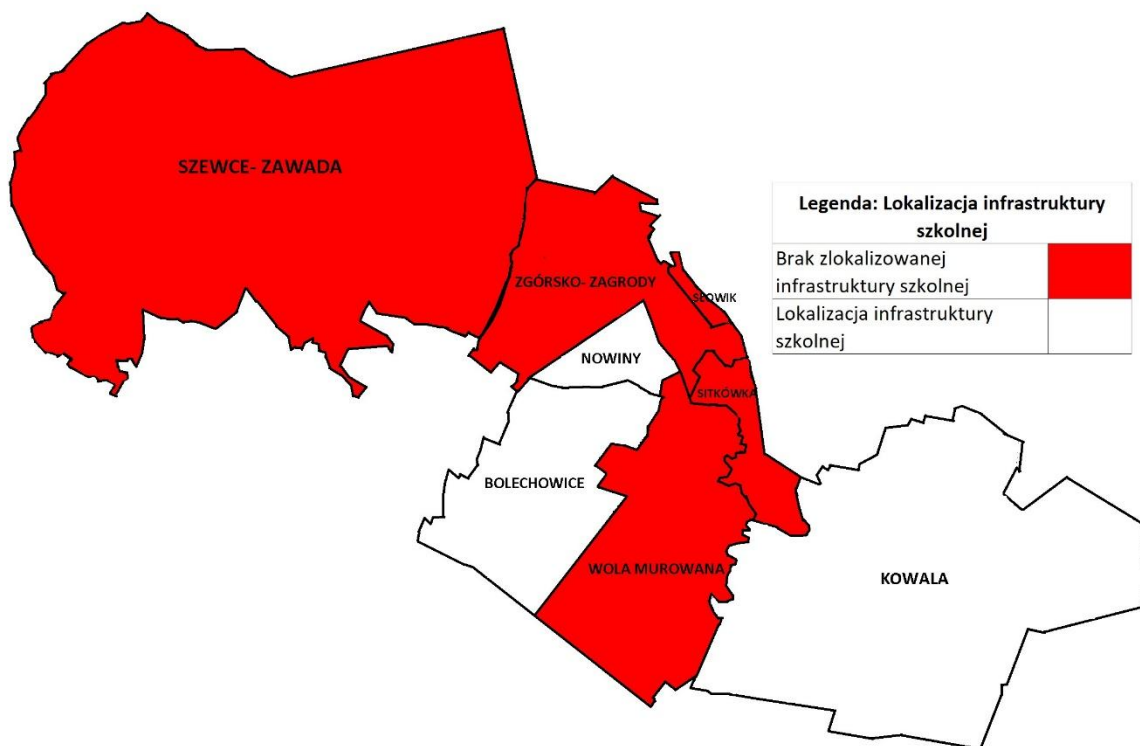
Najliczniejszą grupę uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych stanowią uczniowie o obniżonych funkcjach percepcyjno – motorycznych. Dzieci z tego rodzaju dysfunkcją uczestniczą w zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych. Natomiast uczniowie z zaburzeniami mowy korzystają z terapii logopedycznej. Dla dzieci z niepełnosprawnościami Dyrektor szkoły ma obowiązek zorganizować naukę na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w *sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży*. Decyzja o liczbie godzin podejmowana jest przez dyrektora szkoły i organ prowadzący po uzyskaniu orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania lub indywidualnego nauczania systemem szkoły specjalnej z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Żłobek Gminny w Nowinach

Placówka jako jednostka Gminy Nowiny funkcjonuje od dnia 01.09.2017r. W Żłobku działają 3 oddziały, a obiekt posiada własną kuchnię, która zapewnia przygotowane pod okiem dietetyka i szefa kuchni 3 posiłki.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny

Mapa 34 Lokalizacja infrastruktury szkolnej i żłobkowej na terenie gminy Nowiny w podziale na jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne

Dostępność do opieki zdrowotnej

Do zakresu POZ należą świadczenia zdrowotne, profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny rodzinnej, chorób wewnętrznych i pediatrii udzielane w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

W gminie Nowiny funkcjonują:

- Przychodnia Nowiny – SPZOZ, która jest placówką opieki zdrowotnej z siedzibą w Nowinach. Podmiotem założycielskim Przychodni jest Gmina Nowiny. W 2012 roku samorząd przekazał Przychodni ambulans do transportu sanitarnego. W 2016 roku nastąpiła zmiana w zakresie tworzenia i archiwizowania dokumentacji medycznej. Od tamtej pory całość dokumentacji prowadzona jest w formie elektronicznej. W 2017r. została otwarta poradnia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej dzięki czemu pomoc medyczną w Przychodni można uzyskać każdego dnia, przez całą dobę.

Przychodnia Nowiny oferuje dostęp do:

- Poradni lekarza rodzinnego - zakres świadczeń:
 - badania i porada lekarska,
 - diagnostyka i leczenie w ramach kompetencji,
 - kierowanie na leczenie specjalistyczne, szpitalne, uzdrowiskowe i do opieki długoterminowej,
 - promocja zdrowia i profilaktyka chorób.

- Poradni dla dzieci. W Przychodni wydzielona jest część pediatryczna placówki na którą składają się gabinet dla dzieci chorych, zdrowych oraz punkt szczepień. Zakres świadczeń:
 - diagnostyka chorób dzieci i młodzieży,
 - diagnostyka rozwoju dzieci i młodzieży,

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

- wykrywanie ewentualnych nieprawidłowości i zaburzeń zachowania,
- konsultacje w zakresie działań profilaktycznych.
- Poradnia ginekologiczno-położnicza, gdzie zatrudnionych jest 2 lekarzy i 2 położne. Zakres świadczeń:
 - USG,
 - pobieranie badań cytologicznych,
 - pobieranie badań czystości pochwy,
 - aparat kardiograficzny.
- Gabinet fizjoterapii/rehabilitacji. Gabinet wyposażony jest w kilkanaście aparatów przeznaczonych do kompleksowej terapii pacjentów – w tym 2 wanny do kąpieli wirowych kończyn. W placówce znajduje się nowoczesny gabinet masażu oraz salka przeznaczona do kinezyterapii, gdzie każdy pacjent może swobodnie ćwiczyć i samemu w sposób czynny wspomagać proces rehabilitacji.
- Punkt pobrań,
- Pielęgniarka środowiskowa.

Pielęgniarki pracują również w szkołach na terenie Gminy Nowiny, gdzie udzielają uczniom doraźnej pomocy medycznej, wykonują testy przesiewowe w ramach monitorowania rozwoju dzieci, realizują profilaktykę fluorkową. Według danych GUS w 2023r. udzielono 38 353 porad medycznych. Liczba porad w ostatnich latach wzrasta.

Tabela 50 Liczba udzielonych porad oraz liczba aptek w Gminie Nowiny w latach 2020-2023

kategoria	2020	2021	2022	2023
Liczba udzielonych porad	34 849	36 152	36 755	38 353
Liczba aptek	2	2	2	2
mgr farmacji	2	3	2	4

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

W 2022 roku 35,5% zgonów w gminie Nowiny spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 24,2% zgonów były nowotwory, a 4,9% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności przypada 8,75 zgonów i jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa świętokrzyskiego oraz średniej krajowej.

COVID 19

Od stycznia 2021 rozpoczął się proces szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 na terenie gminy. Według stanu na dzień 20.03.2022r. w pełni zaszczepionych jest 55,2% mieszkańców (tj. 4 374 os.). Liczba osób zaszczepionych minimum 1 dawką wynosi 56,6% (tj. 4 484 os.).

Tabela 51 liczba osób zaszczepionych przeciwko COVID-19 (stan na 20.03.2022r.)

COVID	liczba osób zaszczepionych	% zaszczepienia
zaszczepieni 1 dawką	4 484	56,6%
w pełni zaszczepieni	4 374	55,2%
Przedział wiekowy	Liczba zaszczepionych min. 1 dawką	Liczba w pełni zaszczepionych
0-11 lat	56	49
12-19 lat	265	253
20-39 lat	1091	1055

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

40-59 lat	1545	1519
60-69 lat	734	720
70+	793	778

Źródło: <https://www.gov.pl/web/szczepienia-gmin#/poziomwyszczepienia>

Infrastruktura drogowa

Przez teren gminy przebiega droga międzynarodowa nr 7 (obwodnica) Gdańsk – Warszawa – Kielce – Kraków – Chyżne oraz droga wojewódzka nr 762 Kielce – Chęciny – Małogoszcz.

Mieszkańcy Gminy mają dobre połączenie drogowe z takimi miastami jak Kielce (12 km), Kraków (108 km), Warszawa (194 km), Katowice (146 km), Tarnów (113 km), Częstochowa (128 km), Lublin (185 km), Rzeszów (173 km).

Ponadto przez teren gminy przebiegają trasy komunikacji kolejowej:

- Warszawa-Kielce-Kraków,
- Warszawa-Kielce-Katowice,

trasy kolejowe komunikacji międzynarodowej:

- Polska wschodnia – Unia Europejska
- Polska wschodnia – Kraje Europy Wschodniej LHS (linii Hutniczej Szerokotorowej)

Układ dróg dostosowany jest do struktury zabudowy oraz odpowiada miejscowym potrzebom. Natomiast stan techniczny części dróg wskazuje na ciągłą potrzebę przeprowadzenia remontów i modernizacji. Konieczna jest przebudowa kilkunastu odcinków dróg lokalnych oraz budowa chodników. Istotną kwestią w funkcjonowaniu i organizacji transportu na terenie gminy jest stale zwiększające się natężenie ruchu drogowego. Zdecydowanie większy ruch powoduje duże zagrożenie dla bezpieczeństwa pieszych i rowerów. Zagrożenie to spowodowane jest przez niewystarczającą ilość ciągów pieszych i rowerowych przy głównych osiach komunikacyjnych gminy.

Tabela 52 Podstawowe dane dotyczące infrastruktury drogowej i okołodrogowej w Gminie Nowiny

L.p.	Rodzaj drogi	Ilość
1	Długość dróg krajowych na terenie gminy [w km]	4,1
2	Długość dróg wojewódzkich na terenie gminy [w km]	2,8
3	Długość dróg powiatowych na terenie gminy [w km]	23,6
4	Długość dróg gminnych na terenie gminy [w km]	17,78
5	Długość ścieżek rowerowych na terenie gminy [w km]	3,27
6	Liczba opraw oświetleniowych na terenie gminy [w szt.]	1803
	w tym liczba opraw oświetleniowych zamontowanych na słupach stanowiących własność gminy [w szt.]	1215
	w tym liczba opraw oświetleniowych zamontowanych na słupach stanowiących własność zakładu energetycznego [w szt.]	588

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Nowiny

Potrzeby zgłoszone w tym zakresie przez samorząd na etapie przygotowania *Diagnozy*:

- część dróg gminnych i powiatowych wymaga modernizacji (przebudowy, w tym wymiany nawierzchni, budowy chodników, przejść dla pieszych, budowy oświetlenia),
- budowa chodników przy ulicach i drogach w miejscach, gdzie ruch jest bardziej wzmożony,
- budowa i modernizacja chodników w miejscowościach, gdzie ma to uzasadnienie z uwagi na bezpieczeństwo mieszkańców,

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

- budowa infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego – drogi, ścieżki i pasy rowerowe, strefy wolne od ruchu samochodowego.

Stan i zachowanie obiektów zabytkowych

Samorząd posiada „Gminną Ewidencję Zabytków Gminy Nowiny” przyjętą Zarządzeniem nr WG.0050.125.2021 Wójta Gminy Nowiny z dnia 6 grudnia 2021r. Na terenie gminy znajdują się zabytki architektury i budownictwa stanowiące pozostałości historycznie ukształtowanej zabudowy i posiadające cenne walory kompozycyjno-przestrzenne i architektoniczne.

Wśród obiektów architektury i budownictwa zdecydowanie największą liczbę stanowią budowle o funkcji sakralnej w postaci kościołów, zabudowy parafialnej oraz przydrożnych kaplic, figur i krzyży. Wyróżniają się także obiekty użyteczności publicznej, przemysłowe i tereny zielone.

Tabela 53 Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Nowiny wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych wg stanu na 30.06.2024r.

Lp.	rejestr	numer	Przedmiot ochrony	miejsowość
1.	A	460	park, XIX, rejestr z 17.12.1957	Zgórsko

Źródło: Rejestr zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego

Tabela 54 Wykaz obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków - zabytki nieruchome

Lp.	Nazwa	Miejscowość,	Numer działki ewidencyjnej	Data powstania	Nr rej. Zabytków	Data wpisu
A.01	Krzyż	Wola Murowana	Dz. nr 460/5 obręb Wola Murowana	XIX/XX w.		
A.02	Krzyż	Szewce-Zawada	Dz. nr 397/4 obręb Szewce	XIX/XX w.	-	-
A.03	Miejsce Pamięci	Szewce	Dz. nr 414 obręb Szewce	1969r.	-	-
A.04	Miejsce Pamięci	Szewce	Dz. nr 430 obręb	1944r.		
A.05	Kapliczka	Szewce	Dz. nr 65/2 obręb Szewce	XIX w.	-	-
A.06	Układ Wodny z jazem Słowik ul. Markowizna	Zagrody	Dz. nr 368/12, 368/10, 368/8, obręb Zagrody	XX w.		
A.07	Dom XX w.	Zagrody 17	Dz. nr 341/3, obręb Zagrody	XX w.	-	-
A.08	Młyn wodny	Trzcianki	Dz. nr 176/1 obręb Sitkówka-Nowiny	XIX w.		
A.09	Dom XX w.	Zagrody 25	Dz. nr 345 obręb Zagrody	XX w.		
A.10	Park Dworski	Zgórsko	Dz. nr 199/2 obręb Zagrody	XIX w.	A.460	1957r.
A.11	Dom XX w.	Zagrody 27	Dz. nr 348 obręb Zagrody	XX w.	-	-
A.12	Dwór	Zgórsko	Dz. nr 199/2 obręb Zagrody	XIX w.	-	-
A.13	Dom XX w.	Zagrody 23	Dz. nr 344 obręb Zagrody	XX w.	-	-
A.14	Gród Osada, lasy Zgórskie	zagrody	Dz. nr 79 obręb	XII w.	-	-
A.15	Krzyż 1948r.	Zgórsko	Dz. nr 261/1 obręb Zagrody	1948r.	-	-
A.16	Miejsce Pamięci	Zgórsko	Dz. nr 415/1 i 415/2 obręb Zagrody	2006r.	-	-

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Na terenie gminy nie występują stanowiska archeologiczne, które są wpisane do rejestru zabytków woj. świętokrzyskiego. Z kolei stanowiska archeologiczne są wpisane do gminnej ewidencji zabytków.

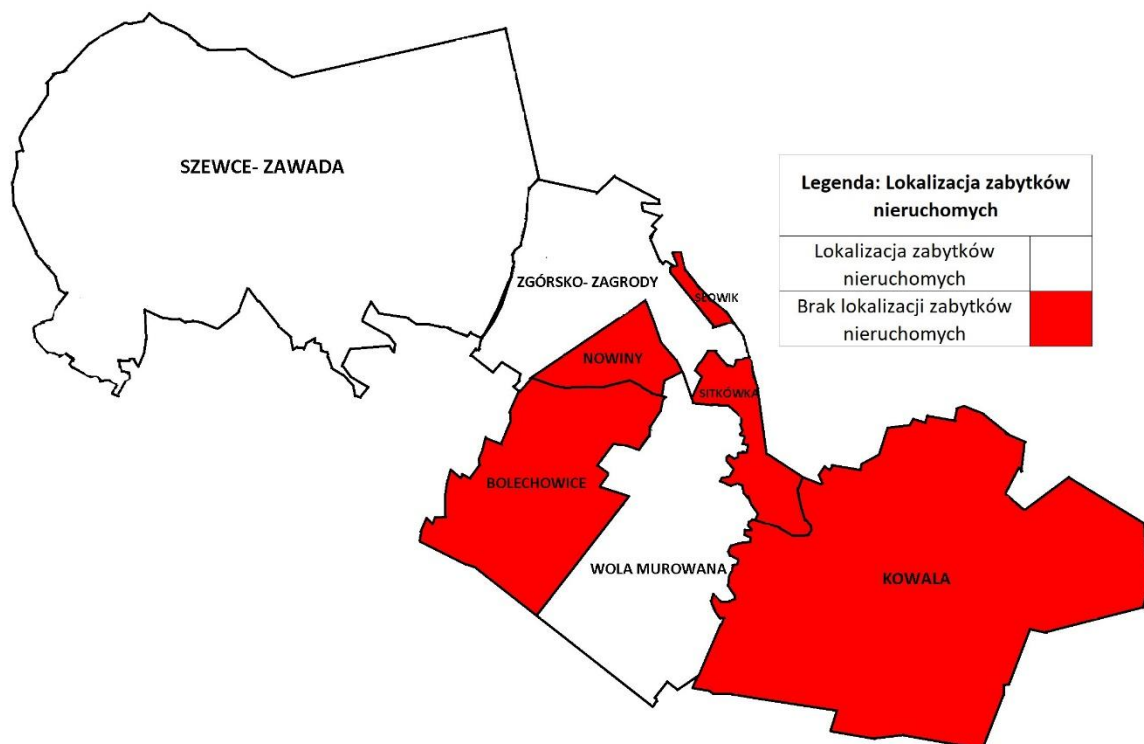
Tabela 55 Stanowiska archeologiczne wpisane do gminnej ewidencji zabytków

I.p	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr Obszaru w AZP	Funkcja	Chronologia
1	Bolechowice	1.1	86-62	śląd osadnictwa	kultura łużycka, okres epoki brązu
2	Bolechowice	2.2	86-62	śląd osadnictwa	kultura przeworska
3	Kowala	1.6	87-62	śląd osadnictwa	kultura przeworska
4	Kowala	2.7	87-62	śląd osadnictwa	kultura przeworska
5	Kowala	3.8		śląd osadnictwa	kultura przeworska
6	Słowik Markowizna	1.28	86-62	śląd osadnictwa	neolit
7	Szewce	9.45	86-61	śląd osadnictwa	okres wczesno nowożytny
8	Szewce	2.38	86-61	śląd osadnictwa	neolit
9	Szewce	3.39	86-61	śląd osadnictwa	okres nowożytny
10	Szewce	4.4	86-61	śląd osadnictwa	okres nowożytny
11	Szewce	5.41	86-61	śląd osadnictwa, osada	okres wczesno nowożytny
12	Szewce	6.42	86-61	śląd osadnictwa	okres wczesno nowożytny
13	Szewce	7.43	86-61	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich średniowiecze
14	Szewce	8.44	86-61	śląd osadnictwa	okres nowożytny
15	Szewce	10.46	86-61	śląd osadnictwa	okres wczesno nowożytny
16	Szewce	11.47	86-61	śląd osadnictwa	okres nowożytny
17	Szewce	12.48	86-61	śląd osadnictwa	okres nowożytny
18	Szewce	13.56	86-61	śląd osadnictwa	okres nowożytny
19	Szewce	14.57	86-61	śląd osadnictwa	okres nowożytny
20	Szewce	15.58	86-61	śląd osadnictwa	epoka brązu

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Nowiny

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 35 Obszary lokalizacji najcenniejszych zabytków wymagających ochrony na terenie poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Nowiny

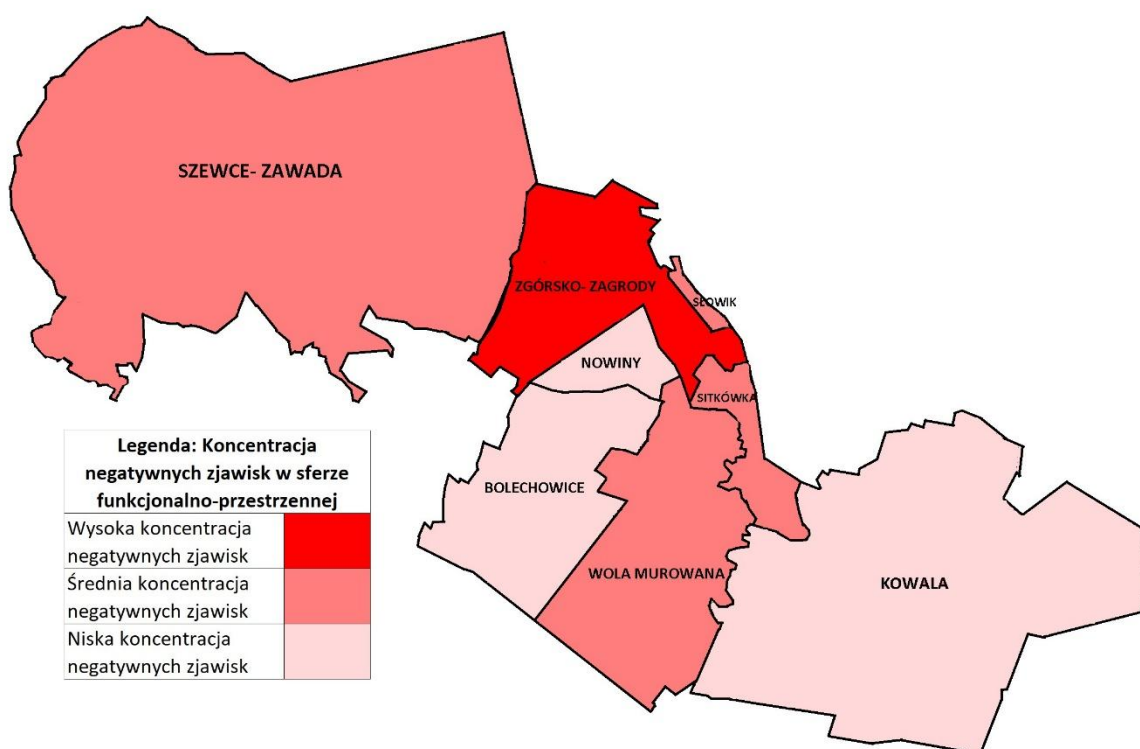

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urząd Gminy Nowiny

Podsumowanie sfery funkcjonalno-przestrzennej

Zgodnie z zapisami art. 9 ust. 1 pkt. 1 *ustawy o rewitalizacji*, obszar gminy może znajdować się w stanie kryzysowym z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno - przestrzennej, w momencie wystąpienia takich zjawisk jak: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Na podstawie analizy wskaźników określono obszary o różnym natężeniu występowania negatywnych zjawisk. Najmniej korzystnie „wypadły” jednostki: Sitkówka i Szewce – Zawada. Podsumowanie sfery funkcjonalno - przestrzennej znajduje się w poniższej tabeli oraz zwizualizowano je także na poniższej mapie.

Mapa 36 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno - przestrzennej w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny

Źródło: opracowanie własne na podstawie dane Urząd Gminy Nowiny

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Tabela 56 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno - przestrzennej w poszczególnych jednostkach analitycznych na terenie Gminy Nowiny

L.p.	Jednostka analityczna	Dostęp do infrastruktury kulturowej	Dostęp do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	Dostępność i jakość infrastruktury szkolnej	Dostęp do infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3	Dostępność i jakość usług zdrowotnych	Potrzeba modernizacji dróg	Potrzeba ochrony zabytków	Koncentracja negatywnych zjawisk
1.	Bolechowice	TAK	TAK	wysoka	TAK	wysoka	TAK	NIE	NISKA
2.	Kowala	TAK	TAK	wysoka	TAK	wysoka	TAK	NIE	NISKA
3.	Nowiny	TAK	TAK	wysoka	TAK	wysoka	TAK	NIE	NISKA
4.	Sitkówka	NIE	TAK	wysoka	TAK	wysoka	TAK	NIE	ŚREDNIA
5.	Słowik	NIE	TAK	wysoka	TAK	wysoka	TAK	NIE	ŚREDNIA
6.	Szewce- Zawada	TAK	TAK	wysoka	TAK	wysoka	TAK	TAK	ŚREDNIA
7.	Wola Murowana	TAK	TAK	wysoka	TAK	wysoka	TAK	TAK	ŚREDNIA
8.	Zgórsko -Zagrody	NIE	TAK	wysoka	TAK	wysoka	TAK	TAK	WYSOKA

Źródło: opracowanie własne na podstawie dane Urzędu Gminy Nowiny

1.6 Diagnoza sfery technicznej

Analizując sferę techniczną wzięto pod uwagę następujące wskaźniki w podziale na jednostki analityczne: dostęp do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej. Dodatkowo przeanalizowano stan budynków użyteczności publicznej w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

W 2023r. w gm. Nowiny oddano do użytku 42 mieszkania. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 345,4 nowych lokali i jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz średniej krajowej. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Nowiny wynoszą 1809 nieruchomości.

Tabela 57 Charakterystyka wskaźników mieszkaniowych na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023

Kategoria	2020	2021	2022	2023
Budynki mieszkalne w gminie	1684	1719	1767	1809
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	85,3	85,7	86,3	86,6
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	29,2	29,2	29,7	29,9
mieszkania na 1000 mieszkańców	342,9	341,2	344,6	345,4
przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	4,22	4,23	4,26	4,28
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,92	2,93	2,90	2,90
przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,69	0,69	0,68	0,68

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Główny Urząd Statystyczny

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Nowiny wynosi 4,28 i jest nieznacznie mniejsza od przeciętnej liczby izb (pokoi) dla powiatu kieleckiego (4,54) oraz większa niż średnia wojewódzka (3,92) i krajowa (3,83). Przepiętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2023r. wyniosła 86,6 m² i jest mniejsza do przeciętnej powierzchni użytkowej dla powiatu kieleckiego (96,7m²) i większa od średniej dla województwa świętokrzyskiego (77,8 m²) oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce (75,5m²).

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 95,8% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 93,3% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 92,7% mieszkań posiada łazienkę, 85,6% korzysta z centralnego ogrzewania, a 17,6% z gazu sieciowego.

Tabela 58 Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań w Gminie Nowiny w latach 2020-2022

Kategoria	2020	2021	2022
wodociąg	95,6	95,7	95,8
ustęp spłukiwany	93,0	93,1	93,3
łazienka	92,4	92,5	92,7
centralne ogrzewanie	85,1	85,3	85,6
gaz sieciowy	13,0	16,7	17,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Główny Urząd Statystyczny

Analizując sferę techniczną wzięto również pod uwagę potrzebę termomodernizacji budynków użyteczności publicznej. Potrzeby w tym zakresie występują w jednostkach: Bolechowice, Nowiny, Kowala.

Dostępność do podstawowych usług związanych z zaopatrzeniem w wodę i oczyszczaniem ścieków

Sieć wodociągowa

Gmina Nowiny jest w pełni zwodociągowana. Na obszarze gminy znajdują się 2 czynne ujęcia wody, zaś długość sieci wodociągowej wynosi 83,6 km. Sieć i urządzenia wodociągowe znajdują się w dobrym stanie technicznym i pod względem funkcjonalnym są wystarczające dla zaspokojenia wszystkich potrzeb mieszkańców oraz przedsiębiorstw. W latach 1995-1999 powstał wodociąg Szewce-Zawada, Bolechowice, Trzcianki oraz nastąpiła przebudowa wodociągu w Woli Murowanej. Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę są studnie głębinowe 4A i 5A zlokalizowane w Bolechowicach. Miejscowość Kowala zaopatrywana jest dodatkowo ze studni należącej do Wodociągów Kieleckich, a umiejscowionej w Dyminach (dzielnica Kielc). Wody z ujęć na terenie gminy odpowiadają normom dla wód pitnych. Woda w gminie jest bardzo dobrej jakości. Gmina eksploatuje 2 studnie głębinowe, zlokalizowane w miejscowości Bolechowice będącą współwłasnością gminy i spółki Wodociągi Kieleckie.

Tabela 59 Wskaźniki zwodociągowania w Gminie Nowiny w latach 2020-2023

Wodociąg wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury wodociągowej - w % ogółu budynków mieszkalnych	99,0	98,9	98,9	98,7
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	99,4	99,4	99,4	99,4
długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) w km	81,3	82,9	83,6	83,9
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt)	1 488	1 551	1 618	1 665
woda dostarczona	459,4	465,0	394,4	403,2
woda dostarczona gospodarstwom domowym	230,4	232,2	229,1	236,3
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w m ³	29,4	29,5	28,7	29,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Sieć kanalizacyjna

Na terenie gminy znajduje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków dla Kielc – tzw. oczyszczalnia „Sitkówka”. Kanalizacja sanitarna istnieje we wszystkich jednostkach analitycznych, obecnie powstają nowe skupiska domów, które w sposób ciągły wymagają rozbudowy sieci kanalizacyjnej. Wskaźnik skanalizowana gminy wynosi ponad 86,6% (tzn. że tyle mieszkańców gminy ma dostęp do sieci kanalizacyjnej). Gmina Nowiny podejmuje różne działania związane z rozbudową i modernizacją infrastruktury kanalizacyjnej.

Tabela 60 Infrastruktura kanalizacyjna na terenie gminy Nowiny

Wyszczególnienie kanalizacja	2020	2021	2022	2023
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	76,8	77,9	78,6	79,1
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	1 244	1 300	1 365	1 399
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	248,0	261,3	263,6	268,7
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	6 701	6 822	6 928	7 049
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	85,5	86,0	86,6	86,8

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury kanalizacyjnej - w % ogółu budynków mieszkalnych	80,9	81,3	81,8	81,4
--	------	------	------	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Infrastruktura gazowa wysokoprężna jest obecnie wykonywana na większości obszaru Gminy. Wykonywanie indywidualnych przyłączy realizowane jest od 2015r. (zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy Sitkówka-Nowiny³ do 2025r.) Na terenie Gminy dystrybutorem gazu jest Polska Spółka Gazownictwa. Tereny Gminy Nowiny będącej w obszarze działania Oddziału w Tarnowie, obsługiwany jest przez Kielecki Zakład Polskiej Spółki Gazownictwa, zlokalizowany w miejscowości Kielce, ul. Loefflera 2, 25-550 Kielce. Aktualnie zgazyfikowane 66,2% obszaru gminy. Wszelkie działania podejmowane obecnie przez Kielecki Zakład Polskiej Spółki Gazownictwa w zakresie rozwoju i modernizacji sieci gazowej na terenie Gminy Nowiny mają na celu zagwarantowanie właściwego stanu technicznego infrastruktury gazowniczej, zagwarantowanie pewności i bezpieczeństwa dostaw gazu oraz możliwości dalszego rozwoju sieci gazowych w celu przyłączania nowych odbiorców.

Tabela 61 Infrastruktura gazowa na terenie gminy Nowiny

Gaz (wyszczególnienie)	2020	2021	2022	2023
długość czynnej sieci ogółem w m	43 018	49 218	49 420	50 200
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) szt.	320	473	624	668
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	281	425	589	621
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe)	399	502	827	777
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem	361	459	1 699	629
zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w MWh	5 474,6	15 811,6	9 963,4	9 829,9
ludność korzystająca z sieci gazowej	1 165	1 471	5 298	2 253
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	14,9	18,6	66,2	22,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela 62 Dostęp do infrastruktury wodno- kanalizacyjno- gazowej stan na 30.06.2024r.

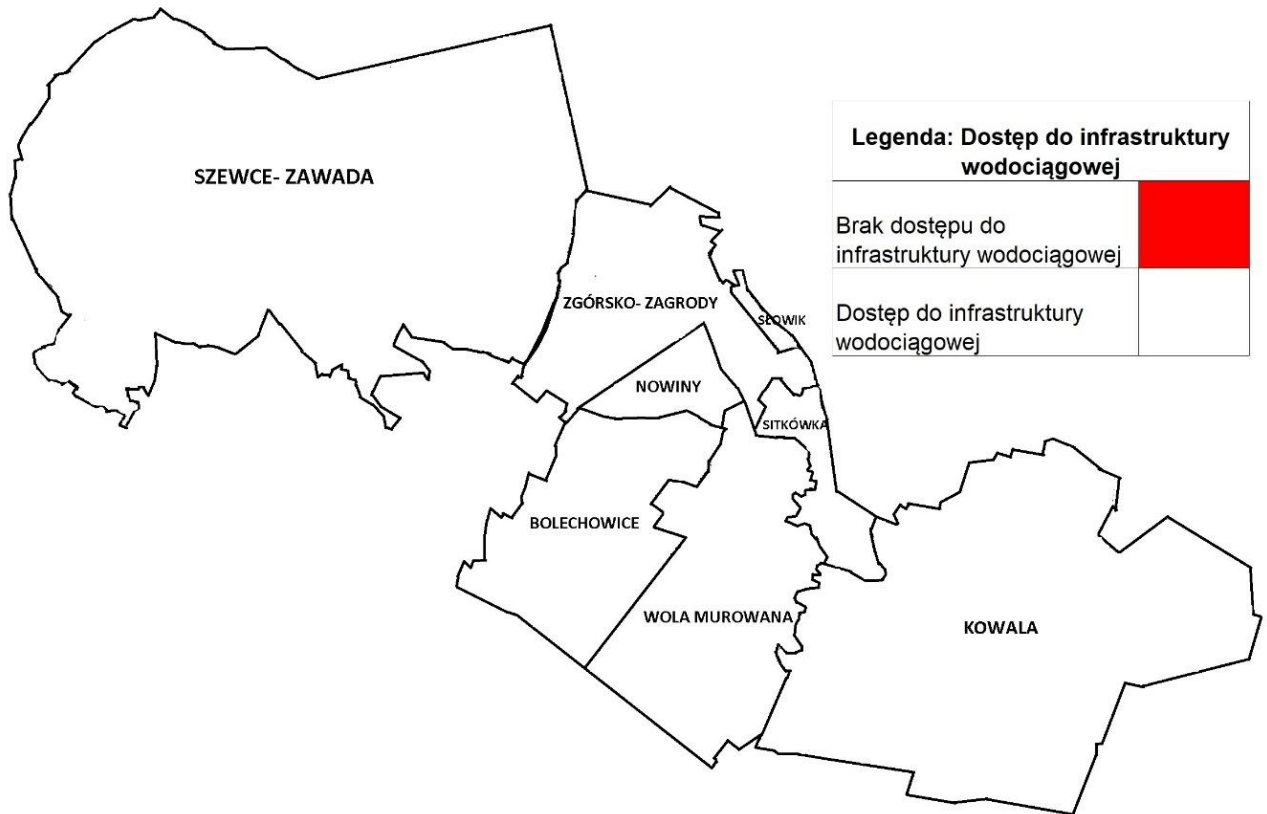
Lp.	Jednostki analityczne	wodociągowej	kanalizacyjnej	gazowej
1.	Bolechowice	TAK	TAK	TAK
2.	Kowala	TAK	TAK	CZĘŚCIOWO
3.	Nowiny	TAK	TAK	CZĘŚCIOWO
4.	Sitkówka	TAK	TAK	CZĘŚCIOWO
5.	Słowik	TAK	TAK	TAK
6.	Szewce-Zawada	TAK	TAK	CZĘŚCIOWO
7.	Woła Murowana	TAK	TAK	TAK
8.	Zgórsko-Zagrody	TAK	TAK	CZĘŚCIOWO

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

³ Zmiana nazwy gminy z Sitkówka-Nowiny z dniem 01.01.2021 r. (Dz.U. poz.2260 z 2020 r.)

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

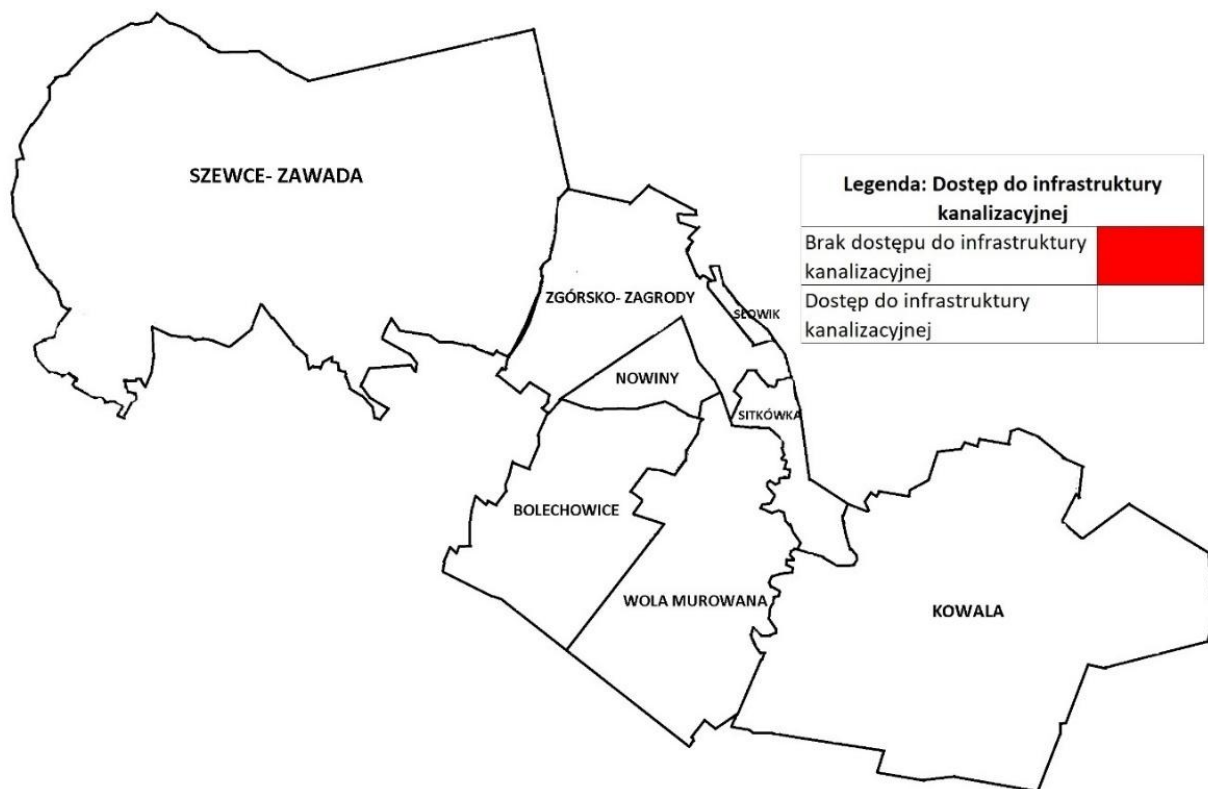
Mapa 37 Dostęp do infrastruktury wodociągowej w poszczególnych jednostkach analitycznych gminy Nowiny
wg stanu na 31.12.2024r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

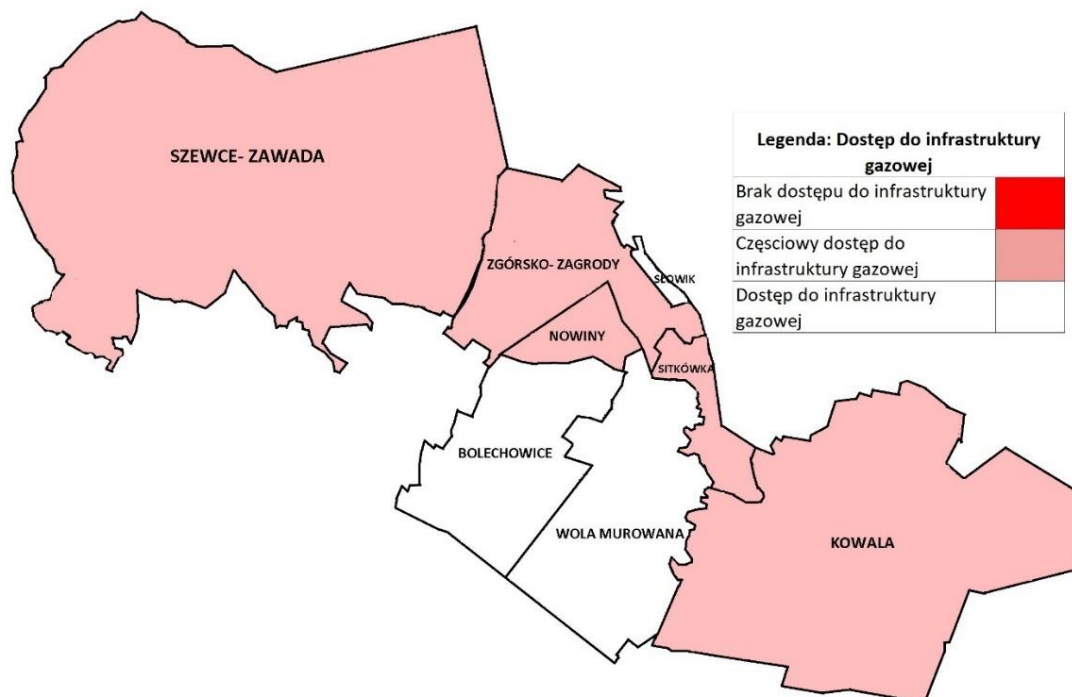
Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny

Mapa 38 Dostęp do infrastruktury kanalizacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych gminy Nowiny wg stanu na 31.12.2024r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

Mapa 39 Dostęp do infrastruktury gazowej w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny według stanu na 31.12.2024r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

Podsumowanie sfery technicznej

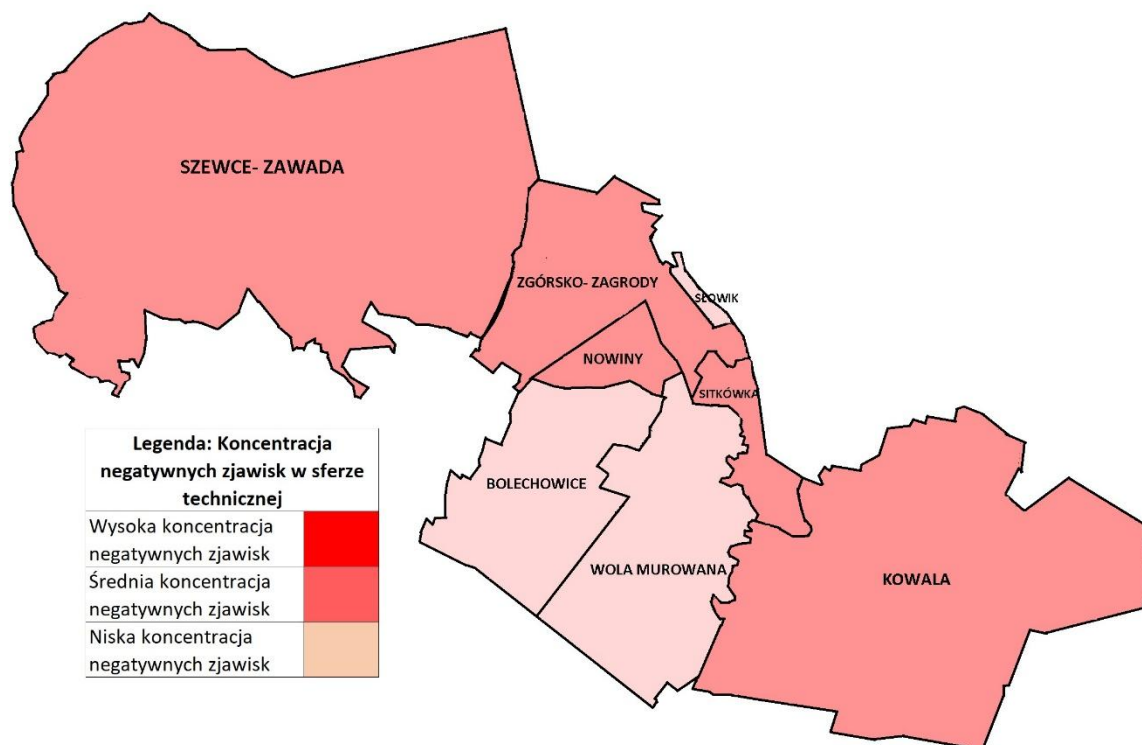
Zgodnie z zapisami art. 9 ust. 1 pkt. 4 ustawy o rewitalizacji o stanie kryzysowym w sferze technicznej na obszarze gminy świadczy w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Poniższa tabela oraz mapa przedstawiają informację na temat koncentracji negatywnych zjawisk w sferze technicznej.

Tabela 63 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach referencyjnych Gminy Nowiny

L.p.	Jednostka analityczna	Dostęp do inf. wodociągowej	Dostęp do inf. gazowej	Dostęp do inf. kanalizacyjnej	Koncentracja negatywnych zjawisk
1	Bolechowice	TAK	TAK	TAK	NISKIE
2	Kowala	TAK	CZĘŚCIOWO	TAK	ŚREDNIE
3	Nowiny	TAK	CZĘŚCIOWO	TAK	ŚREDNIE
4	Sitkówka	TAK	CZĘŚCIOWO	TAK	ŚREDNIE
5	Słowik	TAK	TAK	TAK	NISKIE
6	Szewce- Zawada	TAK	CZĘŚCIOWO	TAK	ŚREDNIE
7	Wola Murowana	TAK	TAK	TAK	NISKIE
8	Zgórsko -Zagrody	TAK	CZĘŚCIOWO	TAK	ŚREDNIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowiny

Mapa 40 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Nowiny

1.7 Potencjały lokalne

Zgodnie z art. 15 ust. 1 *ustawy o rewitalizacji* program rewitalizacji zawiera szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt. 2, obejmującą analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru. W związku z powyższym w niniejszym rozdziale przedstawiono potencjały lokalne występujące na obszarze gminy Nowiny w podziale na poszczególne jednostki analityczne.

Tabela 64 Potencjały lokalne na terenie Gminy Nowiny w podziale na jednostki analityczne

L.p.	Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera techniczno - funkcjonalna
1	Bolechowice	-	Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej, boisko, plac zabaw, siłownia zewnętrzna, Zespół Placówek Oświatowych w Bolechowicach, Biblioteka szkolna, świetlica szkolna
2	Kowala	Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Sitkówka-Nowiny, OSP Kowala, Koło Gospodyń Wiejskich "Kowalanki" w Kowali	Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz częściowo do gazowej, boisko, plac zabaw, siłownia zewnętrzna, Zespół Placówek Integracyjnych, Biblioteka szkolna, świetlica szkolna, pomieszczenia KGW w remizie OSP
3	Nowiny	Stowarzyszenie Telewizja Kablowa Nowiny Stowarzyszenie Komputerowej Sieci Lokalnej „Pol-Net” w Nowinach Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Internetu „Nowinynet” Świątokrzeskie Towarzystwo Motorowe Moto-Max Klub Seniora Nowiny	Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz częściowo do gazowej Kompleks sportowy przy ZSP (boisko tartanowe przy SP, plac zabaw, siłownia zewnętrzna, street work out, miasteczko ruchu drogowego przy Przedszkolu Samorządowym im. Pluszowego Misia w Nowinach, Basen „Perła”, Szkoła Podstawowa im. Orłąt Lwowskich w Nowinach, Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Nowinach, Przedszkole Samorządowe im. Pluszowego Misia w Nowinach, Biblioteka szkolna, świetlica szkolna, Gminna Biblioteka Publiczna w Nowinach
4	Sitkówka	Stowarzyszenie Kocham Świątokrzeskie	Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz częściowo do gazowej, boisko ze sztuczną trawą, 2 place zabaw, siłownia zewnętrzna
5	Słowik	-	Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej, boisko tartanowe, plac zabaw, siłownia zewnętrzna

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

6	Szewce- Zawada	Fundacja PROM Stowarzyszenie „Między Rajem a Piekłem” OSP Szewce, OSP Zawada	Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz częściowo do gazowej, boisko tartanowe, plac zabaw, siłownia zewnętrzna, świetlica wiejska w Szewcach
7	Wola Murowana	Stowarzyszenie "Siła woli" OSP Wola Murowana	Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej, boisko, plac zabaw, siłownia zewnętrzna
8	Zgórsko -Zagrody	Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Amabilis” w Zgórsku Fundacja Regional Adventure Trails	Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz częściowo do gazowej, plac zabaw, siłownia w m. Zagrody, plac zabaw, siłownia w m. Zgórsko os. Pod Lasem, plac zabaw, siłownia, street work out w m. Zgórsko

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Nowinach

2. Metodyka prac przyjęta w procesie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowiny oraz zawarta w niej metodyka delimitacji opracowana została w sposób spełniający wymogi *Ustawy o rewitalizacji* z dnia 9 października 2015r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) w zakresie zbierania, przetwarzania oraz prezentowania danych. Zgodnie z zapisami art. 9 ust. 1 *ustawy o rewitalizacji* obszar zdegradowany charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz występowaniem negatywnych zjawisk w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Dla potrzeb wyznaczenia obszaru zdegradowanego określono listę wskaźników społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno – funkcjonalnych oraz technicznych. Dla przestrzennego zobrazowania wyników analizy gminę podzielono zgodnie ze strukturą jednostek analitycznych. Dla wydzielonych obszarów pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Gminy w Nowinach, jak i specjalnie w tym celu wygenerowane przez instytucje zewnętrzne m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach, Posterunek Policji w Chęcinach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowinach. Materiały uzyskano również z ogólnodostępnych baz danych Urzędu Statystycznego, Banku Danych Lokalnych czy Hydroportalu. Następnie materiały te zostały wnikliwie przeanalizowane i na ich podstawie wytypowano obszary gminy znajdujące się w stanie kryzysu tzn. na obszarach tych występują następujące negatywne zjawiska:

społeczne (w szczególności wzięto pod uwagę dane z GOPS w Nowinach dotyczące liczby osób/rodzin otrzymujących wsparcie zarówno rzeczowe, jak i finansowe (analizowano dane dotyczące liczby osób/rodzin pobierających zasiłki z powodu bezrobocia, ubóstwa, niepełnosprawności itp. Analizując sferą społeczną wzięto dodatkowo pod uwagę sytuację demograficzną w poszczególnych jednostkach oraz zaangażowanie społeczne).

gospodarcze (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, ilości nowo rejestrowanych podmiotów),

środowiskowe (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska, analizy obszarów chronionych na terenie poszczególnych jednostek analitycznych oraz obszarów zagrożonych powodzią lub suszą),

przestrzenno-funkcjonalne (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),

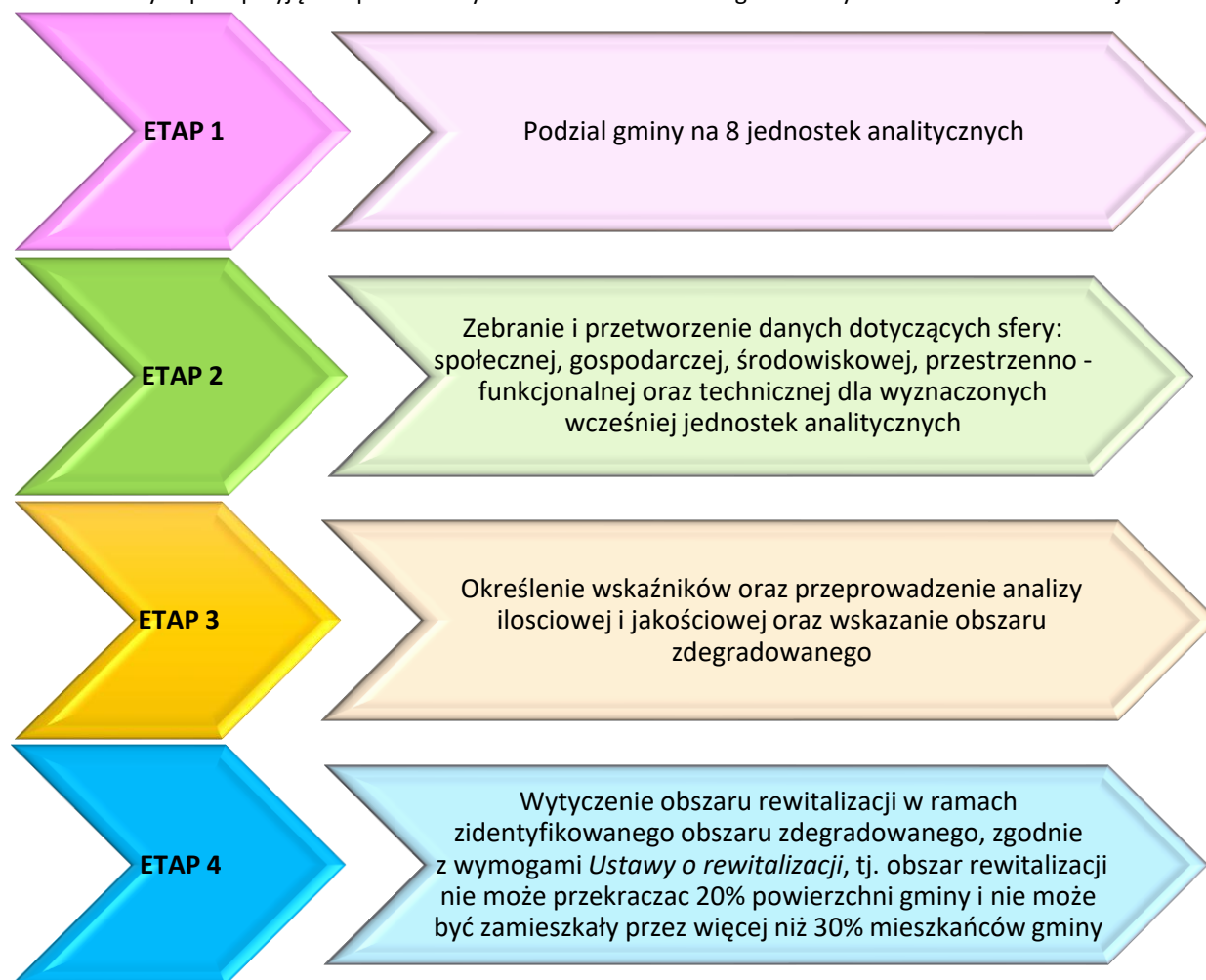
technicznej (w szczególności dostępności do usług wodociągowych, kanalizacyjnych czy gazowych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny

Zgodnie art. 9 ust. 2 *ustawy o rewitalizacji* obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Zgodnie z zapisami art. 10 ust. 1, 2 i 3 *ustawy o rewitalizacji*, obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

W ramach procesu wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji podzielono gminę na jednostki analityczne, a następnie przeanalizowano kilkanaście wskaźników (19 w sferze społecznej, 3 w sferze gospodarczej, 5 środowiskowej, 7 w sferze funkcjonalno – przestrzennej oraz 3 w sferze technicznej). Następnie na podstawie analiz wyznaczono obszar zdegradowany i rewitalizacji. Metodyka prac przyjęta w procesie wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji przedstawiona została poniżej:

Rysunek 1 Metodyka prac przyjęta w procesie wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Na podstawie *Diagnozy* zawartej w Rozdziale 1 niniejszego dokumentu i analizując kilkanaście różnych wskaźników wyznaczono obszar zdegradowany, który charakteryzuje się w największym stopniu natężeniem negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnymi zjawiskami gospodarczymi, środowiskowymi, funkcjonalno-przestrzennymi i technicznymi. Jako obszar zdegradowany wyznaczono miejscowość Nowiny z uwagi na najliczniejsze problemy społeczne.

Obszar zdegradowany obejmuje powierzchnię 2,30 km² co stanowi 5,04% powierzchni gminy i jest zamieszkiwany przez 1885 osób, tj. 25% ogółu mieszkańców Gminy Nowiny. Obszar zdegradowany jest tożsamy z obszarem rewitalizacji.

Liczba mieszkańców Osiedle Nowiny na 31.12.2023r.	1 994
Liczba mieszkańców Gminy Nowiny na 31.12.2023r.	7 885
Procent mieszkańców gminy objętych rewitalizacją	25,29%

Powierzchnia Osiedle Nowiny (w km ²)	2,30
Powierzchnia Gminy Nowiny (w km ²)	45,76
Procent mieszkańców gminy objętych rewitalizacją	5,03%

Uzasadnienie wyboru miejscowości Nowiny jako obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Jedynie w Nowinach i Woli Murowanej spada liczba mieszkańców (Nowiny -6,25%, Wola Murowana - 2,07 w ciągu ostatnich 4 lat). W pozostałych miejscowościach w gm. Nowiny zwiększa się liczba mieszkańców. Aż 575 os. (28,84%) mieszkańców Nowin to osoby w wieku emerytalnym (średnia dla gminy wynosi zaledwie 20,80%). Nowiny są jedyną miejscowością, gdzie wskaźnik ten jest powyżej średniej dla gminy. Zaledwie 16,7% (najmniej w gminie) mieszkańców miejscowości jest w wieku przedprodukcyjnym oraz tylko 54,56% mieszkańców miejscowości jest w wieku aktywności zawodowej.

Szczególnie niekorzystną sytuację miejscowości Nowiny (na tle innych obszarów) można zaobserwować przez pryzmat danych dotyczących bezrobocia, ubóstwa, liczby osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (54% korzystających z pomocy społecznej to mieszkańcy Nowin). Z tytułu bezrobocia 54% wszystkich pobranych zasiłków dotyczyło mieszkańców miejscowości Nowiny. W 2023r. następujące liczby mieszkańców Nowin otrzymało zasiłek:

- 40 os. (48% ogółu korzystających) z tytułu ubóstwa,
- 26 os. (53% ogółu korzystających) z tytułu niepełnosprawności,
- 40 os. (58% ogółu korzystających) z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 8 os. (80% ogółu korzystających) z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- 10 os. (55% ogółu korzystających) z tytułu alkoholizmu,
- 23 os. zasiłek stały (46% ogółu korzystających),
- 51 os. zasiłek okresowy (49% ogółu korzystających),
- 145 os. zasiłek celowy (49% ogółu korzystających),

Na przestrzeni ostatnich lat głównym beneficjentem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowinach byli także mieszkańcy Osiedla Nowiny, zaś najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy Ośrodka były: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie i ubóstwo.

22 % wszystkich osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach mieszka na terenie miejscowości Nowiny. 30 przestępstw i wykroczeń w 2023r. popełnili mieszkańcy Nowin (w 2022r. było to 14). Nowiny obok Bolechowic, Kowali i Sitkówki odnotowały najniższą

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

frekwencją wyborczą w ostatnich wyborach (samorządowych 2024, parlamentarnych 2023 i prezydenckich 2020). Obszar Nowin charakteryzuje się także tym, że liczba wyrejestrowanych firm jest wyższa niż średnia dla gminy (2020-14, 2021-12, 2022-12, 2023-11).

Tabela 65 Podsumowanie występowania negatywnych zjawisk na terenie Gminy Nowiny

L.p.	Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Zestawienie punktowe negatywnych zjawisk
1	Bolechowice	3	2	3	1	0	9
2	Kowala	12	2	3	1	1	19
3	Nowiny	18	1	2	1	1	23
4	Sitkówka	11	3	3	2	1	20
5	Słowik	3	3	3	2	0	11
6	Szewce- Zawada	1	3	3	2	1	10
7	Wola Murowana	1	1	4	2	0	8
8	Zgórsko -Zagrody	3	1	3	3	1	11

Miejscowość Nowiny odznacza się występowaniem wielu negatywnych zjawisk zwłaszcza w sferze społecznej co obrazuje poniższa tabela. Na 19 wskaźników 18 wypadły bardzo źle, co oznacza że jest tam największa koncentracja negatywnych zjawisk społecznych.

To co istotne wskazany obszar rewitalizacji jest kluczowy dla rozwoju Gminy Nowiny. Miejscowość Nowiny stanowi teren koncentracji usług społecznych i administracyjnych, dlatego tu zgromadzone jest wiele instytucji publicznych (szkoła, basen „Perła”, ośrodek zdrowia, Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu). Jakość terenów publicznych na terenie miejscowości Nowiny wypada przeciętnie na tle innych obrębów, co nie odzwierciedla ich faktycznego znaczenia. Wiele obiektów oraz przestrzeni publicznych na terenie miejscowości Nowiny nie jest jeszcze dostosowanych do osób ze specyficznymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami. W sferze środowiskowej problemem pozostaje niska emisja związana z dużym ruchem samochodowym oraz ogrzewaniem budynków na węgiel. Miejscowość Nowiny znajduje się poza obszarami cennymi przyrodniczo. Występuje tu umiarkowane zagrożenie suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną. Ryzyko powodziowe nie występuje. Inne problemy i potencjały miejscowości Nowiny będą badane w ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji.

Ponadto wybór obszaru uzyskał całkowitą akceptację zarówno władz lokalnych jak i akceptację społeczną.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Spis tabel

Tabela 1 Złoża surowców mineralnych zlokalizowane na terenie Gminy Nowiny	7
Tabela 2 Przyrost naturalny na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023	10
Tabela 3 Udział jednostek analitycznych do ogólnej liczby mieszkańców Gminy Nowiny w 2023r.	11
Tabela 4 Porównanie liczby mieszkańców Gminy Nowiny w podziale na jednostki analityczne pomiędzy 2023r. a 2019r.....	11
Tabela 5 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w 2023r. w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny.....	12
Tabela 6 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w poszczególnych jednostkach analitycznych do ogólnej liczby mieszkańców danej miejscowości	13
Tabela 7 Liczba osób w wieku produkcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostkach analitycznych	14
Tabela 8 Powody przyznawania pomocy społecznej przez GOPS w Nowinach w 2023r.....	16
Tabela 9 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych miejscowościach w latach 2021- 2023.....	16
Tabela 10 Liczba osób korzystających z pomocy GOPS w poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu bezrobocia w 2023r.....	17
Tabela 11 Liczba osób korzystających z pomocy GOPS w poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu ubóstwa w 2023r.....	18
Tabela 12 Liczba osób korzystających z pomocy GOPS w poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu niepełnosprawności w 2023r.....	19
Tabela 13 Liczba osób korzystających z pomocy GOPS w Nowinach w poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2023r.....	20
Tabela 14 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w roku 2023 na terenie Gminy Nowiny	22
Tabela 15 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w poszczególnych miejscowościach Gminy Nowiny w roku 2023r.....	23
Tabela 16 Liczba wypłaconych zasiłków celowych w latach 2020-2023 przez GOPS Nowiny w podziale na jednostki analityczne	26
Tabela 17 Liczba dzieci i młodzieży korzystająca z dożywiania przez GOPS w Nowinach w podziale na jednostki analityczne.....	27
Tabela 18 Stopa bezrobocia w powiecie kieleckim na tle województwa i kraju w latach 2020-2023.....	28
Tabela 19 Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023.....	28
Tabela 20 Prognoza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w roku 2024 w powiecie kieleckim	30
Tabela 21 Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Kielcach w podziale na jednostki analityczne oraz na płeć w latach 2021-2023	33
Tabela 22 Miejscowe zagrożenia według rodzaju zagrożenia	34
Tabela 23 Podstawowe przestępstwa odnotowywane na terenie Gminy Nowiny w latach 2021-2023.....	35
Tabela 24 Przestępstwa odnotowywane na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023 w podziale na kategorie	35
Tabela 25 Liczba przestępstw i wykroczeń w podziale na jednostki analityczne w Gminie Nowiny w latach 2022-2023.....	36
Tabela 26 Obwody wyborcze w wyborach prezydenckich w 2020r.....	37
Tabela 27 Obwody wyborcze w wyborach parlamentarnych 2023 i wyborach samorządowych 2024	38
Tabela 28 Frekwencja wyborcza w Gminie Nowiny w wyborach samorządowych 2024, parlamentarnych 2023, prezydenckich 2020r.....	39
Tabela 29 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla kraju, regionu, powiatu kieleckiego i Gminy Nowiny	40
Tabela 30 Liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy Nowiny stan na dzień 31.12.2024r.....	41
Tabela 31 Zestawienie wskaźników społecznych w Gminie Nowiny w podziale na jednostki analityczne	43
Tabela 32 Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Nowiny według wielkości zatrudnienia w latach 2020-2023.....	45

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Nowiny

Tabela 33 Liczba podmiotów wg sektorów własnościowych na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023	45
Tabela 34 Podmioty gospodarcze klasyfikowane według rodzaju prowadzonej działalności na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023	46
Tabela 35 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w latach 2020-2023.....	46
Tabela 36 Liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w latach 2020-2023	47
Tabela 37 Liczba wyrejestrowywanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w latach 2020-2023	48
Tabela 38 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny.....	50
Tabela 39 Ilość azbestu pozostającego do unieszkodliwienia w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w przeliczeniu na 1 mieszkańca wg stanu na 30.06.2024r.....	51
Tabela 40 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5)	53
Tabela 41 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)	53
Tabela 42 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny.....	58
Tabela 43 Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Nowinach w liczbach w latach 2020-2023	60
Tabela 44 Gminna Biblioteka Publiczna w Nowinach w statystykach 2020-2023	60
Tabela 45 Komputeryzacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowinach w latach 2020-2023	61
Tabela 46 Dostęp do infrastruktury kulturalnej na terenie Gminy Nowiny w podziale na jednostki analityczne	61
Tabela 47 Dostęp do infrastruktury sportowo – rekreacyjnej na terenie Gminy Nowiny.....	62
Tabela 48 Liczba uczniów i przedszkolaków na terenie gminy Nowiny.....	64
Tabela 49 Liczba uczniów w placówkach oświatowo-wychowawczych Gminy Nowiny w roku szkolnym 2024/2025	64
Tabela 50 Liczba udzielonych porad oraz liczba aptek w Gminie Nowiny w latach 2020-2023	67
Tabela 51 liczba osób zaszczepionych przeciwko COVID-19 (stan na 20.03.2022r.)	67
Tabela 52 Podstawowe dane dotyczące infrastruktury drogowej i ośdrogowej w Gminie Nowiny	68
Tabela 53 Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Nowiny wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości wg stanu na 30.06.2024r.	69
Tabela 54 Wykaz obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków - zabytki nieruchome.....	69
Tabela 55 Stanowiska archeologiczne wpisane do gminnej ewidencji zabytków	70
Tabela 56 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno - przestrzennej w poszczególnych jednostkach analitycznych na terenie Gminy Nowiny	73
Tabela 57 Charakterystyka wskaźników mieszkaniowych na terenie Gminy Nowiny w latach 2020-2023	74
Tabela 58 Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań w Gminie Nowiny w latach 2020-2022 .	74
Tabela 59 Wskaźniki zwodociągowania w Gminie Nowiny w latach 2020-2023.....	75
Tabela 60 Infrastruktura kanalizacyjna na terenie gminy Nowiny	75
Tabela 61 Infrastruktura gazowa na terenie gminy Nowiny.....	76
Tabela 62 Dostęp do infrastruktury wodno- kanalizacyjno- gazowej stan na 30.06.2024r.....	76
Tabela 63 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach referencyjnych Gminy Nowiny	79
Tabela 64 Potencjały lokalne na terenie Gminy Nowiny w podziale na jednostki analityczne	80
Tabela 65 Podsumowanie występowania negatywnych zjawisk na terenie Gminy Nowiny.....	85

Spis map

Mapa 1 Gmina Nowiny na tle powiatu kieleckiego	6
Mapa 2 Podział Gminy Nowiny na jednostki analityczne	8

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 3 Wskaźnik dotyczący wyludnienia gminy w podziale na jednostki analityczne (porównanie liczby mieszkańców na koniec 2023 i 2019)	12
Mapa 4 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w 2023 r. w podziale na jednostki analityczne	13
Mapa 5 Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w poszczególnych jednostkach analitycznych do ogólnej liczby mieszkańców danej jednostki	14
Mapa 6 Udział osób w wieku produkcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych jednostkach analitycznych do ogólnej liczby mieszkańców danej jednostki	15
Mapa 7 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	17
Mapa 8 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na terenie poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	18
Mapa 9 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na terenie poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	19
Mapa 10 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na terenie poszczególnych jednostkach analitycznych z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	20
Mapa 11 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny w 2023r.	21
Mapa 12 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w roku 2023 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	22
Mapa 13 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w poszczególnych jednostkach analitycznych w 2023r.....	23
Mapa 14 Liczba wypłaconych zasiłków stałych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych gm. Nowiny.....	24
Mapa 15 Liczba wypłaconych zasiłków okresowych w podziale na jednostki analityczne w przeliczeniu na 100 mieszkańców	25
Mapa 16 Liczba wypłaconych zasiłków celowych w podziale na jednostki analityczne w przeliczeniu na 100 mieszkańców	26
Mapa 17 Liczba dzieci wspartych w zakresie dożywiania w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2023r.	27
Mapa 18 Liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach w przeliczeniu na 100 mieszkańców	34
Mapa 19 Liczba przestępstw popełnionych na danym terenie w przeliczeniu na 100 mieszkańców	37
Mapa 20 Frekwencja wyborcza w poszczególnych jednostkach analitycznych w wyborach samorządowych 2024, parlamentarnych 2023 i prezydenckich 2020r.	40
Mapa 21 Aktywność organizacji pozarządowych na terenie Gminy Nowiny	41
Mapa 22 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej w Gminie Nowiny w podziale na poszczególne jednostki analityczne	44
Mapa 23 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w poszczególnych jednostkach analitycznych w Gminie Nowiny w przeliczeniu na 100 mieszkańców	47
Mapa 24 Liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców	48
Mapa 25 Liczba wyrejestrowywanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców i w podziale na jednostki analityczne	49
Mapa 26 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach referencyjnych Gminy Nowiny	50
Mapa 27 Ilość azbestu pozostającego do unieszkodliwienia w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowinach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wg stanu na 30.06.2024r.	52
Mapa 28 Mapa obszaru Gminy Nowiny.....	55
Mapa 29 Zagrożenie powodziowe na terenie Gminy Nowiny.....	56
Mapa 30 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych.....	57
Mapa 31 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny.....	58
Mapa 32 Dostęp do infrastruktury kulturalnej na terenie Gminy Nowiny	62

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
dla Gminy Nowiny

Mapa 33 Dostęp do infrastruktury rekreacyjno - sportowej na terenie Gminy Nowiny	63
Mapa 34 Lokalizacja infrastruktury szkolnej i żłobkowej na terenie gminy Nowiny w podziale na jednostki analityczne	66
Mapa 35 Obszary lokalizacji najcenniejszych zabytków wymagających ochrony na terenie poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Nowiny	71
Mapa 36 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno - przestrzennej w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny	72
Mapa 37 Dostęp do infrastruktury wodociągowej w poszczególnych jednostkach analitycznych gminy Nowiny wg stanu na 31.12.2024r.	77
Mapa 38 Dostęp do infrastruktury kanalizacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych gminy Nowiny wg stanu na 31.12.2024r.	78
Mapa 39 Dostęp do infrastruktury gazowej w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny według stanu na 31.12.2024r.	78
Mapa 40 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Nowiny	79

Spis wykresów

Wykres 1 Biologiczne grupy wieku- Gmina Nowiny 2023.....	10
Wykres 2 Stopa bezrobocia w powiecie kieleckim na tle województwa i kraju w latach 2020-2023	28
Wykres 3 Liczba i udział zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych	29
Wykres 4 Podmioty gospodarki narodowej rejestr REGON na terenie gminy Nowiny w latach 2020-2023 w podziale na nowo zarejestrowane, wyrejestrowane i ogółem	49

Spis rysunków

Rysunek 1 Metodyka prac przyjęta w procesie wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji	83
--	----

Załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr WG.0050.60.2025
Wójta Gminy Nowiny
z dnia 15 kwietnia 2025 r.

Informacje o Zgłaszającym

Imię i Nazwisko	
Adres do korespondencji (email)	

Pytanie 1: Jeśli masz komentarze lub sugestie dotyczące treści projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, to napisz je poniżej.

Pytanie 2: Jeśli masz inne komentarze lub sugestie dotyczące obszaru rewitalizacji, to napisz je poniżej.

Jestem (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi):

- mieszkańcem Gminy Nowiny
- przedsiębiorcą/przedsiębiorczynią
- przedstawicielem/lką organizacji pozarządowej lub grupy nieformalnej
- przedstawicielem/lką jednostki samorządu terytorialnego lub jego jednostki organizacyjnej
- przedstawicielem/lką organów władzy publicznej

Dziękujemy za poświęcony czas i podzielenie się opinią.

.....
Podpis osoby zgłaszającej uwagi

Uwagi/sugestie można zgłaszać od 15.04.2025r. do 21.05.2025r.

1. Osobiście lub za pośrednictwem poczty w formie papierowej w Biurze Podawczym Urzędu Gminy Nowiny
2. Za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: nowiny@nowiny.com.pl

**KLAUZULA INFORMACYJNA
DOTYCZĄCA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH NA POTRZEBY
FORMULARZA ZGŁASZANIA UWAG**

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016) informuję, iż:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych w Urzędzie Gminy Nowiny jest Wójt Gminy Nowiny – ul. Białe Zagłębie 25, 26-052 Nowiny, adres email: nowiny@nowiny.com.pl , tel. 41 347-50-00
2. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym w przypadku pytań dotyczących sposobu i zakresu przetwarzania Pani/Pana danych można kontaktować na adres e-mail: inspektor@cbi24.pl
3. Pani/Pana dane będą przetwarzane w celu poznania Pana/Pani opinii na temat projektu uchwały Rady Gminy Nowiny w sprawie: wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Nowiny.
4. Podstawą prawną do przetwarzania danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. e RODO – przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym.
5. Administrator nie przewiduje przekazywania Pani/Pana danych innym odbiorcom.
6. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
7. Pani/Pana dane osobowe przechowywane będą przez okres przygotowania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Po tym czasie dane zostaną usunięte.
8. Posiadają Pani/Pan prawo do żądania od Administratora dostępu do swoich danych osobowych, ograniczenia przetwarzania danych, wniesienia sprzeciwu, usunięcia danych.
9. Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego – Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa, jeżeli Pani/Pan uzna, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy rozporządzenia o ochronie danych osobowych. Udział w formularzu zgłoszenia uwag jest dobrowolny.
10. Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegać automatycznym decyzjom, w tym również w formie profilowania.